

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XV.
Štev. 72

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Franciskan. 6. tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 8. telefon 280

Maribor, 29. in 30. marca 1941

NAROCNINA NA MESEC
Prelema v upravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujica 20 din.
POŠTNI ČERKOVNI RAČUN: 11.406

Cena
din 1—

Prisega Nj. Vel. kralja Petra II.

Ogromne manifestacije v Beogradu in v vsej državi — Vsa Jugoslavija v ljubezni in zvestobi zbrana okoli svojega mladega vladarja

Beograd, 29. marca.

Včeraj dopoldne je Nj. Vel. kralj Peter II. prisegel na ustavo kraljevine Jugoslavije. V kraljevskem dvorcu na Dedinju so se zbrali vsi člani vlade na čelu s predsednikom armadnim generalom Dušanom Simovićem. Ko je vstopil v veliko dvorano Nj. Vel. kralj Peter II.

so ga prisotni ministri pozdravili z vzkliki: Živel! Sredi dvorane je bila postavljena miza z evangelijem, velikim križem in svečo. Ob mizi je stal Nj. sv. srbski patriarh Gavril s protodiakonom Branimirom Petrovičem ter škofi

Peter, Josip in Irenij. Na desni od mize pa je bil predsednik vlade general Dušan Simović in ministri nove vlade.

Ob 10.45 je Nj. Vel. kralj Peter II. pristopil k mizi in prižgal svečo. V tem je protodiakon zapel obredno pesem. Nj. Vel. kralj Peter II. je pa izgovoril besedilo prisega:

Jaz, Peter II., prisegam, ko stopam na prestol kraljevine Jugoslavije in prevzamam kraljevsko oblast pred Vsemogočnim Bogom, da bom nad vse branil edinstvo naroda, neodvisnost države in celoto državne oblasti in da bom po ustavi in zakonih vladal in da bom imel v vsem svojem stremljenju pred očmi blagor naroda. Tako mi Bog pomaga! Amen.

Po prisegi so prisotni priredili Nj. Vel. kralju Petru II. ovacije z vzkliki »Živel kralj Peter II.« Patriarh Gavril je prvi pristopil h kralju in mu čestital, rekoč:

Po tem svetem in slovesnem dejanju prevzema Vaše Veličanstvo danes funkcijo gospodarja in kralja naše velike domovine. Naj Vas milostljivi in Vsemogočni Bog spremlja pri vseh važnih opravilih in naj bo Vaša vladavina dolgotrajna in srečna v slavo Vaše vzvišene dinastije in v napredek vsega našega naroda. Naj bo srečna in dolga. Tako naj Bog dal

Nato so pristopili h kralju vsi ministri s predsednikom D. Simovićem. Nj. Vel. kralj Peter II. je prebil okoli 15 minut v razgovoru z navzočimi, nakar je po slovesnem dejanju med vzkliki »Živel kralj Peter II.« zapustil dvorano.

Svečanosti v saborni cerkvi

Kmalu po prisegi je bila v Saborni cerkvi slovesna služba božja. Pred cerkvijo je bila postrojena častna četa v popolni vojni opremljeni, z zastavami in godbo. — Množica prebivalstva, ki je že zgodaj jutraj izvedela, da se bo svečane službe božje udeležil tudi mladi kralj, pa je napolnila v deset in deset tisočih ves prostor ter ulice okoli cerkve.

Nj. Vel. kralj Peter II. je prišel pred Saborno cerkev okoli pol II. ure v uniformi letalskega armadnega generala. Spremljal ga je predsednik vlade general D. Simović. Ob prihodu je bila zaigrana državna himna, ljudstvo pa je prirejalo mlademu kralju navdušene ovacije, ki se niso hotele poleči, dokler ni kralj vstopil v cerkev. Ko je Nj. Vel. kralj Peter II. obhodil častno četo ter sprejel raport poveljnika kapetana Seliča, je odšel v spremstvu vojnega ministra generala Bogoljuba Ilića v cerkev.

Tu so se še pred prihodom kralja zbrali poleg predsednika vlade Simovića in vojnega ministra generala Ilića kakor tudi podpredsednik vlade Slobodan Jovanović ter ministri dr. Srdjan Budisavljević, Božidar Marković, Boško Jevtić, Miša Trifunović, Branko Cibrilović, Jovan Banjanin, generaliteta z mnogimi višjimi in nižjimi častniki, poveljniki Beograda armadni general Milodrag Petrović, upravnik mesta orožni. general Stefanovič, upravnik vojaške akademije general Marko Mihailović in načelnik zemljepisnega zavoda general Josip Gjorgjević. Izmed članov diplomatskega zbora so se slovesne službe udeležili turški poslanik Koperler, sovjetski odpravnik Lebedjev, nemški poslanik v Heeren, ameriški poslanik Biss-Laine, italijanski poslanik Mammelli, madžarski poslanik baron Bakacs-Bessenyi, bolgarski odpravnik

Stratičev, grški poslanik Bibica Roseti, romunski poslanik Cadere, španski posl. Comin in drugi zastopniki diplomatskih in vojaških odposlanstev v Beogradu.

Govor patriarha Gavрила

Po svečani službi božji je imel patriarh Gavril daljši govor, v katerem je med drugim dejal:

»Danes upira 16 milijonov duš, sinov in hčera našega slovanskega juga, navdušeno in veselo z ljubeznijo in nado oči v Vaše Veličanstvo. Vsa ta bitja brez izjeme mislijo na Vas in njihova srca utripajo za Vas. Čim težji so dnevi, tem gorečnejša je njihova ljubezen, tem večja njihova zvestoba in tem jasnejši in tem drznejši njihovi pogledi. Enodušni in prežeti z mislijo za častni križ in zlato svobodo — vse za kralja in domovino, so pripravljeni, da na povelje Vašega Veličanstva pojdemo v ogenj in smrt, odločeni izvršiti svojo dolžnost po zgledu svojih prednikov, katerih žrtve in samozatajevanje so ustvarili veliko in močno Jugoslavijo. Tišji, ki so doma, in tišji, ki stoje pod nepremagljivo zastavo naše viteške vojske, mislijo samo eno in tvorijo granitno moč okoli Vašega prestola na braniku domovine, odločeni, da tudi s svojim življenjem obvarujejo svojo svobodo in večno slavo našega zmagovitega orožja. Njihovi ideali sta čast in svoboda, njihovo načelo pa svoje čuvati in braniti, tuje pa spoštovati in ne dotikati se ga. V njihovi volji in v njihovih srcih in globoko in neizbrisno zapisana viteška oporoka Vašega viteškega očeta, nesmrtnega kralja-mučenika Aleksandra I. Zednitelja, oporoka, ki se glasi: Čuvajte Jugoslavijo!«

Ko je Nj. Vel. kralj Peter II. zapustil

po službi božji Saborno cerkev, so mu množice priredile navdušene ovacije in prisrčne manifestacije, ki so se ves dopoldan še nenehoma ponavljale. Naša prestolnica je naravnost žarela v enem

samem navdušenju za mladega vladarja, ki je tako pogumno vzel v roke težko in odgovorno vladarsko žezlo, da v burnih dneh in odgovornosti polnih časih vodi narod in državo k srečni bodočnosti.

Navdušene manifestacije v Zagrebu

ZAGREB, 29. marca. Dopisnik beograjske »Pravde« poroča iz Zagreba o spontanah manifestacijah po zagrebskih ulicah, čim je prebivalstvo zvedelo po radiu, da je kralj Peter II. prevzel vladarsko oblast in da je sestavljena vlada narodne koncentracije. Zagrebčani so z velikim navdušenjem vzklikali kralju in vojski. Velike manifestacije so bile zlasti na Jelačičevem trgu in v Ilici, pomembnega dogodka pa so se veselili tudi na skrajni zagrebski periferiji. Po mestnih ulicah so se vili sprevodi z državnimi zastavami in tisoči ljudi so spontano manifestirali za kralja, domovino, vojsko, novo vlado ter

za vse prijateljske države.

BAN DR. SUBAŠIĆ V BEOGRADU

ZAGREB, 29. marca. »Hrvatski dnevnik« poroča, da je imel ban dr. Ivan Subašić po svojem prihodu v Beograd daljšo konferenco s hrvatskimi ministri, nato pa je prisostvoval seji ministrskega sveta. Tudi včeraj je bil v stalnem kontaktu s hrvatskimi ministri ter z Zagrebom. Sestal se je tudi z zunanjim ministrom dr. Ninčičem ter z vojnim ministrom Ilićem. V stalnem stiku z Zagrebom so tudi ostali ministri.

Nova vlada uživa popolno zaupanje

»Politika« objavlja članek, v katerem poudarja pomen zadnjih dogodkov, opisuje manifestacije in proslave v Beogradu in v notranjosti države ter pravi, da se je s kraljevo prisego zaključilo zadnje formalno dejanje. Vlada narodne sloge generala Simonovića je pristopila k rednemu delu. Članek poudarja pomen nove vlade, ki uživa popolno zaupanje naroda.

Listina o odstopu kraljevskih namestnikov

Ko se je Nj. Vel. kralj Peter II. odločil, da vzame kraljevsko oblast v svoje roke, so kr. namestniki podali ostavko naslednje vsebine:

Vaše Veličanstvo! Razumemo utemeljenost vaših nagibov, da v teh težkih trenutkih za naš narod vzamete kraljevsko oblast v svoje roke. Kr. namestniki vam dajemo svoja mesta na razpolago. — Pavle s. r., dr. Stanković s. r., dr. Perović s. r. — 27. marca v Beogradu.

ROOSEVELTOVA ČESTITKA
WASHINGTON, 29. marca, AP. Pred-

NEW YORK, 29. marca, TASS. Upokojeni general Johnson napoveduje v listu »New York World Telegram«, da bo vlada USA sklenila spremljavo angleških trgovskih ladij, ki prevažajo vojni material v Anglijo, s svojimi vojaškimi ladjami. Ta spremljava pa bo po njegovem mnenju kmalu dovedla tudi do formalnega vstopa USA v vojno.

ZAPLEMB A NEMŠKEGA DOBROIMETJA V USA

WASHINGTON, 29. marca, AR. Republikanski senator Austin je predložil finančnemu odboru načrt uredbe, po kateri naj bi vlada USA zaplenila vsa nemška dobroimetja v USA. Če že ne bi bilo zakonske podlage za zaplenbo, pa naj bi se vsaj proglasila nad njimi prisilna uprava. Predlagatelj je dejal, da si morajo USA že sedaj zagotoviti finančne virov za kritje svojih denarnih terjatev,

sednik USA Roosevelt je poslal telegrafične čestitke jugoslovanskemu kralju ob priliki prevzema oblasti.

ČESTITKA ANGLEŠKEGA KRALJA

LONDON, 29. marca, Reuter. Kralj Jurij VI. je telegrafično čestital jugoslovanskemu kralju ob priliki prevzema oblasti.

MANIFESTACIJE V MARSEILLEU

MARSEILLE, 29. marca, Ass. Press. Po najnovejših vesteh z Balkana se je zbralo okoli 30.000 oseb na Place de la Bourse, kjer je spominska plošča za pok. jugoslovanskim kraljem Aleksandrom.

Moskva o dogodkih v Jugoslaviji

MOSKVA, 29. marca, CBS. Moskovska radijska oddajnica je objavila manifest kralja Petra II., sestavo nove vlade ter resolucije raznih beograjskih organizacij.

MOSKVA, 29. marca, CBS. Pomočnik zunanjega ministra Višinski je sprejel dosedanjega jugoslovanskega poslanika v Moskvi dr. Milana Gavrilovića pred njegovo vrnitvijo v Beograd.

ako bi jih morale postaviti Nemčiji po vojni.

SOVJETSKI POSLANIK PRI SUMMER WELLESU

NEW YORK, 29. marca, AA. »New-york Herald Tribune« poroča, da je sovjetski poslanik v Washingtonu obiskal državnega podtajnika za zunanje zadeve Summerja Wellesa.

ANKARA, 29. marca, Ass. Press. Podpredsednik turškega parlamenta je na seji zbornice izjavil, da bodo stopile v vojno USA, Japonska in tudi Rusija, če bi se vojna še razširila. V zvezi s tem je svaril vsakogar, ki bi hotel napasti Turčijo.

Mariborska napoved: Oblačno z dežjem v presledkih. Včeraj je bila najvišja toplota +12,6, danes najnižja +5,5, opoldne +9. Dežja je bilo davi 5 mm.

Boji v Eritreji

Italijanske čete so z brezprimerno in zgodovinsko hrabrostjo branile Keren — Angleške čete prodirajo proti Asmari, v Abesiniji proti Diredaui

ITALIJANSKA POROČILA

RIM, 29. marca. Stefani: Poročilo glavnega stana italijanske oborožene sile o operacijah v vzhodni Afriki:

Po 6 tednih neprestanih krvavih bojov so sovražnikove čete zavzele Keren. Bitka se nadaljuje v neposredni okolici. — Na področju Hararja so naše čete izpraznile mesto Harar, da preprečijo njega bombardiranje. Naši bombniki so bombardirali in obstreljevali s strojnimi mnogoštevilna sovražnikova mehanizirana vozila vzhodno od mesta.

ANGLEŠKA POROČILA

KAIRO, 29. marca. Reuter. Vrhovno poveljstvo britanskih sil na srednjem vzhodu javlja: Po padcu Keren preganja

največje naše čete italijanske sile, ki se umikajo proti Asmari. Sovražnikovi vojaki, ki so bili ujeti v Kerenu, še niso prešteti. Vendar pa so Italijani pri svojem napredovanju pustili velike količine vojnega materiala, ki je padel v naše roke. Na abesinskih odsekih se položaj še naprej razvija v našo korist.

KAHIRA, 29. marca. Reuter. Angleške čete prodirajo od Keren proti Asmari. V mestu je bilo med 35 do 40.000 italijanskih vojakov, katerih del se je umaknil.

ASMARE NE BODO BRANILI

KAHIRA, 29. marca. Reuter. Angleška letala bombardirajo 90 km dolgo cesto, ki vodi iz Keren v Asmaro. Saperji od-

stranjujejo velike skale, ki so jih italijanski vojaki zvalili na cesto, da bi s tem ustavili napredovanje angleških čet. — Splošno se misli, da Asmara ne bo branjena, ker nima potrebnih utrd in drugih priprav ter je odprto mesto.

KAIRO, 29. marca. Reuter. Naši bombniki so včeraj bombardirali železnico med Diredaui in Adis Abebo, kjer je bil z bombami obsut neki vojaški železniški transport. Južnoafriška letala so bombardirala sovražne postojanke severno od Rudolfovega jezera. Nadaljnja skupina bombnikov je napadla letališče in petrolejske postojanke na Calatu. Nastali so veliki požari. Eno letalo je bilo uničeno na tleh.

Obisku Macuoke bodo sledila dejanja

Diplomatični posveti v Berlinu in Rimu bodo po japonskih napovedih rodili pomembne dogodke

TOKIO, 29. marca. DNB. »Tokio Niči Niči Šimbun« piše v zvezi s prvimi razgovori med Macuoko in Hitlerjem ter Ribbentropom, da kljub vsem morebitnim ukrepom Anglije in Amerike proti politiki in akcijam sil trojnega pakta ostane nesporno, da pomeni obisk Macuoke Nemčiji nadaljevanje uspešne diplomatske ofenzive osištinskih velesil. Ne bo samo še tesnejše prijateljstvo med Nemčijo in Japonsko, temveč se bo verjetno kmalu na nedvomen način demonstriralo z dogodki. Vsekakor, da bi preprečili razvoj daljnovidne politike na temelju trojnega pakta lahko povzroči težke protiakcije vseh treh velesil. List poudarja globok vtis japonskega naroda zaradi prisrčnega sprejema Macuoke v Berlinu ter pravi, da še takega sprejema po Mussolinijevem obisku v Berlinu ni doživel še nihče. Glede razgovora Macuoke s Stalinom pravi list, da sta se pogovarjala samo o splošnih vprašanjih. Pričakuje se ponoven obisk Macuoke pri vodilnih sovjetskih osebnostih, toda njegova vrnitev še ni določena.

RAZGOVOR GOSPODARSKEGA ZNAČAJA

BERLIN, 29. marca. DNB. Japonski zun. minister Macuoka je obiskal včeraj dopoldne nemškega zunanega ministra von Ribbentropa, ministra za nemško gospodarstvo ter predsednika nemške narodne banke Walterja Funka. Obisk in razgovor s slednjim je bil posvečen izmenjavi mnenj o nemško-japonskih gospodarskih odnosih ter o temeljnih organizacijskih trgovinskih in plačilnega prometa med evropskim in vzhodno-azijskim velikim prostorom po zmagovitih vojni.

MACUOKA MED OSIŠČNIMI NOVINARJI

BERLIN, 29. marca. Stefani. Macuoka je obiskal novinarski klub ter je ostal ne-

kaj časa v družbi novinarjev iz držav podpisnic trojnega pakta. Macuoka je odgovarjal na razna vprašanja ter poudaril ponovno bistvo pakta. Zunanji minister Ribbentrop, ki je Macuoko spremljal se je pogovarjal z novinarji, posebno z japonskimi in italijanskimi.

Francoska ugotovanja o 3. čl. trojnega pakta

CLERMOND FERAND, 29. marca. Havas. List »Effort« piše o potovanju Macuoke v Berlin in v Rim in poudarja, da je do tega potovanja prišlo potem, ko je bil izglasovan ameriški zakon o pomoči Angliji in ga je zato treba vezati na podporo, ki jo ta zakon določa za Anglijo.

Letalska in pomorska vojna na zahodu

Nočni bombni napad na Köln in Düsseldorf — Nemška letala so bila aktivna zlasti na morju

NEMŠKA POROČILA

BERLIN, 29. marca. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

Nemška letala so napadla neko pristanišče v Angliji. Na jugovzhodni obali Walesa so nemška letala napadla zelo zavarovan sovražnikov konvoj. Pri tem napadu so bile potopljene tri ladje s 15.000 tonami. Razen tega so bile poškodovane iz konvoja še štiri ladje. Poleg tega napada se je enemu nemškemu letalu posrečilo poškodovati še eno sovražnikovo letalo. Enot nemških sil so naredile uspešen napad na pristanišče in tovarniške na prave, kakor tudi na več krajev v Južni Angliji. Preteklo noč je več manjših angleških enot letelo nad zahodno Nemčijo. Zažigalne in močne eksplozivne bombe so povzročile škodo. Ubityh je bilo več oseb, še več pa ranjenih.

Zbityh je bilo šest angleških letal, in

sicer so tri nad zahodno Nemčijo sestrelila nemška lovska letala za nočne polete, tri pa protiletalsko topništvo. Eno nemško letalo je izginilo.

BERLIN, 29. marca. DNB. Nemški nagli borbeni čolni so napadli v bližini angleške obale neki britanski konvoj. Posrečilo se jim je, da so ga razgnali, nato so se pa vrnili v svoja oporišča. Obenem se demantirajo tuje vesti, da bi bil sovražnik pri tem napadu poškodoval mnogo nemških borbenih čolnov.

BERLIN, 29. marca. DNB. Angleška letala so ponoči letela nad zahodno Nemčijo. Zaradi neugodnih vremenskih razmer in zaradi močnega nemškega protiletalskega ognja angleška letala niso mogla zadeti ciljev. Angleške bombe so porušile več poslopij, nekaj hiš je zajel požar, več pa jih je bilo poškodovanih. Ubityh je bilo nekaj oseb, več oseb pa je bilo ranjenih.

ANGLEŠKA POROČILA

LONDON, 29. marca. Reuter: Letalsko ministrstvo je objavilo tole poročilo:

Angleški bombniki so napadli industrijska središča v Kölnu in Düsseldorfu. Kljub gosti megli so mogli opaziti uspeh svojega bombardiranja. V Kölnu sta v bližini tovarne postaje nastala dva požara, v Düsseldorfu so se pa različno mogle slišati eksplozije bomb v tovarniških napravah vzhodno od Rense in v bližini glavne železniške postaje. Manjši oddelki bombnikov so napadli doko v Dunkerqueu in Calaisu. Izginila sta dva bombnika. V četrtek so bombniki obrežnega poveljstva napadli več sovražnikovih ladij. Te operacije so se dogajale na prostoru od Frizijskih otokov do La Rochella. Bombardirane so bile vojne ladje in preskrbovalne ladje, na katere so letala streljala tudi s strojnimi iz majhne višine. Isto noč so bile vržene bombe tudi na Brest in pri tej priliki sta izginili 2 letali obrežnega poveljstva.

OSMA MIRNA NOČ V LONDONU

LONDON, 29. marca. Reuter. London že osmo noč zaporedoma ni doživel letalskega napada, druga mesta v pokrajini pa že 6.

Pred plinskimi napadi?

LONDON, 29. marca. Reuter. Minister za narodno varnost Herbert Morrison je že drugič v dveh dnevih opozoril prebivalstvo pred morebitnimi plinskimi napadi.

Churchill preložil napovedani govor

LONDON, 29. marca. Reuter. Po poročilu angleškega radia je Churchill svoj govor, ki je bil določen za 30. t. m., preložil za nekaj dni.

Daladier in Reynaud na svobodi

VICHY, 29. marca. TASS. Preiskava proti bivšemu ministrskemu predsedniku Daladieru in zunanjemu ministru Reynaudu je ustavljena ter sta bila oba izpuščena. Bila sta opozorjena, da bi se stopanje proti njima nadaljevalo, če bi se v svobodi spuščala v kako akcijo proti sedanjemu francoskemu režimu.

DR. ŠAMAL †

BERLIN, 29. marca. ZPV. V Berlinu je umrl bivši kancler predsedništva češko-slovaške republike dr. Šamal. V časih prve svetovne vojne je bil na čelu »Mafije«. Po vojni pa je bil pomočnik pokojnega predsednika Masaryka, pozneje pa tudi dr. Beneša.

ROOSEVELT — ČASTNI DOKTOR

ATENE, 29. marca. Reuter. Atenska uni verza je podelila častni doktorat predsedniku USA Rooseveltu.

LETAKI V ALBANIJ

ATENE, 29. marca. AP. Grška letala so metala včeraj v Albaniji letake, v katerih so bili sporočeni zadnji dogodki na Balkanu.

LONDON, 29. marca. Reuter. Po vesteh, ki so jih dobili ameriški novinarji v Berlinu, zanikujejo nemški uradni krogi vesti različnih tujih agencij, ki so vedele povedati o nekakem koraku Nemčije v Beogradu. Te vesti so izmišljene.

Z italijansko-grškega bojišča

Italijanske pomorske enote napadle zaliv na Kreti — Grške akcije ob obali Albanije

ITALIJANSKO POROČILO

NEKJE V ITALIJI, 29. marca. Stefani. Poročilo glavnega stana italijanskih vojaških sil pravi, da je bilo na grškem bojišču delovanje obeh topništev. Italijanska letala so bombardirala več sovražnih oporišč. V noči med 25. in 26. marcem so pomorske napadalne enote predrle v Suđarski zaliv na Kreti, napadle pomorske sile in zasidrane transporte ter povzročile sovražniku velike izgube. Ena sovražna vojna ladja se je potopila. Angleška letala so obsula z bombami nekaj italijanskih oporišč v Egeju ter ranila pri tem nekaj ljudi.

GRŠKO POROČILO

ATENE, 29. marca. At. Ag. Poročilo notranjega ministrstva pravi, da je v notranjosti mir.

ATENE, 29. marca. At. Ag. Po po-

ročilu mornariškega ministrstva je grška podmornica Triton srečala pred dnevi v bližini albanske obale v Jadranskem morju zelo zavarovan konvoj. Uspelo ji je uničiti transportno ladjo »Carnia«, ki je imela 5451 tona ter je bila last tržaškega Lloydja. Težko pa je bila poškodovana še neka ladja.

LONDON, 29. marca. Reuter. Grško ministrstvo za tisk je objavilo, da so bile na Jadrano potopljene sledeče italijanske ladje: »Paganini« z precej vojaštva in vojnega materiala, »Sardagna«, »Liguria« ter »San Giorgio« s četami in deloma tudi z vojnimi materialom.

ATENE, 29. marca. Reuter. Grške čete so v dolini reke Vojuse po sinočnjem grškem uradnem poročilu odbile tankovski napad.

V Budimpešti so presenečeni

BUDIMPEŠTA, 29. marca. TASS. Madžarski listi objavljajo govor Antone-

scu, v katerem je izrazil romunske zahteve glede Transilvanije ter poudaril,

da se Romunija nikdar ne bo sprijaznila z odstopitvijo dela Transilvanije Madžarski ter da v Evropi ne bo miru, dokler ta krivica Romuniji ne bo popravljena. Poleg tega pa citirajo listi tudi drugi Antonescuov govor romunskim in tujim novinarjem, v katerem je dejal, da je 1.300.000 Romunov v madžarskem delu Transilvanije v položaju sužnjev. Ker so Madžari ne drže prevzetih obveznosti, je romunska vlada odločena obrniti se na vladi v Rimu in Berlinu z zahtevo, da se dunajska pogodba o odstopitvi Transilvanije Madžarski spremeni. Če se to ne zgodi, general Antonescu za nemire, ki bi zaradi tega nastali v Romuniji, ne bi mogel prevzeti nobene odgovornosti. Dokler ne pride do te spremembe ne bo miru. Poluradno glasilo madžarske vlade je izjave Antonescu označilo za čudne ter pravi, da so vzbuđile na Madžarskem veliko senzacijo.

Iz težkih, junaških dni Karadžordževićev

Kako je sivolasi kralj Peter I. sledil svoji vojski skozi Albanijo in delil z njo vse bridkosti do zmagovitega vkorakanja v Beograd

»Junaki! Na svetu ni bolj svete dolžnosti, kakor je obramba svoje države, nacija, obramba svojega ognjišča. Zato pojdimo z vero v Boga, v njegovo pravico in milost, naprej, v prepričanju v zmago, in okrasimo naše zastave s svojimi lovorikami, ker je na te zastave Previdnost napisala danes jasneje kakor kdaj onrejš naš vojni klic: »V boj za svobodo in neodvisnost Srbije!«

(Iz manifesta regenta Aleksandra na vojsko, 4. VII. 1914.)

Kralj Peter v strelskem jarku

Na umiku od Valjeva je 70 letni kralj Peter I. bival v Topoli. Ko je čul, da hira v izmučeni srbski vojski pred silno premočjo sovražnika vojni duh, je stopil v spremstvu vojvode Stepanovića med svoje vojake in jim dejal:

— Deca moja, v teku zadnjih let ste se junaško borili s Turki, Arnavti in Bolgari. Premagali ste sovražnika in prinesli sebi in orožju slavo. Sedaj se borite že štiri mesece z novim in močnejšim sovražnikom, čigar moč je veliko večja od naše. Utrujeni od nadčloveških naporov v tej vojni želite snidenja s svojimi ženami in otroki, in tudi oni želijo isto. Toda, domovina potrebuje vašo obrambo. Prisegli ste domovini in meni, da se boste borili do zadnje srage krvi. Dobro vas razumem. Vaše in vaših rodbin želje smatram za upravičene. Zato vas odvezujem prislege, ki ste mi jo dali, odpuščam vam vse in Bog naj vam odpusti. Pojdite domov, dajem vam častno besedo, da ne bo nič zato trpel. Toda od prislege domovini vas ne morem odvezati. Ona veže nas vse. Zato bo vaš stari kralj ostal na teh postojankah, da tu umrje, da bo mogel sovražnik osvojiti Srbijo šele tedaj, ko bo šel čez truplo vašega kralja in njegovih sinov...

Vojvoda Stepanović se je obrnil h kralju in mu dejal:

— Vaše Veličanstvo! V Srbiji ni niti enega vojaka, ki bi izdal svojega gospodarja. Vsi bomo padli na bojnem polju prej, kakor bi zapustili vladarja in domovino. Borili se bomo, dokler bo le eden izmed nas pri življenju.

»Živel kralj!« je odmevalo med četami. »Mi nismo utrjeni od boja, ampak od umikanja. Srečni smo, da vidimo Tebe v svoji sredi. To je znak, da se ne bomo več umikali.«

— Tako je, je odgovoril kralj, stopil v strelski jarek, vzel puško iz rok mrtvega vojaka in rekel:

— Dajte mi petdeset patron. In stari kralj, borec za svobodo, je streljal. Sledila je slavna zmaga na Kolubari in prodor proti Beogradu. Sivolasi kralj je sledil vojski, z višin Avale je opazoval boje pred prestolnico. Ko so se odmevali strelji po ulicah, je došel 15. dec. 1914 v Beograd ter stopil naravnost v saborno cerkev. Nato je odšel v kraljevi dvor, tam je še visela avstrijska zastava. Dva vojaka sta jo snela in preko nje je stopil kralj Peter I. med nepopisnim navdušenjem prebivalstva v dvor.

»Z nadčloveško hrabrostjo in z vzvišenimi žrtvami ste vi, moji dragi junaki, v krvavih bojih zadnjih dni pobili sovražnika in s hitrostjo, kakršne ne pozna vojna zgodovina, podite njegovo razbito vojsko. Vi ste potolkli štiri sovražnikove zборе, dobili ste velike trofeje. Braneč svobodo naše zemlje, ste si na planinah in na bregovih naših dragih rek postavili veličastne večne spomenike vašega junaštva. Naši zavezniki so navdušeni nad vašimi zmagami in vas občudujejo. Domovina vam bo večno hvaležna in jaz sem ponosen, da vam stojim na čelu in da morem svojemu vzvišenemu očetu javiti še en slaven polet njegovih dičnih sokolov.« je naslovil regent Aleksander 11. decembra 1914 novelje svojim vojakom.

Na umiku preko Albanije

Kosovo! Srbska vojska je dospela na umiku pred premočnimi sovražniki, ki so s treh strani planili nad majhno državo sredi novembra 1915 tja. Ni bilo dolgo časa za oddih, treba je bilo dalje. V noči med 15. in 16. novembrom je bil dan znak za odhod.

Težko je bilo slovo od zgodovinske zemlje, globoko v srce ranljiva pot od domovine preko strmih zasneženih gor, 170 km daleč, k morju. Kralj Peter I., ki je prej bival v Topoli, se dolgo ni mogel odločiti za slovo od rodne grude.

— Pustite me, tu hočem umreti, sredi naroda, v kraju, kjer počiva prah mojih dedov. Le težko so ga pregovorili, da je šel na dolgo pot.

— Peljite me k moji vojski. Avtomobil, ki ga je vozil, ni mogel daleč po globokem blatu.

— Pustite me, če morejo žene in otroci peš, bom šel tudi jaz. Toda, ni mogel daleč. Adjutant je stopil k vojakom in jim dejal:

— Ustavite malo, da vzamete kralja na voz.

— Kralja? so se začudili in segali po čepicah, da pozdravijo starca, ki je naslonjen na palico stal ob poti.

— Da, kralja, je rekel sivolasi vladar.

— Ne bo dobro, gospodar, na vozu je trdo.

— Ali je tebi trdo, ko sediš na vozu? je vprašal kralj.

— Ej, pa mi smo kaj drugega, so odgovarjali borci.

— Nič drugega, vsi smo isto. Če moreš ti, bom tudi jaz. Hajdi, pomagaj mi na voz!

In karavana se je pomikala dalje. Vojvodo Putnika so nosili v nosilih, stari kralj se je zapuščen in v pomanjkanju s svojo vojsko umikal čez albanske klance. Utrujen, nem, molčeč, toda strog; njegova volja ni bila zlomljena.

V Valoni in Solunu

V Valoni. Kralja so prenesli z ladje na rokah v gostilno, nasproti bivališču italijanskega generala. Francoski dopisnik pripoveduje:

— Privedli so me v sobico pred starega kralja. Te svetle oči! Kakšen ogenj skrivajo v sebi. In poteze na obrazu, tako upadlem od trpljenja! Kakšno utrujenost so izražale! Vojak je in samo vojak!

V Solunu. Kralj ni hotel v hotel.

— V hotel naj grem? Skozi vrste radovedne množice? In pozdrave naj izdajam? Ne! V čolnu se je odpeljal od ladje na konzulat, ki je bil tik ob morju. Praznični Solun, ki je pripravil srbskemu junaškemu vladarju veličasten sprejem, je zaman čakal po ulicah nanj.

Kralj Peter se je nastanil v majhni, tihi sobici. Nekoč so ga srbski begunci zagledali pri oknu. »Kralj! Kralj!« so vzklikali. Kralj je stopil k oknu, iztegnil roke, kakor da bi hotel objeti svoj ljubi narod, nato se je skril. Ni hotel, da bi narod videl, kako plaka njegov kralj...

Za božič je prišel kralj Peter I. v srbsko cerkev v Solunu. Bila je polna beguncev. Vladika Varnava je imel govor; vsi so plakali. Vsem je bilo srce polno tuge, saj so bili brez domovine...

Pomladi 1916. Regent Aleksander se je vrnil s potovanja po zavezniških državah. Dne 20. aprila je izdal srbski vojski proglas, v katerem pravi med drugim:

»Bil sem povsod sprejet z nepopisnimi simpatijami in velikimi manifestacijami za Srbijo in njeno vojsko. Junaki, prepričal sem se, kako mogočno je po Evropi odjeknila slava srbske vojske, kako sijajno in pohvalno je ocenjeno va-

še junaško vedenje v borbi, vaša brezmejna ljubezen do svobode in neodvisnosti. Naši zavezniki nas bodo podprli, da ustvarimo domovino veliko, ki bo združila vse Srbe in Jugoslovane in da naredimo iz nje silno in močno Jugoslavijo, ki bo opravičila doslej prinesele žrtve. Kakor z vero v vstajenje Krista Odrašenika, tako z nado v vstajenje domovine, v prepričanju, da boste junaki vztrajali do zadnjega diha, vam čestitam k prazniku Kristovega vstajenja: Kristus je vstal, moji dični junaki!«

Prodor na Kajmakčalanu v osvobojeni Beograd

Dne 19. novembra 1916 je junaška srbska vojska s Kajmakčalana vkorakala v Bitol. Regent Aleksander je pisal svoji vojski:

»Bog je hotel, da so vsi vaši napori in viteški boji venčani s sijajnim uspehom. Naš ponosni Bitolj, dika in slava naša, je v naših rokah. Vaša zvestoba, nezlomljiva sila in požrtvovalnost je premagala najtežje položaje nasprotnika in vse obupne odpore sovražnikov...«

Božič 1917. Aleksander se je spet spomnil svojih hrabrih borcev z voščilom za Božič in Novo leto ter poudaril:

»Junaki! Prišlo je med nas v tem letu lepo število bratov izven kraljevine: Srbov, Hrvatov, Slovencev in Čehov. Prišli so, da se rame ob ramenu s svojimi dragimi brati iz Srbije bore za osvobojenje in zedinjenje naše mile skupne domovine. Imejte vsi skupaj trdno upanje, da bomo z božjo pomočjo v prihodnjem letu dosegli naš vzvišeni cilj in si zagotovili vse ugodnosti miru.«

In res je bilo tako! Dne 15. septembra 1918 so zagrmeli topovi na solunski fronti. Srbske čete so na odseku, dolgem 25 km, predle fronto in po divjih bojih udrele za sovražnikom. Dne 22. septembra je srbska vojska že stala ob Vardarju. Hkrati so Angleži in Grki napadli na krilih in strli bolgarski odpor. Ogromen plen je padel v roke zmagovalcem. Dne 26. septembra so stali Angleži že ob bolgarski meji, dne 30. septembra pa so bili Srbi v Skoplju, 12. oktobra v Nišu. Srbska vojska se je razlila po dolini Morave in 1. novembra 1918 zmagovito vkorakala v Beograd. Strašna, edinstvena drama v zgodovini vojn je bila končana. Iz male Srbije je vstala po zaslugi borcev vseh delov velika Jugoslavija, ki stopa zdaj pod mladim kraljem Petrom II., potomcem junaških prednikov, kralja Petra I. Velikega in Aleksandra I. Zedinitelja, v novo, svetlo dobo svoje zgodovine.

Ministri v vladi narodne koncentracije

Bogoljub Ilić

novi vojni minister, se je rodil 22. februarja 1881 v Požarevcu. Po končani nižji šoli Vojne akademije je postal artilerijski podporočnik. Sodeloval je v vojnah kot kapetan, major in podpolkovnik, leta 1920 je postal polkovnik, 1925 brigadni, 1930 divizijski, 1937 armijski general, 1940 pa vrhovni inspektor vojne sile. V I. 1931 in 1932 je bil tudi poveljnik dravske divizijske oblasti ter si je pridobil v Sloveniji zelo velike simpatije. Od 1933 do 1936 je bil pomočnik glavnega generalnega štaba in vršilec dolžnosti komandanta II. armijske oblasti. Ima celo vrsto domačih in tujih odlikovanj, tudi Karadžordževo zvezdo z meči.

Sava Kosanović

minister za prehrano, se je rodil 1894 v Plaškem v Liki. Srednje šole je končal na Reki. Izkazal se je kot vnet pobornik za narodno stvar, pok. Svetozar Pribićević ga je zato vzel v ministrstvo. Mladi Kosanović je sodeloval pri vseh strankarskih akcijah in manifestacijah SDS, svojemu voditelju je ostal zvest do smrti. Pribićević je takoj spoznal njegov politični talent, leta 1927 je bil izbran v ogulinski srezu za narodnega poslanca. Ko sta Pribićević in Radić ustanovila KDK, je imel Kosanović pri tem nemale zasluge. Preganjan in mnogokrat zaprt je Kosanović v opoziciji vztrajal neomajno pri načelih stranke in svobode.

Tesno je sodeloval z dr. Mačkom in skupaj z Vilderjem pri vseh važnih konferencah. Reorganiziral je z zgledno marljivostjo stranko, KDK mu je izkazala priznanje s tem, da ga je dr. Maček postavil na senatorsko listo, kjer je tudi bil izvoljen. Kot prosvetni minister je prišel Kosanović zdaj prvič v vlado, v kateri bo dokazal, kakor povsod drugod, svoje velike sposobnosti in ljubezen do naroda in države. Sava Kosanović je tudi marljiv publicist in književnik. Je nečak velikega našega učenjaka v Ameriki Nikole Tesle, ki se je v zadnjih dneh obrnil nanj z dvema obsežnima brzojvarkama iz Amerike, nudeč Jugoslaviji svojo pomoč v vprašanju narodne obrambe.

Dr. Boža Marković

novi pravosodni minister, se je rodil 1. 1874 v Sibiću pri Kragujevački Rači kot sin učitelja. Po končani pravni fakulteti v Beogradu je odšel v Monakovo, doktorat je napravil v Freiburgu. Leta 1927 je postal docent beograjske univerze, nato pa redni profesor pravne fakultete. V predvojni Srbiji je moral zaradi demonstracij proti vladi Andre Nikolića v tujino, v slovitom Friedjungovem procesu je Marković kot predstavnik »Slavenskega Juga« dokazal, da so vsi dokumenti, s katerimi so obtoževali pok. Supila, falzificirani. Politično se je najprej udeleževal pri radikalnih, potem je prestopil k SDS, nato pa k Davidovičevi demokratski stranki. Vse-

stransko se je zavzemal za sporazum s Hrvati.

Miša Trifunović

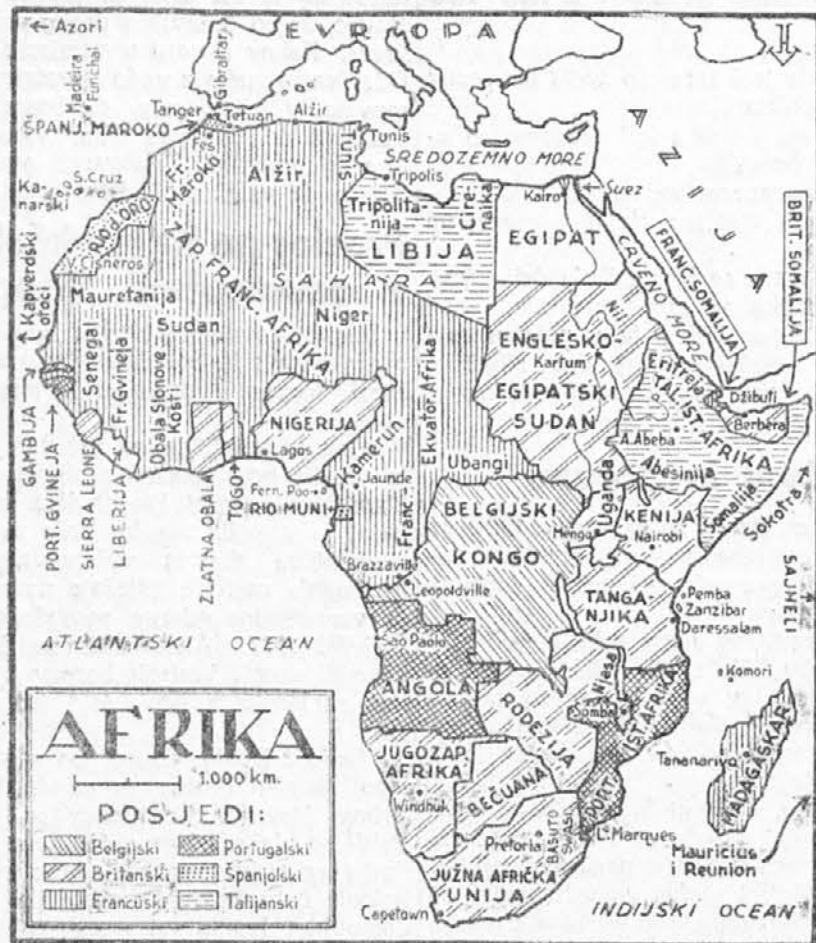
novi prosvetni minister, se je rodil 1874 v Užicu. Filozofske studije je končal v Beogradu, kjer je bil več let profesor. Leta 1903 je bil prvič izbran za poslanca Narodne radikalne stranke. Potem je kot predstavnik NRS prišel vse do 1929 večkrat v skupščino. Leta 1918 je bil prvič prosvetni minister, nato izmenoma prosvetni, gradbeni minister in minister za vere. Sodeloval je pri mnogih političnih listih in revijah, njegovo politično delo je naletelo na živahen odmev v vseh slojih naroda. Bil je zvest sodelavec pok. Pašića, zdaj pa Ace Stanojevića. Najhujši udarci nekaterih režimov so padli baš na njegova pleča, kot namestnika predsednika NRS. Aktivno se je zavzemal za sporazum s Hrvati.

Dr. Bariša Smoljan

minister brez portfelja, se je rodil 1885 v Mostarju. Vseučilišče je končal v Zagrebu. Posvetil se je uradništvu. Po osvobojenju je prešel v advokaturo, kot politik je pristopil k HSS. Bil je že pri prvih volitvah izvoljen v Mostarju za poslanca, ostal je kot tak vse do 1929. Nato je prešel v najostrejšo opozicijo, bil je tudi interniran. L. 1938 je bil izvoljen za poslanca v ljubuškem in mostarskem srezu. Ni bil le politični, nego tudi kulturni predstavnik hercegovskih Hrvatov.

Afrika, črna celina velike bodočnosti

Problemi sveta, ki premore prevzeti nase in prehraniti še mnogo sto milijonov prebivalcev

Jeseni smo čitali o velikem načrtu o razdelitvi Afrike in o ustvaritvi ogromnega infiltracijskega rezervoarja za preoblikovano Evropo. Nakazani so bili tudi že nekateri obriši, kakšna bi naj bila bodoča Afrika, ta črna celina brez dvoma velike bodočnosti.

Kolonizacija Afrike po evropskih vele-silah je dvignila ta del sveta k velikemu kulturnemu, pa tudi gospodarskemu napredku. Na ogromnem prostoru 30,087.000 km² zemlje biva danes 151.600.000 duš ali komaj 5 ljudi na 1 km². Evropejci je na afriški celini 2,9 milijona, na pripadajočih otokih 1,1 milijona duš. Polagoma, a sigurno se ta kontinent izpreminja v kulturno naprednejši del sveta. Če vzamemo za povprečno merilo rastlinski odeji potrebnih padavin 500 mm, tedaj je vsa tropična Afrika in tretjina nje severnega dela sposobna za obdelovanje. Z intenzivnim obdelovanjem zemlje bi lahko pritegnili k umnemu gospodarstvu 49,9% afriške površine, brez otokov.

Drugače je z rudninami. Sklepajo sicer, da ima Afrika v svojih kristalinskih plasteh še mnogo neodkritih rud. Veliki vo-

dopadi, visoka plima in oseka morja pa nudijo osnove za industrijsko izrabo vodnih sil. Potrebne delovne človeške sile se bodo lahko dobile še tudi od drugod in črna celina bo postala tudi za podjetne ljudi raj poštenega zaslužka.

Afrika ima po nekaterih cenitvah 2,250.000 km² tropskega gozda z obilnim dežjem in 11,500.000 km² za obdelovanje primerne površine, zaraščene s travo in gozdovi suhe cone. Ako računamo na gozdni pas v deževni coni po 100 ljudi na 1 km², t. j. le dve petini gostote, ki jo beleži Java, in če vzamemo za travnate savane in suhe predele gozdov merilo 77 duš na 1 km², kakor je to primer na suhi planoti Dekanu na jugu Indije, tedaj bi prvi pas lahko preživljal 225, drugi pa najmanj 860 milijonov prebivalcev. Afrika ima torej še prostora in življenjskih možnosti za 1085 milijonov duš! Pri tem niti ni všteto redko poseljeno puščavsko ozemlje in ono zelenic. Vključujoč tudi te posebnosti afriške celine, bi lahko prevzel črna kontinent celo 2320 milijonov prebivalcev ali 29% vsega možnega prebivalstva sveta.

Gotovo je, da bo imela Afrika v bodočnosti velik delež pri naraščanju prebivalstva naše zemlje. Postala bo tako tudi v političnem pogledu važen činitelj. Danes je Afrika kolonialna celina, v kateri si dele posest evropske velesile Anglija, Francija, Italija ter Španija, Belgija, Portugalska. »Samostojna« je le Liberija, deloma tudi Egipt. Najvažnejšo vlogo v sedanjosti ima dominion Južna Afrika, ki vodi samostojne operacije iz Kenije preko Italijanske Somalije v južno Abesinijo. Odkar je Vasco da Gama obplul Rt Dobre nade na jugu Afrike in so Holandci utemeljili Capetown je vsa stoletja poslej doživela Južna Afrika velik geopolitični, etnografski in gospodarski prerod. An-

Ustroj in razvoj angleškega parlamentarizma

Angleži in Amerikanci se v zadnjem času mnogo sklicujejo na svojo demokracijo.

V Evropi je brez dvoma najbolje izvedena švicarska demokracija. Kakšna je angleška?

Priznanje pravic angleškega naroda se pričinja že z letom 1215, ko je bila v Angliji s posebno listino priznana politična in osebna svoboda. Vendar pa je postala angleška ustavna monarhija šele leta 1688, s čimer pa se ni bil uveden pravi parlamentarizem. Parlament je obstajal, a ni bil voljen z občo glasovalno pravico, torej ni predstavljal angleškega naroda. Kljub temu pa se ni dal voditi od samovolje angleških vladarjev, katerim je kmalu odvzel pravico pobiranja davkov in izdajanja zakonov brez odobrenja parlamenta. Tako je ta postal največja oblast v državi in kmalu so se v njem izoblikovale stranke, od katerih obstajajo dve največji še danes: liberalna in konservativna.

Glasovalno pravico pa si je priboril angleški narod le počasi: 1867 so jo dobili prebivalci mest, 1885 prebivalci vasi, 1918 pa vsi moški in ženski angleški državljani.

Danes je Anglija država, kjer se cenijo in spoštujejo človeške pravice in osebna svoboda. To so dosegli Angleži na miren način, brez krvi, brez revolucije.

Glavni činitelji angleške politike so krona, parlament in narod. Oblast krona ni velika, ni pa omejena toliko po zakonih kolikor s prakso. Krona ima na pr. pravico veta, a je ne izkorišča, njena glavna naloga je reprezentativna. Krona predstavlja glavno zvezo med Angleško in angleškimi dominijoni. S prestatkom kraljestva bi formalno prenehala tudi britanska zajednica narodov.

Angleško zakonodavno telo sta spodnji in gornji dom. Prvi se voli redno vsakih pet let (krona ga lahko prej razpusti), drugi je pa specialna angleška ustanova. Tvorijo ga vsi angleški pari. Teh je pa toliko, da bi ne mogli stati v sejni dvorani, ako bi prišli vsi na sejo. Senatorsko čast uživa vsak per do konca življenja.

Da postane zakonski predlog zakon, je potrebno, da ga odobri oboja doma in podpiše kralj.

gleži so zasedli deželo 1795 ter si jo 1806 dokončno prilastili. Spoznali so nje velik strateški pomen na dolgi poti okrog Afrike in Indije in Avstralije. Leta 1836 se je v sporu z njimi preselilo 10.000 Burov preko reke Oranje in Vaal na sever ter tam ustanovilo republiko Oranje in Transvaal. Zlati rudokopi so privabili nad 40.000 iskalcev sreče v deželo, premogokopi in diamantna polja so mamila tudi Angleže. V znamenju velike geopolitične tendence, združiti vso dolgo prečno transafriške posesti od Rta Dobre nade do Kahire, je prišlo do burskih vojn, po katerih je končno nastal Dominion of South Afrika. V burski nacionalni stranki je bil prvi vodja general Botha, kasneje pa Smuts, sedanjí predsednik južnoafriške vlade velik patriot in sodelavec Angležev. Pod njim se Afrika tudi aktivno udeležuje sedanje vojne ter vodi na lastno pest operacije na vzhodnem delu črne celine.

Ker je pa prišlo med spodnjim in gornjim domom večkrat do nesoglasja, je bila 1911 sprejeta reforma, da postane zakon vsak zakonski predlog, ki je bil trikrat zaporedoma izglasovan v spodnjem domu. Prav tako ne more odbiti gornji dom nobenega zakonskega predloga, ki ga proglasi predsednik spodnje zbornice za finančnega.

S to reformo je izgubl gornji dom mnogo veljave, spodnji dom pa je postal definitivno največja oblast v državi.

Angleške vlade so znane po svoji stalnosti. To prihaja od tod, ker ima Angleška samo dve veliki stranki, ki si pri volitvah skoro menjaje trgajo zmago iz rok in zagotavljajo oblast za eno parlamentarno dobo. Na tem ni izpremenila mnogo niti pojava tretje, delavske stranke.

Mandat za sestavo vlade dobi stranka, ki je dobila pri volitvah relativno večino. Ta gleda, da sestavi tako vlado, ki ima zanesljivo večino v parlamentu.

Ker stranka svojih ministrov ne napada, ako so kaj pogrešili, ampak jih brani, se s tem zmanjšuje odgovornost ministrov pred parlamentom. Toda odgovornosti pred narodom se ne morejo izogniti. Zato padajo na Angleškem vlade pri volitvah, ne v parlamentu, padajo pred javnim mnenjem, ki dobi svoj izraz pri volitvah. Le svoboda izražanja misli omogočuje politični sistem Angleške. Ta svoboda je zaščitena po angleški ustavi in tradiciji. Angleški uradnik ni orodje vlade, ampak človek, ki služi državi ne glede na to, kdo vlada, in mu ni treba biti v strahu za eksistenco ob vsakokratni izpremembi vlade. Razen tega je v Angliji tisk svoboden in mu nihče ne maši ust. Tudi policija je samo v Londonu pod oblastjo notranjega ministra, sicer je odgovorna samoupravnim oblastem.

Tudi ne smemo pozabiti, da število glasov, ki jih dobi stranka pri volitvah, ne pomeni števila njenih članov, ampak le trenutno odobritev ali odklonitev njene politike. Mnogo Angležev sploh ni članjenih v nobeni stranki, ampak si pridržuje pravico, svobodno glasovati za to, kar se jim zdi koristno za narod in državo.

Moderna propagandna sredstva, kot so radio itd., so v enaki meri pristopna vsem strankam, ker je tudi tu odločilna osnovna ideja angleške politike: svoboda.

Mnogim od nas, ki jim je duh angleške politike tuj, se zdi marsikaj v angleškem političnem sistemu zastarelo in celo smešno po svojih srednjeveških ceremonijah. Toda sedanja vojna kaže, da ta sistem ni neokreten in da se zna prilagoditi potrebam časa.

Dr. J. L.

Osem oklepnihih divizij gradijo v USA.

Imele bodo na bojišču 4500 tankov, 2500 pa v rezervi. Dve takšni diviziji sta že zgrajeni.

Posebne ladje proti podmornicam gradijo v Ameriki. Prevažale bodo transporte, obenem pa bodo močno oborožene proti podmornicam in bombnikom. Dražje bodo le 2% od dosedanjih.

KORIZIS

Sednik grške vlade, sodelavec pok. Metaxasa.

Kultura

Izbrane pesmi Jurija Vodovnika

V samozaložbi je izdal naš znani potopisni in folkloristični pisatelj dr. Fran Mišič nedavno v Mariboru svojo novo knjigo »Izbrane pesmi pohorskega pevalca in pesnika Jurija Vodovnika«. Knjiga, ki obsega skupno okoli 80 strani in kot dodatek še zemljevid celotnega Pohorja, delo mariborskega kartografa Milana Verka, je obenem počastitev 150-letnici rojstva tega pohorskega pesniškega samouka. (Vodovnik je bil rojen 1. 1791, umrl pa je 1. 1858.)

Dasi nosi knjiga naslov »Izbrane pesmi Jurija Vodovnika«, in dasi objavlja deset izbranih njegovih pesmi, njeno glavno težišče vendarle nista Vodovnik in njegova poezija, ampak naše Pohorje in njegovo ljudstvo kot tak, ki je le simbolizirano v pesni in pesniku Juriju Vodovniku. Prof. dr. Mišič je pred vsem potopisec in folklorist, zato je povsem razumljivo, da je zajel zastavljeni si problem s te strani. To nam dokazujejo dovolj nazorno njegovi članki, ki pravi o njih, da naj bi pripravili bravca na razumevanje Vodovnikovih pesmi, so pa dejansko opisi in studije o Pohorju, Pohorcih in njihovem življenju v preteklosti ter sedanjosti. To so sestavki »Vitanje in Skomarje« (Skomarje je rojstni in življenjski kraj Jurija Vodovnika), »Slovenske Konjice«, »Lepa nedelja pri Sv. Jakobu na Resniku«, »Gradovi v odvodju gornje Hudinje«, »O postanku cerkva ob zahodnem Pohorju« in vsi sestavki Dodatka. Ti spisi vsebujejo vse značilnosti Mišičevega poljudnega, včasih kar kramlajočega opisanja in je njihov namen nedvomno vzbujati med bralci zanimanje za kraje in ljudi, ki jih opisuje.

Na Jurija Vodovnika, ki služi pisatelju za okvir tega dela, opozarja v začetku knjige s tremi starimi poročili o njem: v »Novicah« 1. 1854, v »Drobtincah« 1. 1862 (Janez Arlič) in v »Domu in svetu« 1. 1900 (V. Kramerski). Samemu pohorskomu pevcu pa so posvečena še poglavja »Kako gleda na svet Jurij Vodov-

nik«, »Jurij Vodovnik kot kavalir«, »Stomšek in Vodovnik« ter »Življenje pohorskega kmeta in avtobiografija Jurija Vodovnika«. Objavljene izbrane pesmi so: Jurij Vodovnik, pesmi o Skomarju, Lepa nedelja pri Sv. Jakobu na Resniku pred sto leti, Sedanjí čas, Pesem od pustnih deklet, Od strupa, Pustna, Pesem od soldatov, Nevesta k poroki, Prijatelji Tomažičevi, Od Landekiga grada, Od Graške in Šmarske doline, Stomšek, naš opat in Pohorski kmet. Slednji, ki je na Pohorju še dandanes najbolj znana in razširjena, kakor tudi »Sedanjemu času«, sta priključena tudi napeva v harmonizaciji prof. Vasilija Mirka.

Mišičeva knjiga tako ni niti literarno-kritična studija o življenju niti o delu Jurija Vodovnika. Tako delo nam bo moral kdo še napisati, saj je Vodovnik dovolj zanimiv pojav in bi to zaslužil. Zaradi tega pa delo, ki leži pred nami, ni prav nič manj vredno, ampak ustreza popolnoma namenu, ki ga je avtor gotovo imel, ko ga je sestavljal: zanesti med najširše sloje zanimanje za lepote našega Pohorja in za duhovno bistvo njegovega prebivalstva, ki je tako dobro pogodeno v življenju in delu Jurija Vodovnika, obenem pa osvežiti ob 150-letnici spomin na tega pesniškega predstavnika Pohorja samega. Iz Mišičeve knjige spoznamo dovolj nazorno, da je bil Vodovnik ljudski (narodni) pesnik, kakršni so nam dali naše bogato slovensko narodno pesništvo in da bo spomin nanj ostal, dokler bodo ostale njegove pesmi, predvsem pa dokler bo ostala njegova najpopularnejša:

O pohorskem kmetu vam hočem zapet, kak mora pri delu veliko trpet...

Mišičeva knjiga »Izbrane pesmi pohorskega pevalca in pesnika Jurija Vodovnika« priporočamo vsem, ki se zanimajo za Pohorje in njegovo prebivalstvo, za Vodovnika in njegove pesmi in sploh naše lokalne značilnosti. Knjiga stane samo 22 din in se naroča pri avtorju v Mariboru, Smetanova ulica 34. R.

IZ GRADNIKOVE LIRIKE

V poročilu o najnovejši pesemski zbirki Alojzija Gradnika, »Zlatih Jevstah«, smo omenili, da sta dve pesmi te zbirke tesno povezani z Mariborom in našim okoljem. Ena izmed teh dveh je pesem »Grob na Pobrežju«, ki je posvečena pokojni Boži Skapinovi in jo tu objavljamo.

Stopila tiho senca je med vas in nihče ni je videl; samo ona čutila slast je njenega naslona in je smehljaje nagnila obraz. In ni vam rekla zbogom; saj bom zdaj še bolj pri vas, si mislila je srečna. In že je bila zarek, kaplja rečna, bliše rose, bel oblak in rož smehljaj. Tako se vračala bo v soncu, v mraku prihajala bo k vam na lune traku, šumela vedra v listju vrtno lipe in z dežjem trkala vam bo na šipe: »Odprite, oče, brat moj, sestra, mati, o, kako težko stati je pred vrati!«

k Računstvu v slovenski pedagogiki je posvečena trojna (5-7) številka odlične strokovne revije našega učiteljstva, »Potopnika«, ki skuša pod sedanjim uredništvom nadzornika Ernesta Vranca razreševati po vrsti vse pereče probleme sodobnega vzgojstva. Ta snopčje je prav za prav nekaj »računski zbornik« in urednik pravi v uvodu, da »vedno bolj spoznavamo, da družbena protislovja zavirajo kulturni napredek in blagostanje ljudstva. Očitna je razlika, ko posamezniki kopičijo življenjske dobrine, dočim drugi podlegajo bedi in izkoriščanju. Vse po načelu: čim hladnejši »računarski razum« in čim smotnejša »številčna dejavnost«, tem uspešnejši bo sodobni konkurenčni boj, ki ne pozna kompromisa, kajti — številke vladajo svet!« O problemih računstva in računskega pouka pišejo nato dr. Viher, V. Majhen, A. Cernejeva, M. Ledinek, V. Copic, J. Dolgan, A. Rozman, A. Skala, D. Prešeren, R. Horvat, M. Vauda, J. Zupančič, J. Pirce in drugi. V reviji je mimo tega še nekaj ocen in drugih drobnejših prispevkov.

Novice

Po spontanah manifestacijah mirno na delo

Po spontanah manifestacijah prvega dne se je ljudstvo spet vrnilo na delo v urade, trgovine, delavnice in na polja. Povsod nudijo kraji spet vsakdanjo sliko, le da so hiše še vedno okrašene z državnimi zastavami. Te-

kom večeršnjega dne so bile večinoma svečane seje društev in korporacij, na katerih so interno proslavili zgodovinski dogodek, ko je naš mladi kralj prevzel vladarske poste.

so kraljeve slike v cvetju in trobojnicah. Mnoge udanostne in pozdravne brzojavke so izražale neomajno zvestobo in ljubezen do kralja in domovine ter zmagovite jugoslovanske vojske. Vsa poročila soglašajo, da so bile te manifestacije največje po proklamaciji zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Murska Sobota. V soboto, 5. aprila bo pri Fafliku pester večer pod naslovom »Vsakomur nekaj«. Na sporedu so šaljivi prizori s petjem, slov. narodne in umetne pesmi kakor tudi operne arije. — Na tem večeru, ki bo pester in zabaven, nastopi g. Jos. Pavhe, priznani slov. komik in režiser, ter Slavko Lukman, poznani koncertni tenor, ki je spisal tudi knjigo »Življenje poje«, katera je že v tisku in bo v kratkem izšla. Začetek točno ob 20. in pol.

n Svojega otroka je prodajala na sejmu v Bosanski Dubici neka revna kmetica. S tem je hotela opozoriti na svojo revščino, zaradi katere ga še ni mogla nesti h krstu, da si je bilo staro že dva meseca. Doma je imela še petero otrok.

Ljubljana

LJUBLJANSKI KRUH

Kakor nam poročajo z magistrata, se pritožbe zaradi slabega kruha vedno bolj množe. Čeprav mestni tržni urad stalno nadzoruje pekarije in preiskuje razne vrste kruha. Mestni laboratorij je v premmogih primerih ugotovil, da peki peko kruh iz 50 odst. koruzne in 50 odstot. enotne ali bele moke. Pri pomikanju bele moke si pomagajo tudi tako, da kruh zamesijo iz mešanice 20 odstot. enotne, 20 ržene in 60 odstot. koruzne moke ali pa dodajajo tudi krompir. Ta kruh je ponekod zelo okusen, večkrat pa je težko užiten, zlasti ker je malomarno zamešen in slabo pečen. Nekateri peki res ne znajo speči dobrega kruha s primešano koruzno moko ali pa koruzne moke ne poparijo, kar je neobhodno potrebno.

a Svečana seja rezervnih oficirjev. Udrženje rezervnih oficirjev kraljevine Jugoslavije, pododbor Ljubljana, je imel večer ob 11. uri svečano sejo uprave, s katero so bile odposlane udanostne brzojavke kralju Petru II. ter pozdravne brzojavke predsedniku vlade generalu Simoviću in ministru vojske generalu Ilku. Po seji so odborniki položili pred spomenik kralja Aleksandra v Zvezdi krasen venec.

a Po nakaznice za mestni krompir, je špenj in premog so doslej morale stranke hoditi v Mestno hranilnico in tudi tam plačati tako kot moko. Da se pa strankam prihranijo pota in olajša nakup najpogostejših živil po nizkih cenah in da se poenostavi poslovanje, izdaja odslej nakaznice za krompir, ješprenj, premog in moko mestni preskrbovalni urad v svojih prostorih v II. nadstropju Mestnega doma vsako dopoldne od 8. do 11. ure, seveda pa ta urad tudi kasira denar. Na drobno pa dobite krompir in ješprenj na mestni stojnici na Vodnikovem trgu po nižji ceni kakor po trgovinah in drugod.

*** VABILO.** Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani vlnudno vabi vse one vlagatelje, ki se še niso zglasili radi dogovora o izplačilu starih hranilnih vlog, da se čimprej zglase s hranilno knjižico v njeni poslovalnici ali pa da ji sporoče svoj naslov in številko svoje hranilne vloge.

a Ljubljansko gledališče. V drami danes »Sesto nadstropje«, jutri v nedeljo »Razvalina življenja«, obe predstavi pri nižjih cenah. V operi danes »Vesele žene windsorske«, jutri v nedeljo popoldne »Traviata« z Zlato Gjurgjenčevco, zvečer »Tri stare škatle«. Znižane cene.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

*** KINO UNION.** Tel. 22-21. Ameriški film »Spomin na ljubezen«. Carole Lombard, Cary Grant in Kay Francis.

*** KINO MATICA.** Tel. 22-41. Senzacionalni film »Arenna smrti«. V gl. vlogi Harry Piel.

*** KINO SLOGA.** Tel. 27-30. Dramatičen film »Pod jarmom«. Olga Čehova, Ferdinand Marian, Karl Ludwig Diehl.

Kino Matica, Ljubljana, telefon 22-41

Po dolgem času spet priljubljeni Harry Piel v svojem najboljšem filmu

Arena smrti (Cirkus)

Senzacionalni nastopi cirkuških ljudi in živali. Ruth Eweler, Edith Ross, Elisabeth Wondt in 10.000 statistik. — Režija in glavna vloga: Harry Piel.

Kino Sloga, Ljubljana, tel. 2730 predvaja od 29. marca do 2. aprila aktualen film o dramatični borbi malega naroda za svobodo

POD JARMOM

V glavnih vlogah: Olga Čehova, Karl Ludwig Diehl, Ferdinand Marian in Traudl Stark.

Kot dodatek kulturni film o vzgoji mornarskega naraščaja na starih jadrnicah.

V prestolnici

Navdušenje prebivalstva je še vedno silno in spontano. Odzvali pa so se pozivu predsednika vlade generala Simovića, ki je v svoji izjavi časnikarjem pozival ljudstvo, naj opusti vse manifestacije, da ne bi otežkočili našega zunanjega političnega položaja. Še vedno pa je prestolnica v državnih trobojnicah. Ljudje so se vrnili na vsakdanje delo. Manjši oddelki vojske stražijo z orožništvom važnejša državna poslopja. Na naj-

važnejših križiščih so tanki, vsa ostala vojska pa se je umaknila v vojašnice, ker sploh ni bila potrebna njena intervencija. Povsod je vladal red in mir. Po prestolničnih cerkvah so bile zalivalne službe božje, katerih so se udeležile poleg predstavnikov tudi velike množice ljudi. Iz vseh krajev države so večeraj prihajala poročila o veličastnih manifestacijah za kralja, vojsko in domovino.

Šolske cerkvene proslave

Banska uprava je v sporazumu s cerkveno oblastjo odredila, da se v nedeljo, 30. t. m., pri šolskih službah božjih proslavi prevzem vladarskih poslov po Nj. Vel. kralju Petru II. z zahvalno pesmijo in molitvami za kralja kakor na kraljev rojstni dan.

Najnovejši kip Nj. Vel. kralja Petra II.

je prvo delo, ki ga zagledaš pri obisku umetnostne razstave srbske in slovenske »LADE« v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani. Sedaj ga krasi lovorjev venec in jugoslovanska trobojnica, s čimer so tudi umetniki pokazali, da navdušeno pozdravljajo zgodovinski dan, ko je mladi kralj prevzel državno krmilo v svoje roke.

Vsa srednja dvorana Jakopičevega paviljona je posvečena srbskim umetnikom, med katerimi je nekaj zelo znanih imen. Njihova grafična dela so razstavljena deloma tudi v eni izmed stranskih sob. Ves ostali prostor pa zavzemajo umetnine slovenskih članov »LADE«. Razstava je vsekakor uspela in zasluži dober obisk.

Celje

c Majorski izpit je položil pred izpitno komisijo v Beogradu aktivni kapetan I. razreda g. Janko Godiel iz Petrovca. Čestitamo.

c Oljarni nogometne sezone v Celju. Jutri bo v Celju prva letošnja nogometna tekma med SK Celjem in SK Jugoslavijo za pokal SNZ. Tekma bo na celjski Glaziji in se bo pričela ob 15.

c Zaščitno cepljenje prašičev. Svinjereji v območju mestne občine celjske se opozarjajo, da se prične zaščitno cepljenje prašičev proti svinjski rdečici koncem aprila. Interesenti naj se zadevno javijo do 20. aprila v pisarni mestne klavnice.

Pluž

p Razstava sodobne slovenske likovne umetnosti bo odprta samo še do nedelje, 30. t. m. Izrabite to prilžnost in si oglejte umetnine naših slovenskih slikarjev in kiparjev. Vstopnina samo 3 din. Klub slovenskih akademikov v Plužu, bo po zaključitvi razstave, prenesel oziroma odpravil razstavo v Mariboru.

p Zvočni kino Pluž: v soboto, 29. t. m., ob 20. uri in v nedeljo, 30. t. m., ob pol 16. in pol 19. in pol 21. uri »Morski volk«.

p Kino Royal Pluž: v soboto 29. t. m., ob 20. uri in v nedeljo, 30. t. m., ob 16. in 18.30 in 20.30 »Izgubljeno dešičvo«.

o Veljavnost dovolil za vožnje. Banska uprava je veljavnost dovolil za vožnje izjemno od omejitev prometa s motornimi vozili na postavi čl. 1 dopolnitve k naredbi št. 4 o omejitvi prometa s motornimi vozili, ki so bila izdana, oziroma podaljšana z veljavnostjo do konca marca, ponovno podaljšala do konca junija 1941. O tem je treba obvestiti interese.

V Ljubljani

Podobno sliko kakor prestolnica je pokazala večeraj tudi Ljubljana. Prebivalstvo je poslušalo poziv lanske uprave in se vrnilo na vsakdanje delo. Mnoga društva so imela slavnostne seje, s katerih so odposlali vdanostne brzojavke kralju in pozdravne brzojavke ministrskemu predsedniku, ministru vojske in mornarice ter drugim ministrom. Na mestni občini je bila slavnostna seja ljubljanskega mestnega sveta, na kateri je imel župan dr. Adlešič občet in z ljubeznijo do kralja navdahnjen govor, ki so ga občinski svetniki stoje poslušali. Sodelovala je tudi železničarska godba »Sloga«, ob zaključku pa ni bilo kraja za občnega vzdih.

kanja. Dopoldne je bila v ljubljanski stolnici zahvalna služba božja, katere so se udeležili najvišji predstavniki vojaških in civilnih oblasti, med drugimi tudi poveljnik divizijske oblasti divizijski general Ljubomir Stefanovič z generaloma Janežem in Lukičem, ban dr. Natlačen, ljubljanski župan dr. Adlešič, konzularni zbor, častniški zbor, načelniki raznih uradov, predstavniki društev in korporacij itd. Službo božjo je opravil ob številni asistenci ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Zvonovi vseh cerkva so oznanjali radosten zgodovinski dogodek.

Poročila o manifestacijah v Sloveniji

Iz vseh krajev Slovenije prihajajo poročila o veličastnih manifestacijah za mladega kralja in hrabro vojsko, ter bi bilo nemogoče opisati navdušenje v posameznih krajih. Tudi najmanjša vasica se je pridružila v veselju in na moč izpričevala čustva

za naše narodne svetinje. Tudi ni mogoče naštetati posameznih krajev in prireditelj, društvenih manifestacij itd., ker bi bilo vse to odveč, če pomislimo, da se je vsa, prav vsa Slovenija zbrala v teh zgodovinskih dneh okoli svojega mladega vladarja.

Tudi Split je manifestiral

Veselo vest o zgodovinskem državnem preporodu in prevzemu vladarskih poslov po kralju Petru II. so tudi Splitčani s spontano radostjo sprejeli. Razvile so se navdušene manifestacije in množice so vzklikale mlademu kralju ter slavni vojski. Ljudje

so povsod radostno pozdravljali vojaške formacije ter jih obskajali s cvetjem. Zvečer je bila po mestu vojaška baklada in tisočglava množica je spontano manifestirala na Narodnem trgu in obali.

Manifestacije v Bosanski krajini

Čim se je v Bosanski krajini zvedelo za pomembni državni dogodek, je zaviadalo povsod spontano narodno veselje. Po vseh večjih krajih so

bile navdušene manifestacije, večerni sprevodi in svečane seje raznih društev. Povsod so razbočene državne zastave, po trgovinskih izložbah pa

se je vršila pod okriljem in s podporo ban, uprave, a vodila jo je zelo marljivo in poštenovalno, kljub današnjim težkim časom, učiteljica tuk. ljudske šole gđ. Kocijančičeva. Šolo je obiskovalo vsega samo osem kmečkih deklet. Na zaključni prireditvi je voditeljica šole orisala vse težkoče, ki so jo ovirale pri delu, nato pa je v lepih in bodrilnih besedah opozorila dekleta, da se naj tudi pozneje v življenju še nadalje zanimajo za gospodinjstvo izobrazbo. Za vzdrževanje šole so poleg ban, uprave izdatno prispevali še tuk. občinska uprava, okrajni kmet. odbor in tuk. društvo »Kolašice«.

o Železniškim upokojujencem. Ker se z 31. t. m. končajo dvanajstine, se bo začelo z izplačevanjem pokojnin, provizij, miloščin itd. železniškim upokojujencem 1. aprila odnosno prve dni aprila.

o V gozdu pri Zgoraji Kungoti se je obel 50 letni viničar Anton Srebrnik in zapustil ženi šest nepreskrbljenih otrok. V prostovoljno smrt je šel zaradi neozdravljive bolezni.

o Razbojnik in morilec Huce se bo moral zagovarjati za zločine v bivši ljubljanski porotni dvorani. Razprava se bo pričela v ponedeljek jutraj in bo predvidoma trajala tri dni. Za poslušalce so bile določene vstopnice.

POMANJKANJE SEMENA PESE

Peso gojijo v naših krajih v glavnem za krmno živilo, predvsem svinjam. Tem polagamo že pesino listovje kot zeleno krmno, kasneje pa gomolje pese. S tem prihranimo zelo mnogo druge živalske krme. Zato sleherni kmetovalec, kočar in viničar prideluje peso v dokaj velikem obsegu. Čas za sejanje semena pese je tukaj. Vse s skrbjo izprašuje za seme, ki so ga prejšnja leta največ kupovali v trgovinah. Sosed hiti k sosedu in prosi za semenje pese, toda doma so semensko peso gojili bolj malo, kar se sedaj hudo maščuje. V prihodnjik bodo seve ljudje na to mislili, toda za enkrat so v zadregi in prosijo, naj jim iz ne pomagajo merodajni činitelji!

Gospodinjsko nadaljevalna šola v Prevali

Pretekli teden je bila zaključena trimesčna gospodinjska, nadaljevalna šola na Prevaljah s primerne zaključno prireditvijo, pri kateri so bili navzoči poleg gojenk še krajevni činitelji, učiteljstvo in starši. Zaključna prireditev je bila lepo in skrbno pripravljena in je tako pokazala pridnost in agilnost naših deklet. Šola

Maribor

Ljubezen do kralja je mogočen branik Jugoslavije

Za sinoči je župan sklical slavnostno sejo mariborskega mestnega sveta, katere se je poleg polnoštevilnega mestnega sveta udeležil tudi predsednik politične oblasti okr. nač. dr. Šiška. Mestna posvetovalnica je bila okrašena z zelenjem, na pročelju je bila razpeta državna trobojnica s kraljevo sliko. Župan dr. Juvan je imel ta-le

SLAVNOSTNI GOVOR:

Gospodje občinski svetniki!

V usodnih zgodovinskih dneh, ko se riše obraz nove Evrope in se v ognju preizkušajo narodi po svoji vrednosti in življenjski sili, je stopil na prestol svojega očeta in svojih dedov Njegovo Veličanstvo kralj Peter II. in prevzel oblast.

Ko je pred dobrimi šestimi leti začel sredi dela za trdnost in veličino Jugoslavije viteški kralj Aleksander Zednitelj, nas je mrtvi kralj združil Slovence, Hrvate in Srbe okoli sebe in njegova oporoka: »Čuvajte Jugoslavijo!« je postala svet opomin vsakemu zavednemu Slovencu, Hrvat in Srbu: čuvati Jugoslavijo kot kraljevsko dediščino mlademu kralju, čuvati jo, ki je s krvjo svojih najboljših sinov napolnjena, čuvati jo kot domovino svobodnega naroda našim otrokom in potomcem.

Prenehala so dolgoletna nesoglasja med brati, ob osirotelem stolu so si podali roke Srb, Hrvat in Slovenec, trdno odločeni, da se nikdar več ne razidejo.

Ta prestol Karadjordjevičev je združil vse Jugoslovane mimo vseh posebnosti in razlik, ki ločijo tega od onega, postal nam je postal simbol edinstva naše krvi in našega rodu.

Prestol Karadjordjevičev je ožarjen s svetlimi spomini iz preteklosti. Z Voždom Karadjordjem je vstal genij slovanstva na Balkanu, ki je jel tresti okove suženstva in podložništva s sebe; s Petrom Velikim Osvoboditeljem je šel čez Golgoto trpljenja; z Aleksandrom Zedniteljem se je sproščeno razmahnil in objel vse rodove od Triglava do Kajmakčalana.

Prestol Karadjordjevičev je zrasel iz domače zemlje. Na njem stolujejo od začetka do danes knezi in kralji domače krvi in domačega duha: nosilci idealov svojega naroda, varuhi njegovih svetinj in branilci njegovih ognjišč.

Prestol Karadjordjevičev je obnovil staro slavo srbske krone, ki je bila stoletja pokopana na Kosovu; obogatil se je s sijajem hrvatskih kraljev in slovenskih knezov in vojvod; v kroni jugoslov. kraljev je oživila tudi naša davna suverenost.

Ko je v teh zgodovinskih dneh stopil mladi kralj Peter II. na prestol svojega očeta in svojih dedov ter prevzel oblast v državi, je našel okoli prestola zbrane vse Srbe, Hrvate in Slovence, sprejel je dediščino svojega očeta neskaljeno, Jugoslavijo pa očuvano.

Ko ga danes občinski svet mesta Maribora v imenu vsega prebivalstva navdušeno pozdravlja, polagamo predenj svojo ljubezen in neomejeno vdanost do njega, ki je naše upanje in naša vera v srečno in lepo bodočnost Jugoslavije; polagamo predenj svojo ljubezen do Jugoslavije, v kateri je s srbskim in hrvatskim narodom dosegel tudi slovenski narod svojo državo, ki edina nam je porok za narodni obstoj in bogat razvoj; polagamo predenj svojo ljubezen do slovenskih narodnih svetinj, ker vemo, da je ta ljubezen mogočen branik Jugoslavije na teh mejah.

To ljubezen bomo izpričevali z delom

Prodajalce

„Večernika“

prosimo, da nam javijo pravo-

časno, koliko izvodov želijo za

Veliko noč.

UPRAVA „VEČERNIKA“

vsak na svojem mestu, kamor nas postavlja dolžnost do Boga, do naroda, do države in kralja.

Ko je še prečital pozdravno brzojavko novemu predsedniku vlade generalu Simoviciu in sporočil, da je v imenu Maribora že odposlal vdanostno brzojavko mlademu vladarju, se navdušenje mestnih svetnikov kar ni hotelo poleči.

Druga redna seja mestnega sveta

Takoj nato je sledila druga redna seja mestnega sveta, na kateri je župan poročal, da je bil novi preračun v celoti potrjen. Za prvi odsek je poročal m. s. dr. Miler. Rešili so nekaj ugovorov, nakar je poročal m. s. Aljančič za drugi odsek. Mestni svet je rešil 71 različnih prošnji za ubožne in vzgojne podpore.

Referent četrtega odseka je bil m. s. Hrastelj, ki je poročal, da bo tudi letos plačala občina uslužbenški davek mestnih pragmatičnih uslužbencev. Upravni odbor mestnega sveta je pooblaščen, da odloča o uporabi ostanka preračunske rezerve iz preteklega leta. Letos se prenesejo dohodki socialne davščine na ra-

čun socialno-političnega urada in ne več na račun Pomožne akcije, ker je preračun omenjenega urada že prekoračen. Tudi letos bodo prejeli uslužbenci mestnega poglavarstva in MP ter delavci družinske doklade v smislu prejšnjih sklepov. Župan je pooblaščen, da razpolaga s preračunsko rezervo do 37.500 din za tekoče leto. Odobrili so tri nakupe parcel kljub nedavnemu sklepu, da mestnih parcel do nadaljnjega ne bodo več prodajali. Mestna občina je pripravljena zgraditi mesarjem na trgu lopo za shranjevanje stoječ, morajo pa prej predložiti gradbeni preračun.

Za peti odsek je poročal m. s. Žebot. Odobrili so nekaj premestitev obrti, maksimalni cenik za izvoščke v Mariboru, odklonili pa so podelitev novih obrti avtoizvoščkom. Edino Antoniji Dreisiebnerjevi je mestni svet dovolil prevzem sodavičarske obrti po pokojnem Senekoviču.

Predsednik nadzornega odbora MP ravn. Pogačnik je poročal o pregledu poslovanja vseh panog MP ter ugotovil popoln red. Zato je mestni svet obračun odobril. O tekočih zadevah MP pa je poročal m. s. Stabej.

„Petrov oreh“ na vrtu klas. gimnazije

26. marca 1941. opoldne je klasična gimnazija v Mariboru na svojem šolskem dvorišču vsadila »Petrov oreh« kot spominsko drevo na leto 1941., ko postane polnoleten kralj Peter II., ljubljene naše mladine. Okrog »Petrovega oreha« zbranimu dijaštvu in profesorskemu zboru je direktor zavoda v patriotskem govoru tolmačil pomen svečanega dogodka. — In, prečudno naključje! Prihodnji dan, 27.

marca, pride iz Beograda vesel in tolažilen proglas, da je Nj. Vel. kralj Peter II. zares kot pravi vladar zasedel slavni prestol svojih junaških prednikov. Ta vest je razplamtela srca in razžarila oči mladini, ki je kar tekmovala med seboj, kako bi na najdostojnejši način dala izraza svojim iskrenim občutkom za kralja in domovino. Bodimo kos resnim dolžnostim!

Kategorizacija za služkinje pri OUZD

V smislu § 22. zakona o zavarovanju delavcev je minister za socialno politiko in narodno zdravje odredil kategorizacijo za služkinje (hišne pomočnice) v hišnih gospodinjstvih in za hišnice. Za te je določen I. mezdni razred ne glede na višino njihovega zaslužka in znaša mesečni zavarovalni prispevek 47 din za vse vrste zavarovanja všteti prispevke za Delavsko zbornico in Borzo dela. Za služkinjo se smatra ženska oseba, ki vrši pomožna dela v domačem gospodinjstvu. Niso pa kategorizirane kuharice, sobarice, vzgojiteljice otrok in gospodinje, ki vrše samostojno gospodinjstvene posle, te se uvrščajo v mezdne

razrede po višini prijavljenega zaslužka. Prvi mezdni razred predstavlja zaslužek v denarju in v naravi, skupaj 250 do 500 din mesečno. Določila te kategorizacije veljajo od 1. marca 1941 dalje.

Delodajalce naprošamo, da v onih primerih, v katerih so njihove v gospodinjstvu zaposlene uslužbenke od zadnje prijave spremenile značaj svoje zaposlitve, na pr. pomočnica je postala samo kuharica, javijo to spremembo uradu na tiskovini »sprememba pri članu« s točno označbo vrste zaposlitve v zasebnem gospodinjstvu in prejemkov v denarju in naravi.

OUZD.

Mestni svet predsedniku vlade

Mestni svet je poslal predsedniku vlade generalu Simoviciu sledečo brzojavko: »Občinski svet obmejnega mesta Maribora in njegovo celotno prebivalstvo navdušeno in iskreno pozdravlja Vas in celokupno vladno narodno sloge. Globoko udani kralju Petru II. in svoji narodni državi stojimo in bomo složni stali na braniku nedeljive močne svobodne Jugoslavije. Živel kralj Peter II., živel vladna narodna sloge! Predsednik dr. Juvan.

Budilke

M. Ilgerjev sin, Gosposka 15

Prodajamo tudi na obroke!

m Z Abrahamom se bo srečal jutri artilerijski narednik vodnik v pokoju g. Mirko Skren.

m V počastitev spomina umrlega zdravnika g. dr. T. Zirngasta so nameščenci OUZD v Mariboru zbrali 250 dinarjev v korist Protituberkulozne lige v Mariboru.

m Krožek mariborskega upokojenega učitelstva bo imel prihodnji sestanek v četrtek, 3. aprila 1941, pri »Orlu«.

m Narasčaj mariborskih sokolskih društev bo pokazal svoje delo in napredek na narasčajski akademiji v soboto, 5. aprila, ob 20. v Sokolskem domu ter v nedeljo, 6. aprila, ob 14. pri orodnih tekmah.

m Lutkovno gledališče Sokola Maribor matlece bo uprizorilo v nedeljo, 30. t. m., lutkovno igro: »Gašperček in čarovnica«.

m Prehranjevalni urad v Studencih sporoča, da se bodo krušne karte izdajale jutri, v nedeljo, od 7. do 18. ure v običajnih prostorih. Dodatne karte sprejmejo železničarji pri svojih edinicah, vsem ostalim pa so ukinjene.

Moško perilo

po meri

I. Babič

Gosposka ul. 24

m Priznanje mariborskemu skladatelju. Jugoslovanska pevska zveza v Beogradu bo priredila v proslavo prevzema vladarskih poslov po kralju Petru II. razne pevske prireditve v prestolnici. Ipavčeva pevska župa je dobila nalogo, da naj priskrbi zahvalno pesem za katoliško cerkevno proslavo. Prof. Vasilij Mirk je pravkar dovršil veliko zahvalno pesem za mešani zbor in orkester, ki jo je sprejela i Ipavčeva pevska župa i pevska zveza, kar pomeni polno priznanje mariborskemu skladatelju.

m Mariborsko okrajno sodišče je opustilo urednika nedavno ustavljenega »Toplega lista« g. Boža Podkrajška, ki ga je državni tožilec obsodil po zakonu o nevarnosti.

m Dve tatvini perila. Železničarjevi so progi Elizi Parcerjevi je neznan storilec z dvorišča v Mlinski ulici ukradel ponoči za okoli 550 din perila, ki se je sušilo na vrvi. — Postrežnici Golob Antoniji v Miklošičevi ulici pa je isti dan proti večeru izginilo z verande v prvem nadstropju za 150 din perila.

m Epileptičen napad je doblila na Meljski cesti dijakinja Dragica Šumanova iz Trdinove ulice. Reševalci so jo odpeljali v bolnišnico.

* Knjigo »Obraz v zrcalu« od Mire Pučeve, vez. v plat. 130 din, polusnje 142 din dobite v knjigarni TISKOVNE DRUŽBE, Cankarjeva 1. Tel. 25-45.

* Vsi časopisi, domači ter tuzemski pri Hinko SAX, Grajski trg.

* Dospeli so novi modni časopisi (zurnali) in revije za spomlad in poletje, v veliki izbiri se dobijo v TISKOVNI DRUŽBI, Cankarjeva ulica 1.

* Občni zbor Pogrebnega društva na Pobrežju se vrši v nedeljo, dne 30. t. m., ob 9. uri dopoldne v kin odvorani.

* Pozor! Očelje in matere vseh slojev, državnih, samoupravnih uslužbencev ter privatno-trg. obrtnikov, zakaj toliko skrb? Naši člani prejmejo kreditna dolgoročna posojila ter brezplačno zavarovanje otrok v slučaju nezgode ali smrti. Ne odlašajte do zadnjega trenutka, temveč se čimprej zglasite osebno ali pismeno glede točnih informacij pri pooblaščenem bančnem zastopniku, Maribor, Rajčeva ul. 1. Za pismene odgovore priložite znamke za 4 din.

* VAŽNO! Moderne ročne ure pravkar dospele. O. Kiffmann, Aleksandrova 11.

* Dospelo nove oblike KLOBUKOV. A. HEDZET, Maribor.

* Trdo kožo in kurja očesa odstranimo brez bolečin, »BATA«, Maribor.

* Pisarniške potrebščine, tiskovine pri Hinko SAX, Grajski trg.

/ Preteklo jesen se je v Mariboru ustanovilo pevsko društvo »KOLO«, ki si je ob ustanovitvi zastavilo nalogo širiti in dvigati narodno zavest potom naše narodne in umetne pesmi. Pozivu za pristop v pevski zbor se je kmalu odzvalo lepo število pevcev. Uprava je poverila vodstvo zbora g. prof. U. Vrabcu, ki je širšemu občinstvu že znan po svojem delovanju pri drugih zbora. Pod njegovim vodstvom se pevcu že od jeseni pripravljajo na koncert, s katerim se hočejo mariborski javnosti predstaviti v sredo, 2. aprila v Sokolskem domu. S istim programom nameravajo »Kolaši« tekom pomladi gostovati v raznih drugih, posebno obmejnih krajih. Uprava »Kola« se nadeja, da bo naše občinstvo z udeležbo na koncertu podprlo idealna stremjenja mladega zbora ter mu s tem dalo vzbodbudo za nadaljnje delovanje.

* Razmnoževanje vseh tiskovin v vsakem formatu in kakovosti papirja Vam nudi TISKOVNA DRUŽBA, Maribor, Cankarjeva 1.

* Leposlovne tuje knjige v antikvarični razprodaji z 10 odst. popusta dobite v knjigarni TISKOVNE DRUŽBE, Cankarjeva 1.

SANATORIJ v Mariboru, Tyrševa 19. Najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinter za izpiranje debelega črevesa. Vodja specialist-kirurg dr. Černič.

* Izjava. Sirijo se vesti in neki lažni imeniki članov Kulturbunda, med katerimi naj bi bila tudi jaz in moj sin. Izjavljam, da so te vesti lažne in bova z vsakim, ki bo te vesti razširjal sodnijsko postopala. — Julij Jereb, Rado Jereb.

* Prvič bo izvajana U. Vrabca skladba »Kralj Matjaž« na koncertu »KOLA« v Sokolskem domu dne 2. aprila. Vstopnice v predprodaji pri Putniku.

Na prvem koncertu »KOLA«, ki se bo vršil v sredo, dne 2. aprila v Sokolskem domu se bodo izvajale skladbe Galusa, Gotovca, Mirka, Adamiča, Jereba, Mokranjca, Križkovskega, Gerbiča, Schwaba, Hochreiterja in Vrabca. Vstopnice v predprodaji pri Putniku.

* Inserati za vse časopise pri Hinko SAX, Grajski trg.

* Novo črno unionsko pivo je dozorelo in čaka na Vašo poskušnjo v vseh boljših gostilniških lokalih.

* Izjava. Sirijo se vesti in neki lažni imeniki članov »Kulturbunda«, med katerimi naj bi bil tudi podpisani. Izjavljam, da so te vesti lažne in bom z vsakim, ki bo te vesti razširjal sodnijsko postopala. Mally Erminold.

* Licitacija najdenih predmetov se vrši dne 4. aprila t. l. v običajnih prostorih postaje Maribor, ob 9. zjutraj.

m Dežurni zdravnik OUZD bo jutri namesto zadržanega dr. Stoparja dr. Andrej Korenčan, Maribor, Jurčičeva 8.

m Nočno lekarniško službo bosta vršili od 29. marca do vključno 4. aprila lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01 ter lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova cesta 1, tel. 21-79.

Narodno gledališče

Sobota, 29. marca, ob 20.: »Doroteja Angermann«. Premiera, Red A.

Nedelja, 30. marca, ob 15.: »Habakuk«. Znižane cene. Ob 20.: »Doroteja Angermann«. Repriža.

Gostovanje Janeza Cesarja, odličnega člana ljubljanskega gledališča, bo v kratkem v Finžgarjevi drami »Razvalina življenja«.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 2. aprila, ob 20.: »Doroteja Angermann«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Kino v Mariboru

* ESPLANADE KINO. »Margerita 3.« izborna, duhovita veseloigra polna veselih zapletljiv. Theo Lingens, Gusti Huber, R. Romanowsky.

/ GRAJSKI KINO. Danes najlepši film Deanne Durbin »Angel ljubezni«, prekrasne pesmi.

* UNION KINO. Danes »Beli Seik«. Romanika pustinja v gl. vlogi Roman Novaro.

* ZVOČNI KINO POBREŽJE. 29. in 30. marca »Tajinstveni robijaš«, Mr. Moto Peter Lorre.

Prirodopisna kramljanja

Pomladanska toplota oživlja prirodo

Dr. Stanko Bevk / Sonce spet vrača živalim življenje, ki jim ga je navidezno vzela zima

Toplota pomladanskega sonca oživi prirodo. Rastline ozelenijo in se razcveto in pojavijo se živali, ki jih pozimi ni bilo na spregled. V našem klimatskem pasu je razlika med poletjem in zimo jako velika. Poletje je za rastlinstvo in živalstvo ugodno, zima pa je zanje premrzla. Le malo je živali in rastlin, ki žive svoje redno življenje iz poletja preko zime, pa tudi pri teh moremo opaziti, da so se tako ali drugače pripravile za mrzlo in druge zimске nevšečnosti.

Neugodnosti zime premagajo živali na različne načine.

Najenostavnejši način je pač ta, da se jim umaknejo. To so ptice selilci, ki se za zimski čas preselijo v kraje z ugodnejšim podnebjem in dovoljno hrano. Vse druge živali, razen večine sesalcev ter stalnih ptic, si pomagajo čez zimo tako, da jim za mrzli zimski čas skoraj popolnoma prenehajo aktivni življenjski pojavi ali da prezimijo v stanju, kjer so ti pojavi že itak le malenkostni. Tako zimsko mirovanje je dvojne vrste:

zimsko spanje ali zimska otrpelost,

Zimsko spanje opažamo pri živalih s stalno toplo krvjo, zimsko otrpelost pa pri vseh drugih živalih, torej onih, katerih krvna toplota je odvisna od vnane toplote.

Od naših sesalcev imajo pravo zimsko spanje ječ, svizec, hrček in vsi polhi, namreč veliki polhi, mali polhi in podleski, ter vse vrste netopirjev. Za zimsko spanje si pripravijo te živali, razen netopirjev, mehko ležišče, ki je ali v zemlji ali v drevesnih duplih ali sicer v kakem zatišju. V gnezdu se zvijejo v klopčič in zmanjšajo s tem svojo površino. Netopirji se zarijejo v kake razpoke ali obesijo poni-glavo na nožne prste in se odenejo z letalno mrežo. Potem preneha urejevanje stalne telesne toplote; telo se ohladi na toplotno stopinjo prebivališča. Telesna toplota je odlej zavisna od toplote okolja, to se pravi:

toplokrvna žival se je za čas zimskega spanja izpremenila v žival z nestalno toplo krvjo.

Z znižanjem telesne toplote postane tudi dihanje počasnejše in srce utripa le poredkoma. Telo se more izdatno ohladiti, netopirjem do 7 stopinj, drugim živalim celo do 0 stopinj, vendar življenje ne ugasne, kakor bi gotovo ugasnilo, če bi isto žival poleti za toliko ohladili. Ako se začne telo med zimskim spanjem ohlajati pod 0 stopinj, prično regulatorji telesne toplote zopet delovati, da spravijo toploto nad 0 stopinj ali pa se žival prebudi in preneha s spanjem. Ta čudovita uredba preprečuje,

da bi živali v zimskem spanju zmrznile.

Le netopirji, ki zmožnosti take regulacije telesne toplote nimajo, zmrznejo in poginejo, če si za prezimovanje niso izbrali zavetij, kamor oster mrz ne more.

Zimsko spanje sprožijo posebni pobudniki, ki jih izločajo notranje žleze, povod za izločanje pa da neka stopinja jesenskega hladu, »kritična temperatura«, ki je za različne živalske vrste različna, za podleska na pr. že pri 15–16 stopinj C. Kadar se po prestani zimi spavališče in z njim

žival ogreje nad kritično temperaturo,

se žival zbudi, postane zopet »toplokrvna« in prične živeti svoje navadno življenje.

Drugače in preprosteje je z zimsko otrpelostjo. Žival se enostavno ohladi in otrpne ter v takem stanju prebije zimo. Nevidna, skrivnostna iskrica življenja tli v otrplem telesu, pa ugasne tudi ta, če se prekorači neka meja ohlajenja. Ta meja je pri nekaterih živalih, zlasti žuželkah, neverjetno nizka.

Neki komarji preneso kratek mrz do —40 stopinj C

in morejo mesece dolgo vztrajati ob 18-stopinjskem mrazu. Večina teh živali si pač poišče zavetje, kjer so kolikor toliko zavarovane proti strupenemu mrazu, vendar poznamo tudi take, ki prezimijo na popolnoma nezavarovanih prostorih. Tak vzgled je znani metulj rumenjak, ki ga dobimo pozimi otrplega na spodnji strani kake vejice ali neodpadlega lista. Sicer pa so špranje v drevesnem lubju, mah, rahla prst, razpoke v zidovju in skalovju pa tudi človeška bivališča in poljedelske stajbe zimska zavetišča za posamezne žuželke ali za cele roje.

Mnogo žuželk jeseni pogine, ko so opravile posel razploditve. Te potem prezimijo kot jajčeca ali kot bube, torej v

stadiju, ki ne potrebuje hrane. Tudi v razvojnem stanju ličinke prezimijo nekatere žuželke, zlasti gošenice nekaterih prelecev, ki se zberejo v kepo in se zapreduje v skupen zapredek ali zavijejo v drevesne liste. Menda edina žuželka, ki prestaja pri nas zimo v vseh treh oblikah, je sovka gama, ki se torej le malo meni za letne čase. Od os, čmrljev in sorodnih kožokrilcev prezimijo navadno samo nekaj oplojenih samic, ki so si našle primerna skri-vališča.

Pa ne samo žuželkam, tudi drugim nižjim živalim vsili zima odmor v njihovem življenju.

Deževniki se skrijejo globlje v zemljo,

vrtni polž se zarije v rahlo prst in zadelo ustje z apnenim pokrovcem pustivši za pristop zraka ozko odprtino. Pri črvnih kotalnikih, ki se plode poleti jalorodno, nastopijo pred zimo (in tudi ob suši) samci in oplojene samice ležejo potem posebna trdokožna jaj-

ca, ki brez škode prenesejo zimski mrz.

Med vretenčarji so zlasti plazilci in krkoni, ki pozimi otrpnejo. Tudi ti so poiščejo zavetja v zemlji, blatu, prhlci in globljih razpokah. Gaščarice in

kače se često zberejo v takih prezimovališčih v večjem številu,

kjer se zamotajo v zmešan klopčič in popolnoma otrpnejo. Prenizka temperatura jih ne zbudi kakor sesalce, prenesejo pa precej nizke stopinje, toda čezmerni mrz jih vendar umori.

Zabo lahko ohladiš na —20 stopinj C,

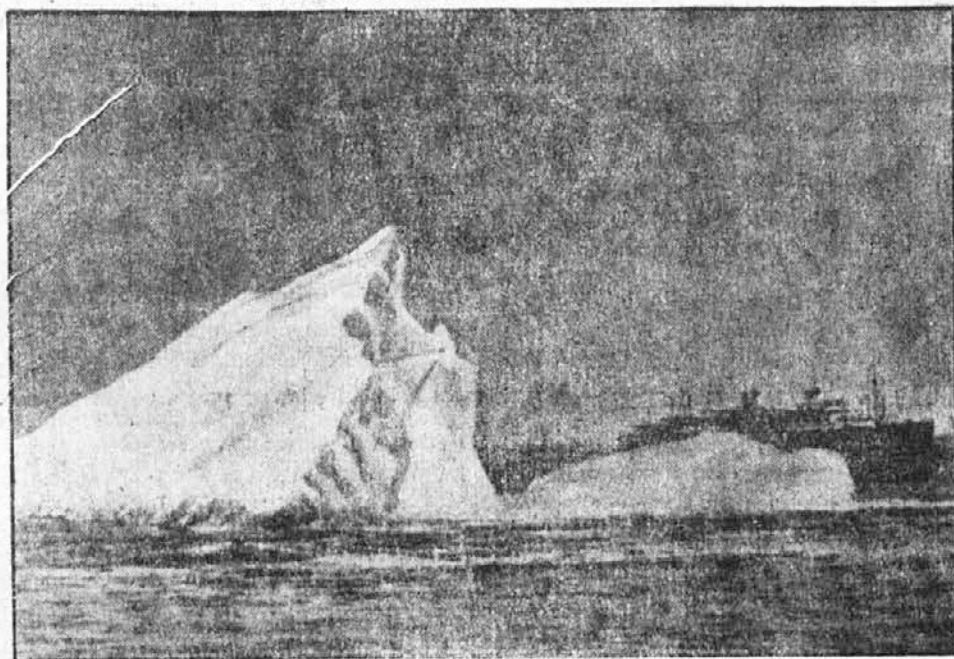
vendar oživi, če jo polagoma odtajaš. Tudi nekaterim ribam, kakor krapu, linju, jegulji otopi za zime življenje. Skrijejo se v mirne kraje ali se zarijejo v blato in čakajo z drugimi živalmi, ki jim je zima tudi vzela vidno življenje, da jim ga vrne toplo pomladansko sonce.

V Arktidi postaja topleje?

PRESENETLJIVE UGOTOVITVE NORVEŠKEGA PROFESORJA

Norveški raziskovalec prof. Hoel je pretekli teden izdal v Oslu daljše poročilo o uspehih svojega večletnega raziskovanja norveških ledenikov in polarnih pokrajin. Iz neštetihi okolišnosti sklepa profesor H o e l, da postaja v Arktidi

čela rasti v polarnih krajih toplota, se je ondi pričelo buditi živalsko in rastlinsko življenje. Danes je že najti v polarnem morju ribe, ki jih prej ni bilo, prav tako tudi prve znake rastlinskega življenja. S porastom toplote se odpirajo zla-

PLAVAJOČE LEDENE GORE V SEVERNEM MORJU

čedanje topleje. Za najvažnejši dokaz pa postavlja trditev, da postajajo na Norveškem ledeniki čedalje manjši ter da se skratka zaledenela polarna plast čedalje bolj niža. Ledena plast v Barentskem jezeru se je v primeri z letom 1910 zmanjšala najmanj za 13 odstotkov. Ko je še plul po polarnem morju slavni polarni raziskovalec Nansen, je bila meja spodnjega sloja polarno mrzle vode najmanj za 100 metrov globlja. V zadnjih dveh desetletjih so se trije veliki ledeniki v Smeeren-Bai skrčili za več ko 3 km. Povprečna temperatura v Arktidi se je dvignila za 1 stopinjo C. Na obalah Islandije in Grenlandije so je led izredno skrčil, temperatura pa je v teh predelih narasla kar za 7 stopinj.

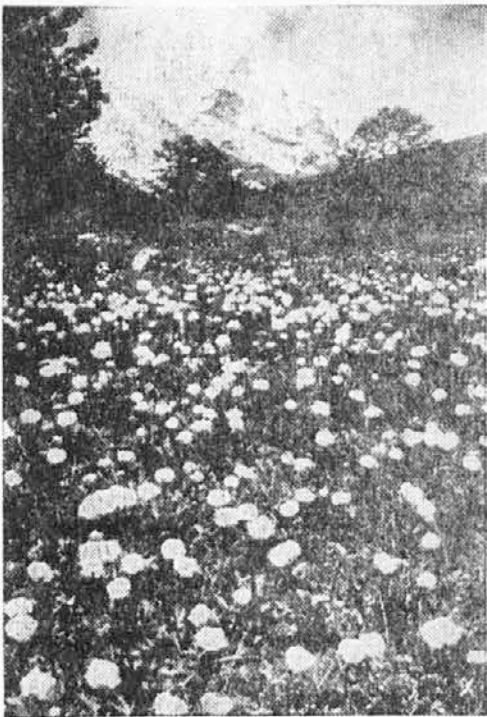
Pojava zvišanja temperature v Arktidi strokovnjaki še niso dokončno raziskali, lahko pa že sedaj trdimo, tako pravi prof. Hoel, da se skrivajo v tem pojavu neslutene možnosti. Odkar je pri-

sti nove prometne možnosti. Plovba se bo utegnila pomakniti precej proti severu in znabiti ni več daleč čas, ko bodo uresničene sanje, da bo odprta redna prometna pot med Azijo in Evropo.

Koza, ki je jajca

Koza velja v živalskem svetu za popolno »vegetarijanko«, ki se hrani izključno z rastlinsko hrano. Neki bavarski kmet pa je ugotovil, da je koza tudi jajca. Kupil je kokoš ter ji v staji, kjer je bila koza, napravil gnezdo. Po večkrat na dan je hodila kmetova žena po jajca, toda vsaka njena pot je bila zaman: gnezdo je bilo vedno prazno. Stvar se je ponavljala nekaj dni. Slednjič se je kmet sam postavil v zasedo. Tu je videl čudovit prizor. Ko je kokoš znesla jajce ter odšla z gnezda, je koza najprej jajce povohala, nato pa ga z lupino vred požrla. S tem je bilo odkrito tajno izginje-

Pomlad v planinah

Tudi žužki korakajo „z duhom časa“

Pred nedavnim je neki italijanski trgovec v Comi odkril v svoji zalogi svilenelega blaga precej bal, ki so bile v kolobarjih izgledane. Ker nikakor ni mogel odkriti povzročitelja, je izgledano blago poslal prof. Ciucciu, ravnatelju italijanskega instituta za proučevanje svile, s prošnjo, da prouči svilo ter po možnosti ugotovi vzrok. Pri podrobni analizi je bilo v institutu ugotovljeno, da so blago izžrlj žužki, ki se sicer hranijo izključno z drevesnim lubom. Prof. Ciucci je mnenja, da so si žužki, ki so doslej žrli edino lub, premislili ter se polagoma privajajo svile.

ZAKAJ POBESNI BIK PRED RDEČO BARVO

Razsrjenost bika, a tudi purana, zaradi rdeče barve nima svojega izvora v kakem »estetičnem« razlogu. Nekateri prirodopisci trdijo, da spominja rdeča barva bika in purana na nekdanjega sovražnika. Bik in puran sta imela v davnih stoletjih hude sovražnike rdeče ali rdečkaste barve: bik tигра, puran pa lisico.

BRZINOMER V RIBJEM UŠESU

Skoraj vse ribe imajo v »ušesih« brzino-mer. Kadar plavajo, pridejo kamenčki, ki sicer služijo v slušne namene, iz svojega prvotnega položaja. Sila in pritisk na labirint pa kažeta ribi, s kakšno brzino plava.

DIAGNOZA

Gospod Nepotrpežljivček je prišel k zdravniku ter mu potožil o neznosnih bolečinah na ledjih. Zdravnik ga je pregledal in čez nekaj trenutkov so bolečine prenehale.

— Gospod doktor, vi ste čudodelnik! Ali je bil revmatizem?

— Ne, pravi zdravnik, imeli ste samo narobe obrnjeno naramnico!

Srečanje z mandžurskim tigrom

Nenavaden lovski doživljaj v severno-vzhodni Mandžuriji

Ruski književnik Nikolaj Bajkov, ki živi v Harbinu, in je znan po svojih prekrasnih lovskih zgodbah, piše v listu »Manchuria Daily News« o svojih nedavnih doživljajih v pragozdu Tatung pogorja v severno-vzhodni Mandžuriji ter pravi med drugim:

»Bil je strašno mrzel zimski dan. S starim prijateljem lovcem sem stikal po osamljenem gozdu. Šla sva po ozki stezi, nad katero so se pripogibale s snegom obložene veje. Nenadoma se prijatelj ustavi, seže po puško in se pripogne.

— Kaj je? — ga vprašam.

Pokaže mi majhno jaso in zašepeče:

— Ali vidiš?

Najprej sem zagledal ogromen hrast, kakih 150 korakov pred nama. In šele ko sem natančneje pogledal, sem opazil prikazen, ki čepi na debeli veji.

— Kaj naj bi vendar bilo? — me vpraša prijatelj.

— Dva človeka, — mu pravim.

Prijatelj strese z glavo.

— Ne, Eno je človek, drugo pa medved.

Sladko se je zasmeljal, kajti še nikoli življenju ni videl take družbe.

— In veš, zakaj čepita gori? Poglej!

Pogledal sem pod hrast ter videl, kako čepi ob debli nevaren, velik mandžur-

ski tiger.

Prijatelj dvigne puško in sproži. Zverina skoči visoko s tal, pade spet na tla ter v hipu izgine.

Koj nato se zruši kakor vreča z veje še medved ter odkoraca v goščavo. Na veji pa je ostal samo Kitajec, preplašen, ki sva ga jedva mogla pregovoriti, da se je spustil s hrasta. Drhtel je po vsem telesu, in v očeh mu je še sijala groza. Ko si je opomogel, nama je povedal, da je šel po poti, ko je nenadoma naletel na tigra. Bliskovito se je pognal na hrast. Ko je že bil na drevesu je šele opazil, da čepi na isti veji tudi medved, ki se je bržčas iz istega razloga povzpela na drevo.

— Gospod stražnik, nikar tako ne glejte samo mene; saj vam bom sam povedal, kdaj bo 5. marec 1950.

Ženski kotiček

Kuhaj v mejah svojih razmer

Večina izmed nas si misli: revni ljudje uživajo revno in skromno hrano, premožni pa se mastijo z dobrimi in dragimi jedmi. Pa se zelo motimo. Ako spozna človek najrazličnejše plasti ljudstva, lah-

ko vidi, da je na svetu mnogo revežev, ki se mastijo, in mnogo premožnih, ki jedo prav preprosto hrano. Kakšni reveži so to? To so družine, ki imajo svoj tedenski ali mesečni zaslužek, od katerega bi lahko na skromen način prav prijetno živeli. Torej, niso popolni reveži, ker imajo zaslužek, a med premožne jih tudi ne moremo prištevati, ker premoženja nimajo. In vendar vidimo v mnogih takih družinah, da se hranijo prav razkošno. Zakaj? Kako je to mogoče? Odgovor je preprost: ker ves zaslužek pojedjo. Miza je sicer vsak dan razkošno pogrnjena, omare so

prazne, posteljnina v razpadu, stanovanje oguljeno — z eno besedo: v vseh ostalih panogah gospodinjstva prava revščina, na mizi pa pravo razkošje.

In kdo je temu kriv? Na vsak način gospodinja. Ali je človek na svetu samo za jedačo? Čim boljše boš kuhala, tembolj boš razvadila svojo družino, tako da nazadnje ne bodo hoteli jesti niti tega, kar smatra nerazvajan človek za delikateso. Najprimernejša beseda za tako kuho je: hohštaplerija. Kuhaj svojim razmeram primerno in misli na to, da je družini treba tudi česa drugega, ne samo jedače. Človek, ki misli, da mora vse jesti in da mora jesti le dobre stvari, je brezdomno slabo vzgojen. Vzgojiteljica v tem poglavju je gospodinja, je mati.

Preprosta hrana lahko vzdržuje še tako imeniten želodec, kako ne bi želodca siromakovnega. Koliko in koliko je bogatašev, ki žive prav skromno (in mnogi baš radi tega nekaj imajo). Res je, dobra je tako lepo rumeno opečena telečja pečenka, a mnogi niti ne slutijo, da lahko navadni žličniki iz enotne moke prav tako izvršijo svojo nalogo. Vsak po svoje, pa bomo na videz vsi enaki, ker bo vsem dobro in bomo vsi zadovoljni.

Moj vrt

RAVNANJE Z RAZNOVRSTNIMI SADIKAMI

Ako si prav navdušena vrtnarica, si vzgajaš sadike za raznovrstno vrtno zelenjavo sama. Če imaš primeren vrt s toplo gredo, ti je to omogočeno. Semena za sadike, ki jih nameravaš pozneje presaditi, nikar ne posej pregosto. Ko sadike primerno doraste, t. j. ko dobi eden do dva lista, jo pikiramo, to se pravi, presadimo na drugo mesto v precejšnji razdalji, da tam nekoliko doraste in se okrepi. Nežne rastlinice moramo previdno dvigati iz tople grede, da jim ne poškodujemo korenin. Nikar ne jemljimo sadike iz presuhe zemlje. Če je presuha, jo par ur pred pikiranjem močno zalijemo. Ko postanejo pikirane sadike dovolj krepke, jih presadimo na stalno mesto.

Če hočemo doseči uspeh, moramo pri

presajanju biti previdni. Predvsem ne smemo sadikam prirezati korenin in listov, kot se to mnogokje dogaja. Baš te koreninice in listi so rastlini neobhodno potrebni. Presajati ne smemo pri soncu. Primeren je oblačen dan ali pa prvi večerni mrak sicer lepšega dne. Ako nam je malo poprej rahel dežek namočil zemljo je najboljša. Presuho zemljo lahko malo prej tudi zalijemo. Vsaka sadika mora imeti okoli sebe toliko praznega prostora, kolikor ga bo rabila v doraslem stanju. Najbolje je, če sadimo sadike v trikotu, ker tako dobi sonce do posameznih rastlin najlepšo pot. Zelo moramo paziti, da ne vsadimo sadike pregloboko, temveč le do kalšnice. Prve dni moramo sadike skrbno zalivati s prestano vodo.

Času primerna preureditev stanovanja

Pogosto stopiš v stanovanje — zlasti stanovanje starejših ljudi, o katerem se moraš vsekakor izraziti pohvalno, kajti na prvi pogled ugotoviš, da je stanovanje v najlepšem redu, da je pohištvo razkošno, izdelava prvovrstna, da preveva vso stanovanje dober okus gospodinjice. Le nekaj te moti — celoten slog stanovanja ni

današnji, temveč za naše današnje pojme in okuse več ali manj starinski.

Čemu najdemo dandanes še toliko starinskih stanovanj? Predvsem zato, ker lastnikom dotičnih stanovanj niti v snu ne pride na pamet, da bi kupovali novo pohištvo, če imajo starega dovolj — na drugi strani pa radi tega, ker se gospo-

dinje starega kova ne morejo ločiti od tega, kar jim je bilo v mladih dneh lepo. Ko bi pa vse te starejše gospe slutile, kakšno udobje nudi sodobno stanovanje v primeri z njihovim, bi ne oklevale mnogo ter se odločile za modernizacijo svojega stanovanja. Iz dobrega starega pohištva bo naredil mizar pohištvo sodobnih gladkih oblik. Nepotrebni kosi pohištva (razne omarice, mizice, police in slično) bodo odpadli. Mnogo prostora, malo navlake, mnogo zraka in malo pospravljanja — to je sodobno stanovanje.

Kaj bi kuhala?

Ponedeljek:

Opoldne: 1. Juha iz prekajenega mesa. 2. Svinjska rebra. 3. Motovilec s trdo kuhanimi jajci. 4. Rižev narastek.

Zvečer: Rebra od opoldne. Hren. Mleko.

Torek:

Opoldne: 1. Ponarejena juha z ječmenčkom. 2. Krompirjevi svački. 3. Motovilec s krompirjem.

Zvečer: Zdrobov narastek. Caj.

Sreda:

Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Govedina. 3. Vinska omaka. 4. Dušen riž.

Zvečer: Francoski krompir. Solata.

Četrtek:

Opoldne: 1. Paradiznikova juha. 2. Krompirjevi hlebčki. 3. Solata. 4. Koruzni praženec.

Zvečer: Posebna klobasa na kisu in olju. Kava.

Petek:

Opoldne: 1. Pretlačena fižolova juha. 2. Motovilec s krompirjem. 3. Sirov zvitek iz enotne moke.

Zvečer: Kakao. Kruh.

Sobota:

Opoldne: 1. Obarna juha. 2. Široki rezanci z orehi. 3. Kompot iz suhih sliv.

Zvečer: Goveji guljaš. Makaroni.

Nedelja:

Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Nadevana telečja prsa. 3. Ražen krompir. 3. Solata.

Zvečer: Polpeti iz govedine od pol dneva. Solata.

Pripombe k jedilniku

Kuha zahteva določen čas. Nikoli se ne spravlja h kuhanju v naglici in prepozno, posebno še, ako si nisi poraj točno izdelala načrta in si vse potrebno pripravila. Vzrokov, zaradi katerih je tako početje nepriljubljeno, je več.

Če hitiš pri kuhi, skuhaš v naglici lahko kaj takega, kar sploh skupaj ne sodi. Ne pričnčaj devati v lonec nekaj, dokler nimaš pred očmi jasne slike celega obeda. Ako se ti preveč mudi, olupiš krompir predebelo, raztreš riž, polomiš in poškoduješ posodo, vzameš preveč masti in slično. Naglica nikjer ni dobra! Pa tudi zmudiš se pri kuhi, ki je bolj podobna dirki nego kuhi mnogo bolj nego pri umerjenem delu. Roke tudi bolj trpe in dobe več sledov kuhinjskega dela. Kar je pa glavno: prenapeto kuhanje ni dobro in okusna. Vzami si torej za kuho dovolj časa ako nimaš službe. Žena, ki vrši kakšno službo, si seveda ne more pomagati!

Rižev narastek trenutno še ni preveč drag. Riž ima koliko toliko še zmerno ceno, jajca pa so se zadnji čas tudi pocenila. Primerno količino riža skuhaš na

Zato ven z vsem, kar v sobi ni nujno potrebno. Svetla slikarija naj nadomesti starinsko in temno. Več kakor dve do tri slike naj ne krasijo sobe — predvsem ne obešamo na stene celih kopij fotografij. Fotografije daj v album, okvirje pa prodaj. Težke temne zavese nadomesti s svetlejšimi, lažjimi in cenejšimi. Tovarniško delo nadomesti z ročnimi deli. Po pohištvu ne razstavljaš raznih okraskov. Iz temnih starinskih prostorov boš imela kmalu svetlo sodobno stanovanje.

enakih delih mleka in vode ter ga po okusu sladkaj. Zraven prekuhaj tudi kosček vanilije ali limonine lupine. Kuhani riž ohladi. Nato mešaj žlico masti in dodaj rumenjaki ali dva. Ko se speni vmešaj to v ohlajen riž. Iz beljakov stepi sneg in ga primešaj. Vso zmes stresi v pomazano posodo in speči v pečici. Ako imaš marmelado, jo vloži pred pečenjem v sredino narastka. Ako marmelade nimaš, nareži vanj jabolko. Ako nimaš ne tega ne onega, serviraj k narastku malinovec — končno pa je tudi sam narastek dober.

Na isti način narediš zdrobov narastek, ssamo da vzameš namesto riža pšenični zdrob. Okusen pa je tudi narostek iz prosa. Zlasti je narostek priporočljiva jed za družine z manjšimi otroki. Pa tudi odraslim dobro tekne.

Nadev za telečja prsa. Ker sedaj zelj ni speči iz enotne moke štručica kruha, ki odgovarja količini 4-5 zemelj. Ta kruh namočimo v mleku ali vodi, ga ožmemo in dobro zmečkamo. Nato speni mo 8 dkg presnega masla ali masti, damo postopoma dva do tri rumenjake ali pa kar cela jajca, ožet kruh, malo orešk, sesekljane peščilja, soli in dišav po okusu. Nadev dobro premešamo in ga

Prozorni dežni plašči

tičke da bi za slavno gospodo postavili na mizo zares najboljše, ne le lahkokrili ženskam, ki so zlasti skrbne ob bogatih darovih tudi za stara leta, ampak prešerno nasmejani Oliviji, ki se je grela v naklonjenosti Njegove Milosti kralja Sigmunda.

Njegova Milost kralj je nestalen ptič: sredi pomladi se dvigne ter vzleti. . . . kdo ve kam. Olivija postane sirota. Kralj se ji je smejal, ko se mu je ponudila za spremljevalko v Perpignan, Pariz in London. Iz polnega grla se ji je smejal.

— Kam naj bi le s teboj? Zaradi tebe bi mi pariške gospe pokazale hrbet, četudi lep. Ne, ne, moja neznanja prijateljica . . . ostani tukaj, saj ne kanim na konec sveta, zborovanje pa se bo tako še precej zavleklo. Ali dolčas mi je tu, zato odhajam. Učene glave pa naj, če jili je volja, raztegnejo svoja modrovanja na klatre.

In tako je Olivija, ki se je sama imenovala »puella« ali devica ter bila med ljudmi znana kot »metretreix honesta«, osirotela. Ostala je sirota po svojem kraljevskem ljubčku. Da, to je bila zanjo prava nesreča.

Ali ne zavoljo njegove ljubezni. To naj si vzame s seboj ter se še drugod z njo postavlja! Olivija po njej ne hrepeni, kajti v svojem življenju je užila že tolikanj ljubezni, da ji tudi kralj ne more dati nič novega. Vsi so enaki, si je mislila Olivija; če bi jih človek slekel, bi ne mogel spoznati, kdo je kralj in kdo je kmet. Obleka jih napravlja to, kar so.

JAN GREZA:

BARBARA CELJSKA

Zgodovinski roman lepe Celjanke

— Hvala ti, za zdaj samo v svojem imenu, pristržna ti hvala, — se je grof Rozgony v zadregi priklanjal. — Prihranila si mi nadaljnje besede, ki bi ti jih sicer moral povedati. In verjemi mi, težko bi ti jih bil povedal. Hvala ti še enkrat, Milost.

In znova se je globoko priklonil pred Barbaro.

— In kaj sporočaš ogrskim plemičem? — jo je vprašal, ko se je zavaljal.

Barbara je nekaj trenutkov ostro zrla grofu v oči. Mislila je, naglo in brez obojavljanja. Potem je na njenih ustnicah zasijal komaj viden posmeh. In že je spregovorila, razločno, počasi, poudarjeno, da bi grof mogel zanesljivo razumeti vsako besedo ter jo sporočiti ogrskim plemičem.

— Ali se spominjaš, gospod grof, onega slučaja v Inomostu?

Grof Rozgony je ostrmel, ne da bi trenil z očesom.

— Zanesljivo se ga spominjaš. Zraven si bil. Ondi so kralja obdolžili ostudnega dejanja. Ali devica, ki je na slavo izgubila svoje devišvo, je odločno zanikala, da bi bil kralj krivec. Povej ogrskim plemičem, da je nespodobno in nevljud-

no klicati kralja na odgovor, tem bolj nespodobno pa, če kaj takega zagrešijo proti kraljici. Tebi pa, gospod grof, osebo odgovarjam: v tem grmu, ki se vas prav za prav nič ne tiče, ne tiči zajec. Ali si me razumel?

— Razumel, Milost. Za tvoj odgovor se ti v svojem in v imenu ogrskih plemičev srčno zahvaljujem.

In spet se je priklonil do tal, da bi prikrikl nasmeh, ki mu je šinil čez obraz.

— Ko bi le ta bedak ničesar ne storil, — si je ob tem mislila Barbara.

Čim so se za grofom Rozgonyjem zaprla vrata, je Barbara poklicala Jana. Dolgo sta govorila in se posvetovala. Nasvet za nasvetom mu je dajala. Jan je obljubljal in prisegal. Ko pa je končala, je že zasukal zadevo na drugo plat. Barbara ga je zavrnila: kako nespameten fant, blaznež!

— Počakaj noči! — mu je šepnila na uho in ga potisnila skozi vrata.

Ogrski plemiči so bili z Barbarinim odgovorom zadovoljni. Všeč jim je bila Barbarina prisebnost. Napijali so na njeno zdravje. Pelj so in vriskali. Ogrske gospe so skomigale z rameni ter vihale nosove, misleč si o svojih možeh, da so

Nasveti našemu podeželiu

Modra galica za svetovne vojne in danes

Poznamo več vrst galice. Znanstveniki imenujejo galice: **sulfati**, iz latinske besede **sulfur** = **žvepio**. Sulfati so po kemijski sestavi žveplenokisne soli (spojine) neklin kovin. V vsakdanji rabi imenujemo galice na kratko po njihovi barvi.

Modra galica, to je bakrov sulfat, je pri nas najbolj znana, pri vinarjih in sadjarjih tudi z imenom »bakrena galica«. Rabijo jo za napravo raznih pripravkov in škropiv zoper rastlinske bolezni, zlasti za napravo bakrenoapnene ali bordoške brozge in mnogih bakrovih praškov, maž in drugih pripravkov, potem za napravo razkužil za namakanje semenja, za prepažanje lesa, posebno kolja, nadalje v barvarstvu in barvotisku, pa v galvanoplastiki itd.

Zelena galica, to je železov sulfat, je važna sestavina črnih barv in je sploh mnogo rabijo v barvotisku raznih industrij, za črno barvanje papirja, usnja, tkanine in klobučine, v fotografiji, potem za razkužbo, prepažanje lesa itd.

Bela galica, to je cinkov sulfat, je dober prireš k firnežu. Rabijo jo tudi kot razkužilo in za ohrano lesa.

Baker in njegove spojine so strupene, žveplova kislina, hudičovo olje, pa tudi.

Nas najbolj zanima modra galica. Menda ni slovenske hiše, ki bi je ne poznala. Nekdaj so se za njo najbolj zanimali vinogradniki, zdaj pa se za njo bolj in bolj zanimajo tudi naši sadjarji in poljedelci. Brez bakrenoapnene brozge že davno ne moremo več napredno kmetovati. Dasi brez nje že kar ne moremo biti, vendar bakrenoapnena ali bordoška brozga, to je mešanica raztopine modre galice in gašenega apna, nikakor ni takšen pripravek, da si ne bi poželeti boljšega. Mnogo slabša, pri nas gotovo nerabna in povrh mnogo dražja je burgundska brozga, to je mešanica raztopine modre galice in sode, ki so nam jo še nedavno baš v Mariboru toliko vsiljevali zgolj iz špekulativnih namenov. Prav porabna pa je nekakšna maža, tako imenovana Bosna-

pasta, ki je tudi bakrov pripravek. Dobilvali smo jo iz Bosne zlasti v letih svetovne vojne v posebnih vedričah. To pasto je izdelovala, odnosno dobavljala dunajska tvrdka »Bosnische Elektrizitäts-A. G.« Nje raba je prav preprosta, ker je treba odmerek maže samo raztopiti v vodi, pa je škropivo gotovo. Že dolgo je ne izdelujejo več. Zakaj ne?

Modro galico pripravljajo iz bakra in žveplove kisline. Izdelovanje samo je razmeroma kaj preprosto. V Jugoslaviji je bakra in žveplove kisline več kot dovolj. Samo iz stare Srbije so leta 1910. po neki statistiki — to napišemo po spominu iz svetovne vojne — izvozili kakih 900 vagonov velikodstotne bakrove rude. Danes je to vse drugače. In današnja Bosna!

Ob nastanku naše države ni bilo na vsem domačem ozemlju niti ene naprave za izdelovanje modre galice. Konec leta 1918. ali v začetku leta 1919. smo na ta veliki nedostatek opozorili — če se prav spominjamo — v »Kmetovalcu«. Bogastvo bakra iz naše zemlje so poceni izvažali v obliki rude, iz tujine pa so uvažali drage bakrene izdelke, seveda tudi modro galico. Prvi skromni, da, prvi plahi poskus za izdelovanje modre galice pri nas so napravili v celjski cinkarni, pa samo za krajši čas. Dolga leta smo modro galico uvažali po cenah, ki so nam jih narekovali skriti gospodarji močnega bakrenega kartela nekje v Ameriki in na Angleškem. Vsa svetovna bakrova proizvodnja in industrija s trgovino vred je namreč kartelirana. Seveda tudi »naša«, ki je bila pred leti po volji »mednarodnega« kartela prenešana iz Celja drugam. No, naša — z neusmiljenim tujim ali — kakor še pravijo — mednarodnim kapitalom...

Osnova za ceno modre galice je vselej cena bakru na »svetovnem tržišču«, določa pa jo kajpak kartel. Za 1 kg modre galice — $\text{CuSO}_4 + 5\text{H}_2\text{O}$ — je treba malenkost več ko $\frac{1}{4}$ kg, točno pa 254,5 g

bakra. Ker je specifična teža bakra približno 8,8, je treba za 1 kg galice samo pičlo 29 kub. cm bakra. Letošnja cena modre galice bo drugo k drugemu najmanj din 10 za kg. Po tistem dobrem kmečkem računu: »1 kg galice — 1 liter vina« bi bilo to ob letošnji vinski ceni kolikor toliko pravilno. Toda kaj poma-ga, ko pa imajo vinogradniki, če so lani sploh kaj pridelali, po veliki večini že davno prazne kleti! Letos bodo samo slovenski vinogradniki šteli za modro galico mnogo več ko 10 milijonov dinarjev. Industrija ne pozna slabe letine ne uime v kmetijskem smislu.

V nerodnih letih svetovne vojne je bilo vse, kar je sploh tako rekoč samo malo dišalo po bakru, po vojaškem oblastvu zaplenjeno, zaseženo. Avstrijsko kmetijstvo, zlasti avstrijsko vinogradništvo je preskrbovalo razen z žveplom posebno skrbno z modro galico, Bosna-pasto in nekimi manjvrednimi nadomestki **kmetijsko ministrstvo** na Dunaju. Le to je dajalo izdelovati zlasti bakrena sredstva prav za prav za svoj račun, torej nekako v svoji režiji, in sicer iz prav različnega, baker vsebujočega blaga, ki ga je kmetijsko ministrstvo dobivalo od vojnega ministrstva samo za to svrhu na razpolago. Za to so bili seveda dovolj dobri stari medeni in bakreni piskri in kotli, razbiti topovi, zvonovi, tako imenovani cementni baker, skratka vse, kar je vsebovalo kaj bakra in kar smo mogli že kjer koli in v kakršni koli obliki nastrgati in vkup spraviti. Tako smo v tistih nerodnih letih — pisec je vodil poslovanje te javne akcije kot načelnik dotičnega blagovnega oddelka — razdelili po Avstriji poleg nekaj stotisoč vagonov raznih umetnih gnojil, med njimi kakih tisoč vagonov drugače zaplenjenih ali zaseženih dušikovih gnojil, tudi nekoliko tisoč vagonov modre galice po razmeroma mali ceni. S tovarnami, ki so bile na Dolnjem Avstrijskem, Češkem in Tirolskem, se je kmetijsko ministrstvo

Nezaželeni spuščaji na licu

Marsikatera čitateljica je menda »osrečena« s temi nezaželenimi gosti na svojem licu in vsaka izmed teh stremi za tem, da bi jih odpravila. Odpravljanje teh spuščajev ni enostavno, ker je težko brez zdravnika ugotoviti, zakaj so se sploh pojavili. Lahko so kožne tvorbe, lahko so znak kakšnega uspešnega zdravljenja, navadno pa predstavljajo krvne tvorbe slabokrvnega telesa. Ako je vzrok spuščajem slaba kri, je vsako zunanje zdravljenje neuspešno. Nima torej nikakega pomena mazanje z vsemi mogočimi in nemogočimi kremami in žavbami, ker lahko iste samo ovirajo proces razvijanja takega spuščanja. Zdravljenje mora biti notranje. Pod notranjim zdravljenjem razumemo dieto. Hrana mora vplivati na izboljšanje krvi, da se ista ne bo več kvarila in gnojila ter iskala vulkanskega izbruha na našem licu.

ZEMlja ZA SETEV V LONCHII

naj se pred uporabo dobro prežrači. Najbolje je, če se razširi pod kako streho, kjer je obenem močan preprih, in tam naj se pridno meša. S takim mešanjem se zemlja ne le nasiti zraka, ampak iz nje izginejo tudi kisline, ki so v nji. Ako ne spravimo teh kislin iz zemlje, ki se rabi za take setve, se napravi povrhu setve zelena plast mahu, ki ovira mlade rastlinice v razvoju.

Srčni utrip

Zdravnik je pregledal pacienta ter mu dejal:

— Vaše srce zelo neredno utriplje, go-spod! Ali znabiti pijete?

— Da, toda popolnoma redno!

kot da je pokadil tiste pol cigarete, za katerega me je izpeljal, jaz pa sem za vso cigareto opeharil siromašnega delavca, ki je od jutra do večera kopal jarek ob cesti in nestrno čakal, da se prikaže. Zbal sem se trenutka, ko bom stopil predenj, ko me bodo merile njegove oči in bo videl, da sem prinesel premalo. Zbal sem se ga, toda kot klešče me je držala njegova neizbežna sila.

Kot bi imel svinčene uteže na nogah, ni je bilo, ko sem se približal delavcu. Ni bil sam, pri njem je slonel ob kolesu neznan možak, delavec pa se je naslonil na lopato. Pokimal mi je, ko me je zagledal. Ozrl sem se v Pepeta, kot bi v njem iskal pomoči, toda tovarišev obraz je bil blede in odtenek posmeha sem opazil na njem. Dal sem težaku zavitek.

Tako, hvala. Pokimal sem v odgovor, zakaj glasu ni bilo v meni. Nisem se mogel premakniti, noge so mi bile kot prikoyane ob tla. Pri srcu pa mi je bilo, da bi zbežal in tekel, tekel...

Delavec je razvil zavitek in vzel eno cigareto v roke.

Stiri so, je dejal začuden in me vprašujoče pogledal.

Ne vem, sem se izgovoril, trepet glasu sem prekrival z hlinjenim začudenjem.

Delavec je skomignil z rameni in vtaknil cigareto v usta.

Če ti nista smrkvavca katere pokadila, se je oglašil drugi.

Težak je vzel cigareto iz ust in pokazal zavitek.

Nista, je dejal in glas mu je zvenel prepričevalno, prodajalka se je morala zmotiti. Tako lepo ne zna nihče zaviti kot ona. To je pošten dečko.

Tisti trenutek sem sklenil, da ne bom nikoli več kadil.

Sanie

ZOROMIR

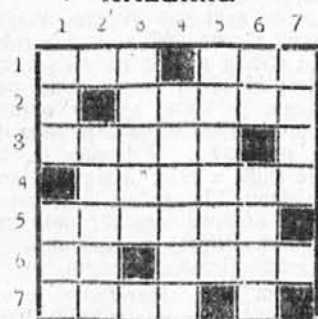
Kadar si mlad,
si sanj prebogati;
kadar si star
ti zanje ni mar.

Izjava urednika. »VZM« je 15. marca objavil črtico »Zlata verižica« s podpisom Tinko Marec. Tinko Marec izjavlja, da on ni pisec te črtice in da mu jo je

nekdo podtaknil. Obdolžuje tudi določno nekoga, kolikor pa se je uredniku posrečilo doslej zadevo preiskati, ta obdolžitev najbrže ni upravičena. Zaradi tega tudi ne bom objavil izjav in protizjav, ker »VZM« ni torišče za taka razračunavanja. Črtico »Zlata verižica«, ki sem jo prejel natipkano na stroju, sem objavil v dobri veri, da jo je napisal Tinko Marec. Urednik ne more preiskovati, ali mi rokopis pošilja res tisti, ki ga je napisal. Prosim pa, naj vsi v bodoče opuste take neslanosti. Urednik.

Razgovori pridejo spet na vrsto v prihodnji številki.

Križanka

Vodoravno: 1. posoda, mesto v Črni gori ali nočni lokal; 2. jed; 3. nadležna živalca; 4. kar prejmemo zastoj (v množini); 5. znamenit srbski samostan; 6. središče krožnega gibanja, žensko ime (okrajšava); 7. mesto ob Kaspiškem jezeru.

Navpično: 1. življenjska tekočina dreves, vrsta hrasta; 2. rusko mesto ob Črnem morju; 3. netuj; 4. afriška ptica; 5. vrsta plemičev; 6. pritezalni drog, pi-jacha; 7. vodne živali.

Rešitev zadnje križanke:

Vodoravno: 1. potok, 2. kič, 3. tuo-ena, 4. ir, os, 5. lak, ost, 6. ras, 7. tiran. — Navpično: 1. Atila, 2. ura, 3. oko, kri, 4. ti, ar, 5. oče, osa, 6. nos, 7. pasta.

Rešitev zadnje uganke: šipa.

UGANKA

Hiša je, pa nima oken
le pozimi ima vrata,
nima temeljev ne strehe
pa okrogla je, cokata.

»Večernik«

za mladino

Leto 3

Maribor, 29. marca 1941

Štev. 13

POMLAD

VLADKO KOS

Nenadoma je v noči zadrhtelo,
da vstal v srebrnih brezah je šepet,
da se na oknu razprostri je cvet,
da je v tolinah temnih zašumelo
tako skrivnostno v nemo noč,
ko da deklet bi mimo šlo pojoč...

Ozrl sem se v nebo na mesec zlati,
na svetle, ah, smejoče zvezdice,
morda od tam zdaj vila sanjska gre
in srcu hoče tiho srečo dati,
ah, srcu bednemu, ki sanjajoč
trepeče od nemira vsako noč.

A zvezde z mescem dalje so molčale;
zaman sem zlatih sanj pričakoval,
da bi za hip nemiren v njih zaspal.
Pod oknom pa so breze šepetale,
rolmun je žuborel, dehtel je cvet,
in skozi noč je šel trepet, drget.

V obraz razgreti veter mi je dahnil,
poljubil usta mi njegov je hlad,
šepetajoč skrivnostno mi: pomlad.
In ko da bi oklepni zid omahnil
pred mano in razrušil se v vsemir,
ko da zbežal iz srca bi nemir,
nasmehnilo srce se je pomladi,
izginil mesec je nad sanj prepadi...
In jaz sem stal ob oknu sam, močan:
v daljavi vstajal zame nov je dan.

SONJINE SANJE

VLADIMIR BOLGAROV

Koncem marca. Hladen pomladanski
vetrič piha med borovjem. Skupina brez
stoji sredi jase, visoko zgoraj je nebo, na
katerem se podé beli oblaki, kanja in
kragulj poletavata v širokih lokih proti
zemlji, pa zopet v nebo. Nedeljski izpre-
hajalci hodijo po gozdu. Počasi stopajo
in duša jim je polna vedrine.

Po stezi pri teče bel psiček, repke po
strani dvignjen v zrak, ustavlja se in
ozira po poti, od koder je prišel. Vese-
lo pomahlja z repkom, ko vidi zeleni
krilci Tatjane in Sonje. Dekletci ga z
radostnim ploskanjem vabita k sebi. Ku-
ža okleva, rep zakolobarja nad zadkom,
pa radostno steče k njima. Sestrici se
kosata v nežnosti in psiček jo zopet po-
piha od njiju.

Lahni svileni oblecki obdajata životka.
Tatjana ima na ngdrih pripet šopek dehi-

tehi vijolic, roka ji čisto posega po
njem in dekletce skloni kodrasto glavico
k šopku. Sonja pa ima venček na laseh.
Boji se zanj, pa stopa počasi in previd-
no. Veselo se pogovarjajo prideta do
jase. Tatjana ne more zatajiti veselega
vzklika: »Joj, kako je to lepo, ali sede-
va, Sonja?« Vresje je tako lepo, kot na-
lašče za blazino.

S podkrižanimi nogami, po turško se-
de, se zdi Sonji, da je indijska princeska.
Vresje se ji v domišljiji prelevi v orien-
talske preproge, a pihanje vetriča ji je
sviranje lire. Obrazek se ji hudomušno
zresni, zapre oči s svilenimi trepalnicami,
vidi sebe na gori svetlo, lahna godba ji
prihaja k ušesom, in ona sprejema svoje
age in bege. Carsko milostna jim je, z
radodarno roko jim podeljuje naslove in
bisere. Dvorjani v pisanih oblacihih se,

Pobude za kmečko delo v aprilu

NAPRAVITE DELOVNI NAČRT, DA VAS DELO NE BO PREHITELJO IN NE BOSTE IMELI ŠKODE

Če je bil marec deževen ali mrzel, mnoga opravila, ki smo se jih sicer namenili opraviti, moremo šele sedaj izvršiti. Gospodar bo do bro storil, če si napravi pismen podroben načrt za delo in se ne predaja slučaju ali trenutni zamisli. Mnogo se v naglici pozabi, delo prehiteva, povzroča jezo in nepotreben trud na vseh straneh. Trpi gospodarstvo, družina in živina — izdatki so večji, uspeh mogoče manjši!

Poljedelstvo: Setev se nadaljuje po redu, kakor pač to narava posevkov zahteva. Če gre vse v redu, bomo setev pese in saditev krompirja dokončali. Posevke za zeleno krmno bomo sejali na manjše parcele v časovnih presledkih 14 dni, da bomo imeli delj časa mlado svežo krmno. Koruzo bomo zaupali zemlji šele takrat, kadar znaša srednja dnev-

točno pogodilo, koliko galice in po čem jo morajo napraviti iz dodeljene jim surovine določene kakovosti. N. pr. med drugim v Brixleggu na Tirolskem smo leta 1916. dali predelati 460 stotov cementnega bakra, ki je — pravilno osušen — vseboval približno 80 odstotkov bakra, iz česar smo dobili približno 1.450 stotov modre galice. Itd.

Dumajska »galična akcija« je za svetovne vojne uspela tako dobro, da je vodilni vinarski referent kmetijskega ministrstva dvorni svetnik Karl Portele pred odhodom v pokoj leta 1918. veselo vzkliknil: »Die einzige staatliche Aktion, die vollkommen gelungen ist!« (Edina državna akcija, ki je popolnoma uspela!) Pišec se na to veliko, doslej edinstveno državno akcijo morda še povrne, ker je zanimiva in tudi za poznejše čase poučna, pri čem pa je zmeraj manj...

Svetovna proizvodnja samo modre galice znaša baje kakih 20 tisoč vagonov. Svetovna vojna ni rodila že davno potrebne ozdravitve gospodarstva z bakrom. Pričakujemo ozdravitve od nove dobe v blizki prihodnosti. Zakladi iz zemlje naj služijo deželi, državi, narodu, občestvu, čigar prava last so po nespačenih in nesprenmenljivih zapovedih stvarstva. Sto industrij in več drugih podjetij dela podobno ko bakrena industrija. Andrej Žmave.

na temperatura vsaj 10 stopinj C, sicer zakrži in ne napreduje. Od žit lahko s pridom sejemo le še ječmen v začetku meseca za oves je že prekasno. Tudi s črno deteljo hitimo, lucerno in travne mešanice pa sejer ko se nam ni več bati mrazov. V oves ječmen, ki ga pokosimo za zeleno krmno ensilažo. Kadar pripravljamo zemljo za setev, se bomo vedno skušali ogniti oranju, ker s tem zemljo preveč izsušimo. Uporabili bomo raje okopalnik ali brano, ki na ne preveč zaplevljenih njivah opravi to delo ravno tako dobro, če se o pravem času uporabita. Tudi okopavanje in pletve posevkov bomo vedno opravljali tako, da zemljo le po vrhu ostrgamo s strguljami ali plitko okopijemo z lahki motikami. Sloj zdrobljene vrhnje zemlje omogoča zadosten dostop zraka do korenin, preprečuje pa izhlapevanje zimske vlage. Po dežju moramo seveda delo ponoviti, če je zbil zemljo in se je napravila skorja. Zaradi hitrejšje nege moramo že setev tako urediti, da bomo okopavanje lahko obavili z okopalniki in ekscerpatorji. Čim več smo uničili plevela, tem več hrane in vlage ostane za posevke. Gnojenje z umetnimi gnojili pride v poštev le izjemoma. Uporabljamo samo lahke topljive vrste, kot apneno sečnino, čilski soliter in superfosfat.

Travniki in pašniki ne potrebujejo posebne nege, če smo dokončali priporočena opravila. Če je bil marec zelo vlažen in hladen, bo ponovno branje pospešilo rast trav. Ponovno pregledamo, ali je vse pripravljeno za sušenje in spravljeno sena.

Vrtarstvo: Vrt mora biti do srede meseca urejen, tako zelenjadni kakor tudi cvetlični. Nadaljujemo s setvijo zelenjadi, sadimo na

grede kolerabo, ohrovt, rano zelje itd., sejemmo fižol v časovnih presledkih, da ga bomo mogli delj časa zelenega obirati. Tople lehe odkrivamo čez dan, ponoči jih zopet pokrivamo.

Sadjarstvo: Nadaljujemo v sadovnjaku z elom, ki smo ga pričeli v marcu. Se gnojimo in cepimo; v drugi polovici meseca že pimo pod kožo. Vsa skrb je posvečena zanjmu škodljivcev. Tik pred razcvetenjem popimo s 3/4% modro galico ali s 1/2% sprasena ali z 2% žvepleno-apneno brozgo dodatkom 250 gramov arezina ali meritola. ažuimo navodila! Pripravi grmado, da zamniš sadovnjak, kadar preti mraz!

Vinogradništvo in vinarstvo: Dokončamo olčenje in prvo kop, pri kateri posebno pazimo na odstranjevanje rosnih korenin in očiščenje trsa v zemlji. Privezujemo šperone, zasajamo nove nasade, precepeljamo šmarnične nasade na razkol. Pri kopi gnojimo tudi s hlevskim gnojem in umetnimi gnojili. — V kleti opravimo drugo pretakanje, dolivamo sode, zračimo in čistimo kleti.

Gozdarstvo: Saditev smrekovih in porovih sadik. Nadaljevanje čiščenja in redčenja v smrekovih gozdovih. Posek posameznih smrek kot vabo za lubadarja. Posek vseh suhih smrek in, če so od lubadarja napadene, skrbno zbiranje lubja in vej, ki jih požgemo.

Zivinjoreja: Koncem meseca v ugodnih letih že kosimo ozimne krmne mešanice in detelje. Tudi na pašo že lahko spuščamo živino okrog voglov in na parobkih. Nastopa čas prehoda prehrane od suhega na sveže in nevarnost napenjanja. Skrbimo, da imamo sami ali naša podružnica požiralno cev in trokar v redu. Prehod na zeleno hrano uravnoma polagoma. Svežo krmno mešanico in detelje že ensiliramo. Uvažujemo, da vsebuje ta hrana mnogo beljakovin in da je treba posebne pozornosti in znanja pri ensiliranju! — (Iz kole-darja »Kmetovalca«).

Cvetlice naj se letos umaknejo

IZRABITE VSAKO KRPO ZEMLJE TER JO POSEJTE IN POSADITE

Priprava vrtov zahteva v sedanjem času kar največjo pozornost. V preminogih vrto-vih prevladujejo razne cvetice, katerim je treba letos odmeriti zelo pičel prostor, zadovoljile se bodo samo z rohom gredic. Gospodinj, ki dnevno kupujejo na trgu, dobro vedo, kolike vrednosti je domači vrt, če ga imajo. Posaditi je treba prav vsa zelenjavo, ki jo gospodinja dnevno rabi. Posebna paznja naj se da letos stročnicam in gomoljicam, ki bodo odtehtale mnogo denarja. Solali odmeri le malo prostora, saj jo dobiš na trgu cenejša, kot bi jo pridelala doma. Obdelajte vsak košček zemlje po dobro premišljenem načrtu. Odpravite vsa široka in nepotrebna vrtna pota ker s tem razširite gredice

in pridobite na zemlji ter dohodku. Mestne gospodinj, ki nimajo vrtov, naj pa mislijo in se zanimajo, da dobe v najem košček zemlje.

Sladkorna pesa

Pesa v kleti večkrat pregledamo, da ne bi gnila. Kakor hitro opazimo, da kateri gomolj gnije, moramo pesa prebrati in odstraniti, kar je slabega. Kuhamo po potrebi ali pa več na enkrat in melaso spravimo v primerne posode. Za kuhanje je treba pesa dobro očistiti ali celo obrezati če je preveč umazana in obdrgnjena. Ako pese ne pokuhamo na je-

sen, da jo pustimo do pomladi, potem je treba paziti, da ne pomrzne.

Priprava melase: Pesa zrežemo na male kose ali celo zribamo, ter jo damo v dober neokrušen lonec ali se raje v kotel. Kuhamo na mirnem, ne premočnem ognju in od časa do časa premešamo. Ko se je pesa popolnoma prekuhalo, da razpade v brozgo tedaj sok odcedimo, ostalo pa še nekoliko potlačimo na sito, da izpade čim več v tekočino. Kuhanje zopet ponovimo. Tokrat kuhamo dalj časa, zato da bi se izparilo čim več vode. Zopet precedimo in ako je melasa še vedno redka, kuhamo v tretji. Navadno se pesa prekuha samo dvakrat, če je trikrat kuhana se bolje zgosti. Ko je melasa ohlajena se mora zgostiti, kakor dober med. Barve je temne zelenkasto rumene, diši nekoliko po pesi. Ohlajeno melaso spravimo v steklene ali lončene posode, ki jih pokrijemo s pergamentnim papirjem celofanom, ali z mehurjevo kožo. Posode postavimo na hladno mesto. Na liter kave se daje ena, do dve žlici melase. S prva se marsikomu ne dopade taka mešanica, ima pač malo okusa po sirovi pesi. Pozneje se pa vsakdo priuč in prav nič ne pogreša pravega sladkorja. Se enkrat poudarimo, da je tak način slajenja kave še vedno cenejši in zdravilnejši, kot pa s saharinom. Melasa je predizdelek sladkorja, torej hranilna snov, ki nekaj zaleže. Naša končna želja je, da bi pridobili dobrih posnemalcev, ki bi za enkrat posejali vsaj nekaj m² prostora in nam pozneje javili kako so uspeli.

Če drevo samo cvete, a ne zori

Drevo, ki je vsajeno v prav rodovitni, zlasti z dušikom močno gnojeni zemlji, raste lepo, »žene v les« ter cvete, toda prav nič ne rodi. Tako drevo je podobno človeku, ki dobro živi, se debeli, toda pri tem postaja len, ne ljubi se mu delati in človeštvo nima nobene koristi od njega. Tudi tako drevo jemlje iz zemlje več hrane kakor mu je koristno, raste bujno, a les, ki se dela, ni roden. Če bo to drevo kdaj prav veliko, izsesalo bo zemljo, ne bo moglo torej nič več toliko hrane iz nje dobiti, potem bo pa rodilo. Ker pa pameten sadjar tega ne bo čakal, bo prikrajšal že poprej drevesu hrano ter ga silil roditi. Pa kako? Manj plodne zemlje mu ne more dati, pač pa mu lahko odvzame nekaj korenin, s čimer se mu tudi prikrajša hrana. Okrog drevesa bo izkopal jarek tako daleč od debla, kolikor daleč segajo veje, in sicer toliko globoko, da se posekajo drevesu vse korenine, ki segajo do jarka. Delo se opravi jeseni ali rano spomladi. Jarek se potem zasuje.

priklanjajo. Zapojo fanfare, prihaja kraljevič iz tuje dežele, trikrat se ji prikloni in ogovori jo z zvanečim glasom:

»Milostna mi bodi, carica sončne dežele, jaz kraljevič iz dežele sem večera, hotel bi biti vsaj med kamni, ki krase tvoje čelo. Prišel sem, da se ti priklonim

in poljubim prah na tvojih čevljkah. Daj, princeska, dovoli mi to!«

Sonji se oko odpre, srečna se nagne na sestrino ramo. Znova zapre oči, da bi se lepo sanjala. Tatjana pa jo boža po temnih kodrih in ji poje pesem Vesne.

Pomladna pesem

JOKI

Vigred prišla je v deželo, zemljo vso objela, s svojim je zelenim plaščem hrib in plan odela.

Priletela je na okno ptičica vesela in je pesem o pomladi ljubko zažgoletala.

Kmet po ravnem polju hodi, gleda plodno njivo, kamor koli se ozira: vsepovsod je živo.

V mojega srca globini tudi je pomlad: v njem zbudi se vsako leto polno sanj in nad.

CIGARETA

STANKO PAHIC

Tisti dan sem imel v rokah čisto majhen zavojček, komaj bi ga opazil, a me je pekel v dlan kot samo žareče oglje. Dajal sem ga iz roke v roko, ga spustil v žep, a ga je neznana sila, ki je tičala v moji roki, spet privlekla na dan. Bi ali ne bi, je govorilo srce in jaz sem okleval...

Daj, kaj bi čakal, saj ne bo nihče vedel, je govoril tovariš Pepe, ki me je spremljal.

Pusti, greh je, je govorilo srce čisto tiho.

Kot vode v sotočju sta se mešala glaso-va, zazvonela sta glasneje in spet utihnili. Sončna luč me je ščemela v oči in umikal sem se ji, kot bi bil že storil zločin.

Vas je bila za nama, cerkveni zvonik se je skrčil za gozdom in cesta je peljala nizdol. Objela naju je senca in čutila sva, da naju je zajel mrak, da je nad nama tema, ki je ne predre niti glas božje oko. V njej je pojemal glas moje vesti, pojemal je kot zarja na jutrnjem nebu in nazadnje je čisto utihnil.

Pojdiva v gozd, nihče naju ne bo videl, je govoril Pepe.

Nič več se mi niso zdele pregrešne njegove besede, poslušal bi jih bil še in še.

Da, pojdiva, sem pokimal in nič več mi ni bil tuj moj glas.

Krenila sva s ceste, preskočila jarek in se namah znašla v zavetju visokih smrek. Dalje in dalje sva hodila, zakaj zasledoval naju je strah. V gozdu je bilo še temneje, skozi goste veje smrek je komaj predrli sončni žarek in je bila nebesna sinjina komaj vidna. Kot bi hodila po globokih prepadih in bi naju vodila pot vedno globlje, se nama je zdelo. In ta pot ni bila nič neprijetna in strašna. Prestrašeno sem odskočil. Mimo mene je švignil zelenec, kot blisk se je v delcu sočne luči zableščal njegov vitki rep, potem pa je izginil med grmovjem. V mraku, ki naju je obdajal, je letal metulj, plahutal z belimi krili in izginjal v no-tranjost. Prav kot bi nama kazal pot, sva mislila in mu sledila.

Pred nama se je prikazal globok, izsušen jarek. Mah ga je prerasel čez in čez in po njem so ležali stórži. Spustila sva se vanj in obstala.

Tu, je zašepetal Pepe in spustil šolsko torbico na tla.

Tu, sem prikimal kot v sanjah.

Zdelo se mi je, da sva grešnica v gozdu, da motiva mir in tišino, ki je vela pod drevesi. Mrak okoli naju je postajal še temnejši.

Odložil sem torbico in razprl dlan. Ovojček je bil vlažen od potne roke, tako krčevito sem ga stiskal. Prsti so mi trepetali, ko sem razvijal papir, ko se je pred mojimi očmi prikazalo pet cigaret, pet nedolžnih cigaret, ki je čudež se strmel v dan. Zaplesale so mi pred očmi in slišal sem, da kriče, da na ves glas upijejo o mojem zločinu. Ko bi bil sam, bi jih bil zavil, vtaknil zavojček v žep in planil iz gozda soncu nasproti. Tako pa me je bilo sram pred tovarišem, ki sem mu na obrazu videl posmeh nad mojo omahljivostjo.

Ne, strahopetec nisem hotel biti. Naglo sem vzel iz zavitka cigareto, eno samo cigareto, druge pa sem položil na torbico. Roka mi je trepetala, ko sem jo pretrgal na pol.

Polovico sem dal Pepetu. Vzel jo je in vtaknil v usta. Nič se mu ni roka tresla, nič strahu ni bilo na njegovem licu, prav kot bi storil nekaj samo po sebi umevnega, je kazal njegov obraz. Potegnil je škatljico vžigalic iz žepa, jo odprl in potegnil... Zagorelo je, trohica dima je šinila v zrak in izginila med gostimi vejami. Plamenček je trepetal, pojemal kot bi hotel ugasniti, nato pa znova zagorel. Prižgal si je cigareto, nato pa ponudil vžigalico še meni.

Vzel sem jo, a cigareta mi je v ustih trepetala kot bi se vila v krčih. Vžigalica mi je padla na tla in preden sem jo mogel pobrati, je ugasnila.

Neroda, je zagodrnjal Pepe, meni pa je njegov glas zvenel kot pesem. Zakaj Pepe ni imel več vžigalic. V poslednjem trenutku omahovanja mi je sočni žarek posijal v dušo. Nisem mogel kaditi...

Toda upanje je bilo goljufivo.

Na, mi je ponudil Pepe svojo polo-

vičko, prižgi si.

Nisem imel moči, da bi ugovarjal, dasi je vse v meni kričalo ne, kričalo s tako mogočnim glasom, da sem se čudil, da ni bilo ničesar čuti.

Približala sva se z obrazom in cigareti sta se strnili. Kot žareča oglja so se mi približale njegove oči. Potegnil sem vase, vse kot me je tovariš učil, in dim se mi je zaletel v grlo. Zakašljal sem, iz cigarete med prsti pa se je vil bled in tanek pramen dima. V vijugah se je vil v nebo in če je žarek posijal nanj, je blestel kot najlepša belina.

Okoli naju je bilo tiho, nedaleč od jarka so rasle šmarnice in njih vonj je prihajal do naju, se mešal z vonjem to-

baka in tvoril prečudno zmes, ki se mi je studila od vsega. Mimo naju je prija-dral čmril in brnel kot letalo. Sem in tja je švignila muha, pojavila se in izginila v somraku.

Sedela sva ob torbicih, sedela sva tiho in kadila. Pepe je pihal kot pravi kadilec, da sem mu zavidal, hkrati pa mi je bilo njegovo vedenje zoprno. Čudil sem se samemu sebi, da sem to storil, čudil sem se, da nimam od tega nikakega užitka. Le neznana skrb me je obdajala in se ni dala odgnati kot nadležna muha.

Kako se bom izgovoril? Vprašaj je postajal vedno večji, kot gora velik je že vstajal pred mano.

Pepe je zagnal čik v travo. Storil sem isto, dasi sem imel še velik konec v rokah. Zastudila se mi je cigareta, Pepe, vse. Zdelo se mi je, da sem zločinec, da sem velik zločinec, ker se moram skrivati po jarkih v gozdovih.

Pojdiva, je dejal Pepe in pograbil torbico.

Zgrabil sem zavitek, štiri nedolžne cigarete so bile v njem in kot bi zalovale za svojo izginulo sestro, se mi je zdelo. Misel, da bom kmalu izven tega morečega kroga, da bom kmalu na soncu, me je bodrila in me podprla. Nič več mi niso trepetali prsti, ko sem zavijal ostale cigarete. Zavil sem jih tako spretno, da bi jih prodajalka bolje ne mogla. Cigareta, ki je tiela na tleh, se mi je zdelo kot spomin, ogaben spomin na nekaj neizrečeno grdega. Pljunil sem nanjo in odšel za tovarišem.

Ko sva stopila na cesto, se nama je zasmejal v obraz lep sončen dan. Toda sončna luč, kot bi izpraševala, kje sva bila in kaj sva delala. Še bolj sem klonil obraz pred njenim sijajem.

Molčala sva. Zdelo se mi je, da leži mora nad nama. Za nič več se nisem menil. Z zaprtimi očmi sem šel mimo ribnika, kjer sva se navadno ustavila, kjer sva opazovala ribe, preganjala žabe, oprezovala se belouškami in potlej zbežala, če sva katero zagledala.

Danes pa je bil ribnik za naju mrtev, dan je bil mračen, dasi je sonce sijalo tako lepo in toplo, da se je breg ob cesti ves odel z vijolicami.

Stopal sem za tovarišem in ga opazoval, ni hodil neskrbno kot navadno, ves se je skulčil pod svojo torbico, kot bi nosil ogromno breme na svojem hrbtu. In vendar je bila njegova skrb manjša od moje, zakaj on ni storil nič drugega,

Zanimivosti

Ribiški raj na Lofotskem otočju

Domovina zdravilnega in redilnega norveškega ribjega olja

Do pred nedavnim je bilo redko kdaj čuti o Lofotskih otokih. 4. t. m. pa, ko so angleške pomorske sile izvedle presenetljiv napad na otočje, je vsakdo hitel iskati, kje se prav za prav nahaja Lofotsko otočje.

Lofotsko otočje leži vzdolž obale severne Norveške. Že iz davnine je znano kot najbogatejše lovišče polenovk in drugih rib v Evropi. Norveške kronike omenjajo Lofotske otoke kot oporišče za lov na polenovko že v 9. in 10. stoletju. V sezoni ribarjenja, ki prične v januarju in traja do konca maja, je na Lofotskem otočju zaposlenih nad 30.000 ljudi ter okoli 5.000 malih ribiškijadnih in motornih čolnov, ki švigajo med slikovitimi fjordi ter sledijo cele vlake polenovke.

V času od januarja do maja so strmi zalivi ob Lofotskem otočju polni polenovk, ki so prišle na drstenje ter se v globini do 50 metrov skrivajo ob skalnati obali. V tej dobi je morje okoli Lofotskih otokov tako polno rib, da se niti en čoln ne vrne prazen z lova. »Ribiški blagoslov« je tako bogat, da so čolni in jadnice zvrhane polne ter se komaj pomikajo po morju.

Lov na polenovke na Lofotskem otočju je že od nekdaj ena izmed najdonosnejših gospodarskih panog Norveške. Z lovom in predelavo rib je vsako leto zaposlenih okoli 100.000 ljudi. Vsak teden nalovijo ribiči na stotine tisočev kilogramov rib. Pri predelavi ničesar ne zavržejo. Glave, repe in ostale odpadke posušijo ter iz njih zmeljejo »ribjo moko«, ki je izvrsten dodatek živalske kreme ter prav dobro gnojilo. Najbolj pa se pri polenovki cenijo njena jetra, iz katerih se cedi znamenito norveško ribje olje. Okoli topilnic ribjega olja se nekaj kilometrov na daleč razširja znani vonj po ribjem olju. Sprva dobijo surovo olje, ki je motno ter izredno ostrega vonja. Su-

rovo olje nato rafinirajo ter dobijo svetlo rumeno tekoče olje, ki ga v ogromnih količinah izvažajo na vse strani sveta, zlasti pa v Anglijo, Nemčijo, USA itd. V nekaterih letih pridobijo do 100.000 hektolitrov tega olja.

Na Lofotskem otočju so v malih ribiškijah lukah zgrajene številne rafinerije za ribje olje. Glavno mesto na Lofotskem otočju je luka Belbo, ki šteje nekaj več ko 1000 prebivalcev, v glavnem ribičev. Otočje deli od norveške obale Vest

fjord, ki se proti jugozapadu lijasto razširi, dokler se proti severovzhodu ne zoži v tesen kanal s skoraj navpično skalnato obalo. Otočje je golo, skalovito ter doseže ponekod do 1.200 m višine. Po vrhovih in grebenih lofotskega gorovja dolgo v poletje obleži sneg, na nekaterih grebenih pa leži večni sneg. Nad otočjem leži pogosto megla, severozapadna obala pa je izpostavljena strahovitim burjam in viharjem.

Angleška obalna baterija na Islandiji

Žalostna usoda „slepih potnikov“

Varnostni oddelak združenih ameriških železnic je na svojem zborovanju v St. Louisu med drugim obravnaval tudi vprašanje »slepih potnikov«, ki se na postajah brez kart znužnejo na vlake ter se skušajo zastopj pripeljati v ta in ta kraj.

V posebnem poročilu je bilo ugotovljeno, da je lansko leto izgubilo 2873 »slepih potnikov« svoje življenje. Ta številka je dvakrat tako velika kot znaša število oseb, ki so v preteklem letu izgubile življenje radi raznih železniških nesreč. Železniške družbe bodo v bodoče še bolj omilile postopanje s »slepimi potniki«, da bi na ta način preprečile številne nesreče, ki jih zakrivijo »slepi potniki« sami, ko se v zadregi spuščajo po nepotrebnem v nevarnost.

Pol stoletja zaročenka

ZAROČENEC JE BIL BOJAZLJIV TER SE JE 50 LET OBOTAVLJAL ZAVOLJO POROKE

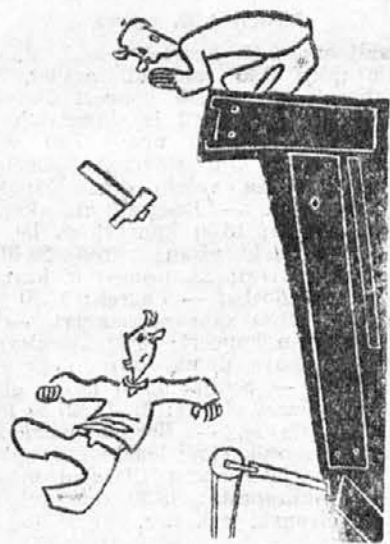
Bilo je leta 1891., ko se je v Readingu v Pennsylvaniji zaročil neki John M. z Emo M. iz sosednjega Newarka. Pri zaroki sta določila datum poroke. Ali tri dni pred poroko je John pisal Emi, da se še ne more odločiti za ženitev. Ljubi jo sicer prav tako kot prvi dan, vendar mu naj oprostijo ter mu ostane dobra prijateljica. Ema se je ravnala po njegovih željah, vendar pa si je mislila, da se je Johna polotila bojazljivost, ki bo s časom prešla. Toda kako se je Ema ušela, kajti Johnova bojazljivost je trajala kar pol stoletja. Ves ta čas sta bila nekdanja zaročenca v prisilnih pismenih stikih, do osebnega sestanka pa nikoli ni prišlo, ker se je znal John vselej spretno izmuzniti. Slednjič pa je Emo minilo potrpljenje. Ko je bila že 50 let zaročenka, je pisala svojemu zaročencu, ki je medtem že dočakal svoj 75ti rojstni dan, da

bi bil zares skrajni čas, da jo vzame za ženo. John ji je na pismo odgovoril, zagotavljajoč jo, da jo še vedno neizmerno ljubi, vendar pa na poroko ne more več misliti, ker se je postal postal nadložen in čaka samo še na smrt. Ob koncu pisma je izrazil upanje, da se bosta videla in našla na onem svetu. O tem pa Ema ni hotela ničesar slišati. S celimi svežnji ljubavnih pism je odšla k nekemu odvetniku ter vložila proti Johnu tožbo zaradi neizpolnjene ženitvene obljube. Za 50 let, ko je čakala svojega zaročenca, pa je zahtevala 50.000 dolarjev odškodnine. Sodišče pa je njeno tožbo zavrnilo, češ da je bilo nesporno dokazano, da vse Johnovo premoženje ne znaša niti 5000 dolarjev, mimo tega pa je Johnovo zdravstveno stanje zares tako obupno, da je treba vsak čas pričakovati najhujše.

Iz daljšega poročila DNB posnemamo, da je drž. komisar za Norveško Terboven odredil, da se po vsej Norveški, zlasti v mestih, nabijejo na vidna mesta svarični pozivi glede vohunstva. V zadnjem času je namreč nekaj Norvežanov pričelo vohuniti za Anglijo. Razglas opozarja Norvežane, naj se ne spuščajo na to polje, ker bi se s tem izpostavili težkim kaznim. V zadnjem času je bilo aretiranih več vohunov, med njimi jih je 10 vojno sodišče obsodilo na smrt.

Resnica je nevarna

— V načelu povem vsakemu človeku resnico!
— Prijatelj, tega ti ne verjamem!
— Zakaj ne?
— Ker te še nisem videl z obvezano ali razbito glavo!

— Pazi, Pepe, za teboj leži kladivo!

DR. VLADIMIR BREZOVNIK:

ALBANIJA
VTISI IN SPOMINI

3.

Vse naokoli je pustinja. Ravna zemlja, do visoke Tomorice, poraščena z grmičevjem in ob močvirjih z ločjem. Spomnim se našega človeka, slovenskega kmeta. Ko bi imel on to zemljo v roki, to široko neobdelano zemljo. Njegova ljubezen do grude in njegov znoj in žulji njegovi bi prerodili to pustinjo, da bi rodila pšenica in vino in drugi božji dari v izobilju.

Cesta je vedno slabša; avto stoče in se pomika počasi, kakor želva naprej in se ziblje s strani v stran. Avstrijski pionir je zgradil to cesto za silo. V lepem vremenu še gre — v deževju, ki ga je v deželi v izobilju, pa prestane promet z vozovi in avtomobili. Mula in osel prenašata živež in vojni material v deželo.

Do Lješa nikake naselbine. Le tu pa tam razdrapani hiša, sestavljena deloma iz kamena, deloma z vrbovjem in ločjem zamašena in krita. Pri nas pozdravlja popotnika vesela cesta in bele hišice v njej, vse v zelenju in cvetju in travniki in hribčki in gozdi. Tu pa lega puščavska enoličnost na srce in utruja, utruja...

Mesto Lješ ima slavno preteklost in klavno sedanost. Nekdaj je ležalo to mesto ob morju in je igralo še pod Benečani vlogo kot trgovsko mesto na Balkanu. Reka Drin, ki se tu blizu izteka v Adrijo, je naplavila v teku časa toliko peska in blata v plitvo morje, da je odsunila mesto za 8 kilometrov od obale. S tem je izgubilo svoj pomen in umira. Vidijo se še nekdanje palače, ki propadajo pod zobom časa; ulice imajo albanski tlak in so ozke in umazane. Albanci so umazani, ampak ponosni in samozavestni. Nezaupno nas gledajo in prodajajo. Vse vprek prodaja.

Videl sem tudi prvokrat, kako reže Albanec tobak. Mokre liste nallači v lesen žleb, širok, kakor naši žlebi na strehi. Na koncu žleba je pritrjena podkev in pred njo žene z roko nož. Pri delu stoji. Na tobak stopi s svojo umazano nogo, na nož pa pljune, ko ga brusi in delo gre hitro od rok. Mi pa smo s takim užitek pritiskali lasovje k nosu in se naslajali krasnega vonja.

Pleme, ki živi tu okoli, je po večini krščansko. Miriditi se imenujejo in imajo v Lješu tudi svojega škofa. Videl sem skromnega moža, ko je pravkar odhajal iz svoje skromne albanske hišice.

V tem mestu se je rodil albanski plemič Jurij Kastrioti — slavnj Skander-beg. Nekaj desetletij pred njegovim rojstvom začenja najslavnejši del albanske zgodovine, ko so začeli leta 1391. napadati zemljo Turki. Poleg tega so ogražali narod še

Benečani, ki so vzeli Drač in Skader. Od juga in vzhoda pa je prodirala turška vojska, ki je leta 1417. zavzela Valono. V teh bojih so pokazali Albanci veliko požrtvovalnosti in heroizma in so žrtvovali za svobodo vse — življenje in imetje. Turška oblast se tudi ni mogla nikdar utrditi med tem narodom, ki ljubi svobodo nad vse, kakor malo narodov na svetu. Upori in vroči boji so dosegli svoj vrhunec, ko se je zaslužnemu narodu postavil na čelo Skander-beg.

S Turki je moral v zgodnji mladosti kot talec iz očetove hiše. Pomohamedanili so jako nadarjenega Jurija in mu dali ime Skander-beg. Vzeli so ga v državno službo in zavzemal je visoke položaje. Čutil ljubezni do svobodne domovine pa ni. Turek zatrl v njegovem albanskem srcu. Na raznih bojiščih, posebno na Ogrskem so bili Turki nesrečne boje in morali se nazaj preko Balkana. Intuitivno čuti mladi mož, da baje ura odločitve, ura svobode za daljno domovino.

Pobegnil je med svoje Albance in jih pozval na boj za svobodo. Genialni vojskovodja je po napoleonsko vodil peščico svojih ljudi od zmage do zmage. Sam sultan Murat je smatral za potrebno, da udari na njega s 100.000 vojščaki in uduši njega ter njegovo armadico.

Skander-beg pa je mogočnega gospodarja pri

*) Knez Aleksander.

Ameriški tankovski
častnik

GIGANTSKI AMERIŠKI PODMORNISKI »CLIPPER«

Po vestih iz Amerike je bila iz neke ladjedelnice spuščena v morje prva super-tip trgovska podmornica. Podmornica, ki je med dosedanjimi pravi gigant ter jo Američani nazivajo podmorniški »Clipper«, ima 7.500 ton tonaže. Te nove super-podmornice bodo izdelovali v serijah. Poročila pravijo, da bo zaenkrat služila ta ogromna podmornica kot obramba pomorskega trgovskega prometa med USA in Evropo.

× 60 letnico smrti znamenitega ruskega skladatelja Musorgskega so 28. t. m. na svečan način proslavili po vsej Rusiji. V Moskvi je bil zvečer prirejen velik koncert njegovih del, ki ga je prenašal tudi moskovski dolgovalovni radio.

× V finski in švedskem jeziku bo v kratkem izšla Hitlerjeva knjiga »Mein Kampf«, ki je bila doslej prevedena že na deset raznih jezikov.

× Sedem otrok je zgorelo na neki osamljeni farmi v Windsor Millsu v Quebecu. Ko je izbruhnil požar, so bili doma samo otroci. Hipoma jih je zajel ogenj ter jih do smrti ožgal.

× Na Slovaškem je bilo koncem preteklega leta 82.207 radijskih naročnikov. Uprava slovaškega radija je pričela letošnjo akcijo za povečanje števila naročnikov z geslom »V vsako družino ljudski sprejemnik!«.

Dan mariborske sokolske mladine

Marsikdo vidi v telovadnici nas in naš trud, s katerim hočemo naprej, da obvladamo nove pravine, da delamo vaje, s katerimi bomo poletni tekmovalci bratje iz istega društva; kasneje se bodo najboljši izmed nas pomerili z najbolj spretnimi iz drugih društev in — če da Bog in sreča junaška — se vidimo v Beogradu, da pokažemo pred vsemi naš trud in naš uspeh. Malokdo pa vidi in ve za naše delo v prednjaški sobi, za naše seje in želje in sklepe naših naraščajskih odsekov. — Skromno in tiho je to delo, pa že pred leti smo ga pokazali v naraščajskih akademijah, ki jih je pripravil in izvajal naraščaj Sokola Maribor-matice. Lani je ta akademija radi težkih prilik morala odpasti; nam vsem pa je bilo težko in v srcih nam je ostal občutek, da nam je javni obračun našega dela ostal v dolg.

In kako smo se letos zopet posvetovali. Bomo mogli? Časi so resni in sokolstvo nam nalaga izven telovadnice še druge dolžnosti. — Toda to je slavnostno leto najvišjemu starešini sokolstva, našemu bratu in vrstniku, našemu mlademu kralju. Moramo! — Težka je naloga; naša volja pa je velika in zavedamo se, da je trdna volja že pol uspeha. Tako smo sklenili, da priredimo Dan mariborske sokolske mladine.

Zbrali se bomo dopoldne 6. aprila

1941 v veliki dvorani matičnega Sokolskega doma, da povemo glasno, da nam je čast več od miru za vsako ceno, da smo za domovino in mladega kralja pripravljani na vse. — Popoldne pa bomo merili svoje moči v bratski tekmi na orodju.

Z največjo ljubeznijo pa se pripravljamo na naraščajsko akademijo, ki bo na predvečer našega prazničnega dne, v soboto, 5. aprila, zvečer v Sokolskem domu. — Vsakdanja, neprestana, nekričava delavnost je odločilna in ne hrupni, semtertja pojavljajoči se nastop pravi Tyrš. Priznavamo to, zato bodi naša akademija odsev te vsakdanje in nekričave delavnosti naraščajskih vrst. Ne bomo delali olimpijskih prvin, saj doraščamo in se še izpopolnjujemo. Ne bomo delali na zunaj blestečih vaj in sestav, ki bi jim bili dorasli samo nekateri, pa bi radi njih trpela redna telovadba vseh ostalih. Podali pa bomo obračun vsega našega dela v telovadnici, od prostih vaj, preko orodja in skladb skoro že do izraznega hotenja.

Veliko nalogo smo si nadelali, saj je ne samo ves spored akademije, ampak tudi vsa organizacija tekem in nastopa v rokah naših mladih, toda naše geslo je: volja do dela in vera v uspeh!

S ponosom stopamo naproti našemu

prazniku in smo srečni, da moremo svoje delo in to akademijo posvetiti ljubljene- mu kralju med prvimi baš mi mladi s severne meje ter tako pokazati, da smo ob njegovi strani pripravljeni tudi na borbo za svobodo in čast. — Ni to dan samo matičnemu naraščaju; z nami je naraščaj vseh mariborskih sokolskih društev in vsa zavedna mladina. Z združenimi močmi hočemo pokazati svojo enotnost, voljo do dela in vdanost vzvišeni sokolski ideji in mlademu kralju.

Zato pridite! S svojo prisotnostjo boste pokazali, da odobravate naše delo in da razumete naša stremjenja!

m Večja tatvina zlatnine in nakita. Zasebni uradniki Hedviki Serpovi v Askerčevi ulici je neznan zlikovec ukradel iz nezaklenjenega predala v spalnici razen nakita in zlatnine v vrednosti okoli 1900 din, njenemu očetu pa je iz sosednje spalnice odnesel 800 din vredno zlato verižico. Ker skozi zaprto predsobo ni mogel priti v spalnico ter so pozneje našli spalnična vrata zaprta, so kmalu ugotovili, da je prišel v spalnico skozi okno ter se je nato vanjo zaklenil, da je lahko nemoteno kradel. Tat je odšel po isti poti.

m Tatvina denarja. 16 letni kovaški vajenec I. V. iz Makarjeve ulice v Studencih je pred dnevi ukradel 2000 din. Fant je nekaj denarja razdal prijateljem in si nakupil razne igrače. Do sedaj se je od razdanega denarja s težkočo zbralo nad 1000 dinarjev.

Stanko Šentjure in Stefan Rednak, v častni odbor pa Ivan Vizovišek, Riko Maršič in Karel Klima.

Maks Cukala je poročal o hmeljski trgovini in izgledih za hmeljsko kupčijo. V Savinjski dolini je za okrog 54 milijonov dinarjev hmelja še neprodanega. Govornik je poročal o izgledih izvoza našega hmelja v Ameriko in Sovjetsko Rusijo. Sprejet je bil njegov predlog, naj bi Prevod, Hmeljarska zadruga in hmeljski trgovci pri nakupovanju in izvozu hmelja delovali skupno. Po končanem običnem zboru je zborovala še sekcija lesnih trgovcev, ki so razpravljali o sedanjih prilikah v lesni trgovini.

Cene rezanega in tesa- nega lesa za izvoz v Nemčijo

Komisija za cene na sedmem zasedanju jugoslovansko-nemškega odbora za gozdno in lesno gospodarstvo je zaključila svoje delo s posebnim dogovorom, ki določa spodnje cene franko vagon jugoslovanska meja, prosto za izvoz: 1. smreka — jelka, čisto in polčisto blago, ostrorobo, paralelno obrobjeno: deske in plohi, 3 do 6 m dolžine (povprečno okrog 4 m), pri širini 10 do 16 cm 71—79.50 marke, v širini od 17 cm navzgor 82—91.50; kratice, 1—2.75 m dolžine (povprečno okrog 1.50), v širini od 10 cm navzgor 58.50—65 marke; 2) rezani trami v določenih dimenzijah, o-

Do nadaljnega običajna policijska ura

Predstojništvo mestne policije ob- javlja, da je do nadaljnega zopet do- voljena v Mariboru običajna policijska ura.

stirorobi, paralelno obrobjeni, brez nag- nitega in razbitega blaga 52—59.50 mar- ke, (doplačilo za stavbni les po seznamu 2.50 marke za kubični meter); 3) letve, ostrorobe, brez nagnitega in razbitega blaga, od 3 m dolžine navzgor 47.50—55.50 marke, v dolžine izpod 3 m 35.50—40 marke; 4) tesani trami, smreka-jelka, od 8-8 navzgor, v dolžini od 4 m navzgor 37—38.50 marke; 5) rezani les, smreka-jelka, kakor pada od žage, brez nagnitega in razbitega blaga, ostrorobo, paralelno obrobjeno blago: a) deske in plohi v dolžini od 3 do 6 m (povprečno okrog 4 m), od 10 cm širine navzgor 54.50 do 61 marke (za blago v debelini od 12 do 15 mm je določen dodatek 15% na osnovno ceno); b) 9 do 23 angleških čevljev dolžine, 4 do 7 angleških palcev širine ali po želji kupca tudi širše, od 7-8 angleških palcev debeline navzgor 54.50—61 marke; c) 9 do 23 čevljev (povprečno 15 do 16 čevljev), 5—11 palcev širine, v debelini od 2 palca navzgor 56.50—63 marke; d) les za izdelovanje vagonov 58.50—65 marke; 6) deske za zaboje, 0.75—2.75 m dolžine, od 8 cm širine navzgor, blago povezano, ostrorobo in očeljeno 41—56.50 marke.

Dogovor velja do 30. junija t. l. Če ne bo odpovedan mesec poprej, je s tem podaljšan vedno za 1 mesec, toda naj- dalje do 30. septembra. Kupec in pro- dajalec smeta pogodbo razveljaviti, ko- likor se ne izvrši do 30. junija, vendar se morata poslužiti pravice odstopa v 14 dneh, ako ni v pogodbi določen dru- gačen rok. Gornje določbe ne veljajo za dobave psameznih dimenzij, kolikor je blago že nažagano. Dogovor se nanaša na zaključke, za katere bo še v roku ve- ljavnosti dogovora vložena pri nemškem uradu za les v Berlinu prošnja za de- vizno potrdilo.

Radio

Nečelja, 30. marca

Ljubljana: 8.15 kvartet pihal, 9.15 za veselje (pl.); 9.45 salonski kvartet, 11.15 za zabavo (pl.); 11.45 koncert Pevskega društva "Slavec"; 13.02 iz slovenskih spe- voiger; 17. kmetijska ura; 17.30 veselo popoldne; 19.30 ura slovenske glasbe in besede; 20.30 za veselo srce Ro; 22.15 plošče za ples. — Beograd: 12. koncert zabavne glasbe; 13.50 koncert godbe kra- ljeve garde; 16.15 pisan spored; 20.40 za- bavniki koncert Ro; 22. prenos iz kavarne; 22.50 plesna glasba. — Zagreb: 13.30 ples- na glasba; 16.30 zabavni koncert. — Pra- ga: 11.30 pisan koncert; 13.30 salonska glas- ba, 15.30 Pikova dama (opera); 22.30 pi- san spored. — Sofija: 12.50 lahka glasba Ro; 13.25 plesna glasba; 21. in 21.55 lahka in plesna glasba. — Beromünster: 13.35 koncert harmonikarjev; 18.50 vesela glasba; 20.40 Wagnerjeva opera "Tristan in Izol- da". — Budimpešta: 18.30 operetni spo- red; 22. ciganski orkester.

Ponedeljek, 31. marca:

Ljubljana: 13.02 slovanski zvoki Ro; 17.30 godalni kvartet; 19.50 hudomušnosti; 20. koncert jugoslovanske glasbe Ro; 21.30 razni plesni orkestri. — Beograd: 18.35 slovenske narodne pesmi, pojo sestre Kre- garjeve; 20. "Jelisaveta" (drama); 22. za- bavniki koncert Ro; 22.50 plesna glasba. — Zagreb: 13. odlomki iz opere "Ptica"; 20.30 prenos koncerta zagrebske filhar- monije. — Praga: 18.45 Leharjeva opereta "Pomlad"; 22.30 koncert češke glasbe. — Sofija: 18. narodne pesmi; 19. lahka gl.; 22. plesna glasba. — Beromünster: 13. ope- retni dueti; 18.30 koncert zabavne glasbe.

Rešitev zadnje križanke

Vodoravno: 1. Vlado, 6. Mostar, 12. Eter, 14. Star, 16. Ar, 18. Ol, 19. Rop, 21. Om, 22. le, 23. Mars, 25. Bokal, 27. Opat, 28. Ema, 29. zamašek, 31. asi, 32. Ra, 33. av, 34. Ar, 36. On, 37. Tros, 39. spis, 41. Hren, 42. Bik, 43. Esih, 45. Gnoj, 46. Star, 48. Os, 50. Av, 53. Ar, 54. Po, 55. Loj, 57. Indijan, 60. Tir, 61. Ivan, 63. Pavel, 64. Lipa, 65. da, 66. Ol, 68. rak, 70. av, 71. Oger, 72. Vida, 74. klasje, 75. Donava.

Navpično: 2. Le, 3. Atos, 4. Del, 5. Ar, 7. Os, 8. Sto, 9. Tamo, 10. Ar, 11. Kamera, 13. Aoka, 15. Letina, 17. Rama, 19. Roma, 20. Paša, 22. Lazo, 24. Ra, 26. le, 29. Zvonovi, 30. Kapetan, 33. Arena, 35. Risar, 32. Trg, 38. Pik, 40. Sir, 44. Golida, 47. Morava, 49. Sova, 51. Udar, 52. Vjek, 54. Pipa, 56. ja, 58. Ivan, 59. Al, 60. Ti, 62. Noga, 64. Lida, 67. Les, 69. Cin, 71. Ol, 73. Av.

Važno trgovsko zborovanje v Celju

Združenje trgovcev za celjski, gor- njegrajski in šmarnski okraj je imelo v veliki dvorani Narodnega doma v Celju 18. skupščino. Predsednik Lud- vik Košir iz Prekope je po pozdrav- vih poročal o sedanjih velikih težavah, s katerimi se bori naše trgovstvo. Kri- tiziral je poslovanje prehranjevalnih uradov v nekaterih občinah in obso- jal ustanavljanje konzumov in zadrug, ki škodujejo trgovstvu in so deležne raznih ugodnosti. Grajal je nezaved- nost nekaterih članov okrajnega zdru- ženja, ki so lani prijavili, da potre- bujejo količine sladkorja, ki zaostajajo za dejansko potrebo. Posledica je bila, da je bil potem celjskemu okraju do- deljen premajhen kontingent sladkor- ja. Dotaknil se je ustanovnega obče- ga zbora Združenja hmeljarjev za Slo- venijo. V celjskem okolišu se je trgo- vina lani slabo razvijala. Predsednik se je zahvalil zbornici, Zvezi trgo- vskih združenj in oblastvom za podpo- ro. Tajnik Coklin je poročal, da je imelo združenje lani mnogo posla, da je članstvo razširilo nove uredbe, ki zadevajo zlasti trgovino. Sedanje iz- redne razmere so zlasti podeželski trgovski stan hudo prizadele. Kmeč- ka zaščita ni prinesla trajnih koristi. Nujno potrebno je dvigniti kmetijsko proizvodnjo. Potem ne bo več treba kmečke zaščite. Na pritožbe proti od- ločbam okrajnih načelstev o maks- imalnih zaslužkih pri prodaji na drob-

no je banska uprava izdala novo za- devno odločbo z višjimi odstotki za- služka za vso banovino. Tajnik je v svojem poročilu navedel tudi borbo proti šumarstvu.

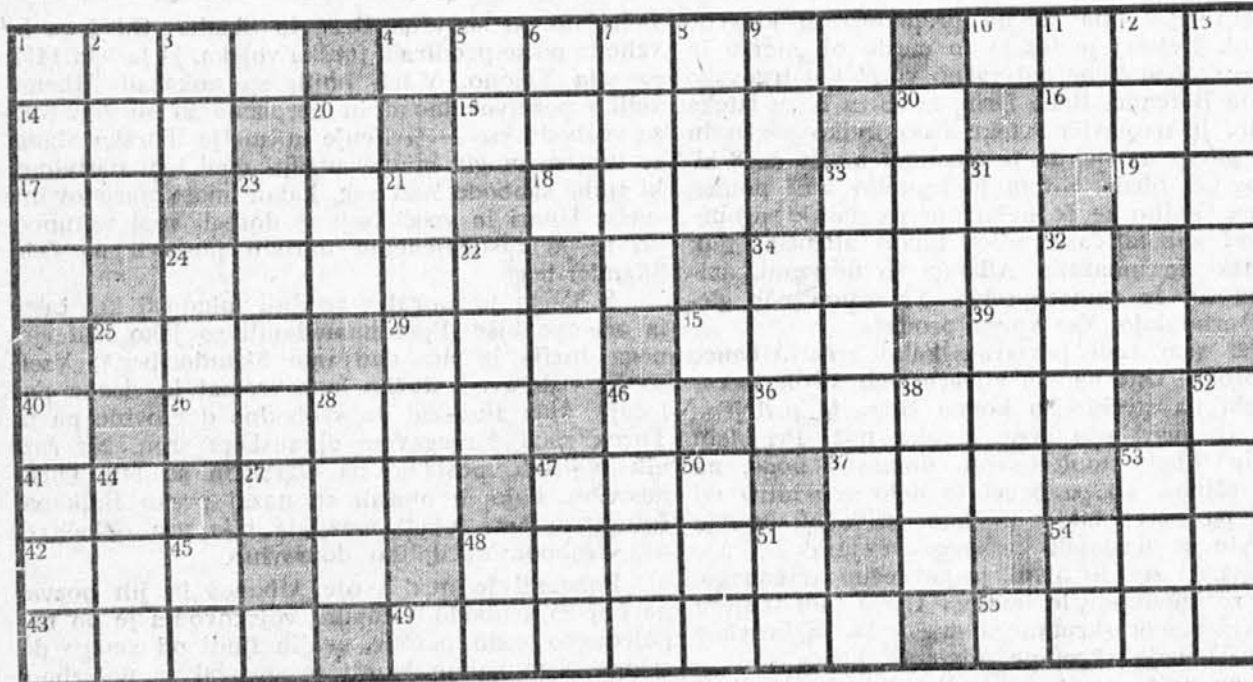
Dr. Pustišek je poročal o delova- nju Zveze trgovskih združenj za drav- sko banovino in njenih sekcij, Maks Cukala pa o delovanju Zbornice za TOI.

Novi preračun okrajnega združenja predvideva 97.600 din izdatkov in prav- toliko dohodkov. Letna članarina zna- ša 50 din, izredna doklada pa 6.7 odst.

Zborovalci so sprejeli predlog g. Cvenkla, naj bi bile uredbe o cenah življenjskih potrebščin v bodoče jas- nejše. Po daljši debati je bila z veli- ko večino sklenjena uvedba nedelj- skega počitka v trgovinah v območju okrajnega združenja. Ta nedeljski po- čitek naj velja tudi za zadruge in kon- zume. Nadzorna oblast naj strogo pa- zi na izvajanje nedeljskega počitka. Ob cerkvenih shodih in sejnih bodo trgovine v zadnjih krajih odprte.

V upravni odbor združenja so bili izvoljeni naslednji gg.: predsednik Ludvik Košir, I. podpredsednik Jo- sip Tiršek, II. podpredsednik Alojz Preac, III. podpredsednik Maks Sti- glic, odborniki Anton Cvenkel, Riko Maršič, Josip Laurič, Filip Šnabl, Franjo Zmavc, Ferdo Remic, Anton Marovt, Edo Löschnigg in Franjo Pau- ko, v nadzorni odbor Ivan Vizovišek,

Križanka

Navpično: 1. Zen- sko ime. 3. Nota. 5. Nemški spolnik. 6. Iglas- to drevo. 7. Moško ime. 8. Je na glavi. 9. Ploskovna mera. 11. Egip. božanstvo. 12. Spolni nagon. 13. Reka v naši državi. 20.

Kača. 21. Vrata. 22. Veznik. 23. Ima jo konj na vratu. 24. Lesena posoda. 28. Kot pri 29. 30. Mesto v cerkvi. 31. Mejaš. 32. Sorodnik. 23. Kdor se prehladi ima... 34. Miren. 38. Ga dobi učenec. 40. Sprehajališče. 41. Reka v

Nemčiji. 45. Negativen odgovor. 46. So bili izgnani iz Nemčije. 47. Nemški spolnik. 48. Egip. božanstvo. 50. Otok v naši državi. 51. Vstavi RO. 52. Reka v Italiji. 53. Perutnina. 54. Egip. božanstvo.

Nekaj gospodarskih misli iz Mežiške doline

Bliza se pomlad in z njo delo in nove skrbi. Se prav posebno skrbi ima naš obmejni kmetovalec. Glavni vir njegovih dohodkov so gozdovi. S tem on v glavnem računa in na obdelavo zemlje gleda le v toliko, da vsaj preživi svojo družino. Resnica je, da moramo tu na meji skoro vse življenjske potrebe, če tu izvzamejo krompir, uvažati iz notranjosti države. Z nego lesa ni mnogo truda, daje pa lepe dobičke! Seveda, če je cena lesu povoljna. Kaj pa, ko je vsa lesna kupčija v mrtvili? To se je posebno brdsko občutilo v zadnjih letih. Sedaj je nenadoma nastopilo boljše in upajmo, da pri tem ostane dalje časa, da se bodo kmetovalci vsaj nekoliko denarno opomogli in se rešili iz dolgov, ki so jih tako neusmiljeno trli vsa dolga leta. Po legi, terenskih prilikah in vremenskih razmerah naše obmejne doline je brez vsakega dvoma, da bi postali naši kraji važni v kmetijskem pogledu tudi z rejo **piemenske govedi**. V ta namen naj bi se ustanovile živinorejske zadrug, ki bi skupno s pašniškimi in gozdničnimi zadrugami pospeševale nego in rejo planiške govedi.

Drugo važno gospodarsko vprašanje obmejnega kmeta je **sadjarstvo**. Res je, da je v zadnjem času pri nas sadjarstvo v lepem razvoju in to ne po mali zaslugi kmetijskih okrajnih referentov. Vendar pa je razvoj sadjarstva v glavnem še vedno prepuščen iniciativi in

dobri volji posameznikov. Koliko zemlje bi se še dalo zasaditi z izbranim sadnim drevjem, ki bi vrgli kmetu lepe vsote denarja. Saj bi dobro, izbrano sadje imele dobre kupce tu in onstran meje! Ko bomo pričeli dobivati sadna drevesca iz velike drevesnice v Sv. Danijelu, bo, upajmo, tudi v sadjarstvu večji napredek!

Pa tudi pospeševanju **poljedelstva** tu ob meji bi morali posvečati več pažnje. Mislim tu na sistem subvencij. Ta sistem je ponekod pri pospeševanju poljedelstva precej obsežen ter subvencionirajo in brezplačno delijo skoraj vse, kar je potrebno za izboljšanje in napredek kmetijstva od izbranih semen do dragih strojev. Kmetovalci prejema tudi brezobresna posojila. Na vse to bi treba misliti in nuditi zlasti obmejnim kmetovalcem ter jih tako pritegniti k smotrni delu. Kmetovalci tu ob meji bi morali poleg gozdarstva posvetiti veliko skrb še živinoreji, sadjarstvu in poljedelstvu.

Kmetovalcem, posebno pa še kmetiki mladini, ki živi v hribih, oddaljenih od prometnih središč, je potrebno preskrbeti primerno strokovno **izobrazbo**. Kmetičko gospodarstvo in njegov zdrav razvoj tu na periferiji ni samo važno gospodarsko, temveč tudi moralno in narodno vprašanje, zato mu je treba posvetiti vso skrb in podporo.

Najvišje cene za modro galico

V zvezi z naredbo ministrstva za prehrano in prehrano, s katero je bila za modro galico določena najvišja cena 8,50 din za 1 kg franko vagon tovarna brez skupnega davka, je oddelek za kontrolo cen pri ministrstvu za oskrbo in prehrano predpisal naslednja obvezna navodila o prodajni ceni modre galice v trgovini na debelo in drobno:

V trgovini na debelo smejo trgovci pristi k nabavni ceni: 1. dejanske stroške prevoza do svojega obrata; 2. občinsko trošarino in druge krajevne dajatve, če obrata ni v istem kraju, v katerem je obrat proizvajalca; 3. na tako dobljeni znesek se sme pribiti največ 17 par pri kg na račun lastnega kosmatega za-

sluška.

V trgovini na drobno smejo trgovci dodati nakupni ceni: 1. dejanske stroške prevoza do svojega obrata; 2. občinsko trošarino in druge krajevne dajatve, če njihov obrat ni v istem kraju kakor obrat trgovca na debelo; 3. tako dobljenemu znesku si sme zaračunati kot svoj zaslužek največ 64 par za 1 kg.

Kdor bi prodajal modro galico po višji ceni, kakor določajo ta navodila, bo kaznovan po členu 7 uredbe o cenah. To navodilo stopi v veljavo tri dni potem, ko bo objavljeno v »Službenih novinah«. Ista navodila je včeraj izdala tudi banska oblast v Zagrebu.

MALI OGLASI

do 20 besed stanejo z davkom vred 15.— din. Vsaka nadaljnja beseda 1.— din. Kdor išče službo, plača za tak oglas namesto 15.— din samo 12.— din. Mali oglasi za ženitve, dopise, posest, trgovsko in obrtno reklamo na stanejo namesto 15.— din 20.— din. Vsaka nadaljnja beseda v teh oglasih stane 2.— din. Za pismene odgovore glede naslovov v malih oglasih znaša posebna pristojbina 3.— din, kateri znesek je treba orložit v znakih. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu. Pri pisanih naročilih se lahko plača v znakih. Za vse male oglase, če so debelo tiskani, velja dvojna tarifa.

KAM, KJE?

do 20 besed 20 din vsaka nadaljnja beseda 2 din

Zelo

DOBRO VINO

Že od din 16 naprej. Tscheligi pivo in dober sadijevec po 5 din dobite v gostilni »Prešernova klet« v Gospodski ulici. 24301-1

SLUŽBO DOBI

do 20 besed 15 din vsaka nadaljnja beseda 1 din

SLUŽKINJA

za vse, pridna in poštena, ki zna kuhati, ljubiteljica otrok, sprejme. Vprašati Vrtna ul. 21, desno. 24398-2

Sirite »Večernik«!

DEKLICO

mlado, v pomoč gospodinj, išče trgovska hiša. Naslov v ogl odd. »Večernika«. 24494-2

ŠOFER

trezen, pošten, z večletno prakso, če mogoče 50 let, ar. se takoj sprejme za avtomobilski Pobrežje, Aleksandrova 24. 24498-2

Frizerski salon »Pavla«

Trajni kodri samo pri Pavli. Specialiteta trajne, brez vodne ondulacije, 6mesečna pismena garancija. Najmodernejši salon. Najboljša postrežba po nizkih cenah. Salon »Pavla« Koroška 9

Kupovalec:

V »Večerniku« oglas sem čital, da pri Vas tu kupi se kravata iz svile ali brokata.

Prodajalec:

Če brali ste oglas in prišli ste do nas, pač niste se zmotili: tu boste vse dobili.

Oba:

Združuje vse pač nas v »Večerniku« oglas, da kupimo, prodamo: Bog naj živi reklamo!

Vedno najnovejše...

Petit Paris

Gospodarska ulica 23

INTELEKTUALNA GOSPA ali GOSPODIČNA

se išče k 4 letnemu otroku za popoldan. Prednost imajo one, ki obvladujejo francoski, angleški ali italijanski jezik. Dopise pod »H. D.« na ogl odd. »Večernika«. 24479-2

Sprejme se

HIŠNICA

Tomšičev drevored, Krčevina, Lešnikova 4. 24436-2

DEKLE

z dežele, staro 15 do 18 let, dobi takoj službo v gostilni. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 24373-2

SLUŽBO

dobi kovaški pomočnik s podkovsko šolo. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 24402-2

POSTREŽNICO

starejšo, tedensko 2 krat popoldne 2 ure in 40 letno gospodinj, snažno, skromno manj osebno (za poznejše) išče obrtnik »Rapid«. Meliska cesta 1. 24429-2

Sprejem

SAMOSTOJNE MONTERJE za vodovod in centralno kurjavo. Ponudbe z zahtevo plače na oglasni oddelk »Večernika« pod »Monter«. 24427-2

POZOR

NOVOST

Preobrat v trajnih kodrih na aparatu model 1941-1942. Najuspešnejši aparat z orig. preparatom za vse vrste las 8-10 mes. pismena garancija. Vse informacije brez obvezno v najmoderneje higijensko urej. frizerskem salonu v Mariboru

Anton Veselko
DVORČAKOVA C. 10
nasproti kav. »Orient«

Dve pridni

POSTENI DEKLETI

(tudi z dežele kuharica in sobarica), ki bi opravljali vsa hišna dela, išče 3 članska družina. Predstavijo naj se le dekleta z dobrimi spričevali. Tezno, Maistrova 11. 24368-2

MLADO SLUŽKINJO

z letnimi spričevali iščem. — Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 24442-2

MAJERJE

s 4-5 delovnimi močmi za takojšnji nastop išče. St. Lubinski, Jarenina 30. 24441-2

KOVINO - STRUGAR

se takoj sprejme. »Jugolivar«, Levstikova 9, Maribor. 24440-2

Iščem za takoj

GOSPODIČNO

ali pa vdovo z nekaj gotovine, katera bi šla za gospodinj k dobri gostilni. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 24474-2

Službo

HIŠNICA

dobi zakonski par brez otrok: prednost ima železničar ali poštni uslužbenec. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 24512-2

Pridno, pošteno SLUŽKINJO

iščem. Predstaviti se popoldne do 4. ure Strossmajerjeva ulica 28-III., vrata 12. 24508-2

PRIDEN HLAPEC

za konje se sprejme. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 24533-2

MEHANIČAR

z avtomobilnim varilnom tečajem išče službo. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 24544-2

SLUŽBO IŠČE

do 20 besed 12 din vsaka nadaljnja beseda 1 din

TRGOVSKA POMOČNICA

iz trgovske ljubljanske obitelji, zmožna strojepisja, nemščine in ostalih trgovskih pisarniških poslov, išče službo v Mariboru. Ponudbe poslati na ogl. odd. »Večernika« pod »Mlada zmožna moč«. 24020-3

Iščem

PRIMERNE ZAPOSLOTITVE

kakor trgovski sluga itd. Zmožen tudi malega jamstva. Ponudbe na oglasni oddelk »Večernika« pod »Pošten«. 24500-3

500 DIN

dam osebi, katera mi preskrbi stalno delo v kopališču ali kaj sličnega v Mariboru. Ponudbe na oglasni odd. »Večernika« pod »Delo«. 24410-3

Mesta išče mlada

TRGOVSKA POMOČNICA

izveščana v specerijski trgovini v okolici Maribora. Nastop takoj. Ponudbe na ogl. oddelk »Večernika«. pod »Dravska banovina«. 24408-3

STALNO SLUŽBO

išče krojaški pomočnik za velike komade, vojaščine prost. Ponudbe poslati pod šifro »Krojaški pomočnik« na ogl. odd. »Večernika«. 24492-3

TRGOVSKI POMOČNIK

želi nastopiti službo takoj pri trgovcu z mešanim blagom. Ponudbe na naslov: Gerechtik Jožef, Zrinjsko-Frankopanova 6, Plju. 24529-3

VAJENCI-(KE)

do 20 besed 15 din vsaka nadaljnja beseda 1 din

UČENEC

se sprejme v modno trgovino. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 24369-4

Iščem

ČEVLJARSKEGA VAJENCA

s 1. aprilom. Gunzl Aloiz, Pobrežje, Aleksandrova c. 92. 24378-4

Sprejme se

MESARSKI VAJENEC

star 16 let, iz boljšje hiše. Anton Delokorda, mesar, Belnavska 31, Maribor. 24422-4

STANOVANJE

sobo in kuhinjo, sončno in suho, v centru, oddam s 15. aprilom, Krpanova ul. 29. Studenci. 24448-5

VAJENKO

sprejme frizerski salon. Pobrežje, Aleksandrova c. 58. 24497-4

STANOVANJE ODDA

do 20 besed 15 din vsaka nadaljnja beseda 1 din

Odda se v novi hiši

STANOVANJE

Poizve se v gostilni Vojnec Kamnica 3. 24417-5

SOBA IN KUHINJA

se takoj odda Pobrežje, Solška 4. 24418-5

Uspešno oglaševanje

Vam bomo nudili velikonočni »Večernik« ki bo zšel že v petek ter bo štiri dni v rokah čitateljev

a veliko noč
novoleposliko
v foto-ateljeu

Jana

Sodna ulica

Lepo separirano
DVOSOBNO STANOVANJE
v centru mesta se takoj odda
mirni stranki. Vprašati pri
hišnici. Taborska ul. 11
24439-5

SOBO IN KUHINJO
oddam v najem samo upoko-
jencem brez otrok, kateri bi
pomagali pri domačem delu.
Felič, pri postaji Tezno.
24428-5

Oddam takoj lepo, opremlje-
no, separirano

ZRAČNO SOBO
z uporabo kopalnice, Rad-
vanjska cesta 45-I, levo
24510-5

Sončno
ENOSOBNO STANOVANJE
razgled na vrt, blizu kolo-
dvora in parka, oddam 1-2
boljšima osebam. Naslov v
ogl. odd. »Večernik«
24509-5

ENOSOBNO STANOVANJE
se odda Aleksandrova ce-
sta 83. Prednost imajo upo-
kojenci! Vprašati Trdinova
ulica 5.
24505-5

DVOSOBNO STANOVANJE
se odda Aleksandrova c. 36.
24481-5

PREHRANA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja
beseda 1 din

Sprejem
ABONENTE
na domačo hrano proti tedn-
skemu predplačilu. Studenci,
Radvanjska 6.
24412-7

Iščem
SOSTANOVALCA
s celo oskrbo ali brez, Go-
spejna 7, vrata 6.
24499-7

GOSPOD
se sprejme v vso oskrbo. Wil-
denrauerjeva 6.
24532-7

Sprejme se
GOSPOD
ali gospodična v vso oskrbo.
Naslov v oglašni oddelku »Ve-
černik«
24523-7

SOBO ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja
beseda 1 din

Lepa sončna
OPREMLJENA SOBA
s posebnim vhomom se takoj
oddaja. Pall Antonija, Razlago-
va 24-II.
24488-8

Oddam
OPREMLJENO SOBO
s 1. aprilom, Aleksandrova c.
43-II, Gergič
24445-8

OPREMLJENO SOBO
sončno, v novi hiši sredi me-
sta, s kopalnico, oddamo ta-
koj ali pozneje. Cena 350 din.
Naslov v oglašnem oddelku
»Večernik«
24444-8

Sprejem
DVA GOSPODA
na stanovanje event. s hrano
v lepo sončno sobo. Trubar-
jeva 7, pritičje, desno
24411-8

SOBO
z 2 posteljama in posebnim
vhodom oddam. Jerovškova
c. 74.
24400-8

Odda se takoj lepa opremlje-
na sončna

SOBA
s kopalnico, Dalmatinska 26.
24385-8

Elegantna
OPREMLJENA SOBA
s posebnim vhomom pri par-
ku se odda. Naslov: Tyrševa
24-I, levo
24433-8

Salda
VEGETABILNO PARMO KUPANJE ZA LICE

Dobite v vsaki
strokovni trgovini.

OPREMLJENA SOBO
se poceni odda. Jerovškova
56 (Magdalenska). 24413-8

LEPA SOBA
opremljena, s posebnim vho-
dom s 1. aprilom se odda. —
Kosarjeva 52, konec Koroške
ceste
24531-8

OPREMLJENA SOBA
se odda. Dermastja, gostilna,
Aleksandrova c. 18. 24526-8

SEPARIRANA SOBA
z uporabo kopalnice se takoj
oddaja. Slovenska ul. 34. Božič
24536-8

Odda se
MAJHNA SOBA
za eno osebo. Pobrežje, Can-
karjeva 38. 24522-8

Oddam
OPREMLJENO SOBO
boljšemu gospodu. Mlinska
ulica 5, desno. 24513-8

OPREMLJENA SOBA
se odda. Koroška cesta 26.
Vprašati pri hišnici. 24507-8

Lepo
OPREMLJENA SOBA
za dve osebi se odda. Fran-
čiškanska 21-I, levo. 24506-8

Odda se
SOBA
2 osebama s 1. aprilom. Ko-
roševa ulica 7, pritičje.
24504-8

Sprejme se s 1. aprilom
SOSTANOVALKA
Taborska 22, na dvorišču.
Vprašati v nedeljo. 24519-8

GOSPOD
se sprejme na stanovanje in
hrano ali brez hrane. Franči-
škanska 21, I. nadstropje,
desno. 24491-8

Sprejem
SOLIDNEGA GOSPODA
v sončno sobo in v vso oskr-
bo. Aleksandrova 55, vrata 1.
24518-8

Oddam lepo opremljeno
SEPARIRANO SOBO
brez ali z vso oskrbo. Wil-
denrauerjeva 16-II, desno.
24515-8

SOBO IŠČE

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja
beseda 1 din

Iščem
SUHO SOBO
s štedilnikom, najraje s 1. ali
15. majem na Ruški cesti ali
v Studencih. Ponudbe na ogl.
odd. »Večernik« pod »Sam-
ska«
24380-9

LOKAL

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja
beseda 2 din

MANJŠI LOKAL
za trgovino ali obrtnika ta-
koj oddam. Stritarjeva 5.
24416-10

GOSTILNO
z lepimi prostori dam v naj-
em. Naslov v ogl. odd. »Ve-
černik«
24476-10

TRGOVINO
z mešanim blagom, na zelo
prometnem križišču v Mari-
boru, prodam. Točne podat-
ke dobite v realitetni pisarni
»Triglav« v Mariboru.
24514-10

DENAR

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja
beseda 2 din

BANČNO KOM. ZAVOD
Aleksandrova cesta 40
Kupuje in prodaja valute
vseh vrst, tudi zlatnike —
vrednostne papirje — hranil-
ne knjižice. — Preskrbuje:
Ihkase — posojila — naložbe
kapitala. — Prodaja srečk
drž. razr. loterije. 24018-12

POSEST

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja
beseda 2 din

Dam v najem
HIŠO
s krasnim velikim vrtom in
sadenikom, upokojenca
ali namenščencu. Naslov v
oglašnem oddelku »Večernik«
24467-11

HIŠA
2 v r. a. ugodno napredaj.
Vprašati Devica Mar. Brezje
65. 24475-11

Prodam
HIŠICO
z velikim vrtom, primerno za
upokojenca ali obrtnika. Do-
brava 11, Tezno. 24535-11

HIŠICA Z VRTOM
za 12.000 din napredaj. Le-
resni kupci vprašajo v go-
stilni Sever, Maribor-Tezno,
Ptujška cesta. 24450-11

Novosti

za pomlad in poletje. Nove
oblike in lepe barve. Dobra
kvaliteta po zmernih cenah

BOGATAJ • MARIBOR

GOSPOŠKA ULICA

Prodam
STAVBENO PARCELO
4000 m² ali manj, pri železn.
postaji in glavni cesti. Pi-
smene ponudbe na ogl. odd.
»Večernik« pod »Ugodno H.«
24501-11

DOBRODOČA TRGOVINA
z lepim stanovanjem na pro-
metni točki se takoj poceni
prodaja. Vprašati Maribor, Ale-
ksandrova cesta 61, pritičje,
levo. 24449-11

KRITA HIŠA
zidana z opeko, pritliklami
in lepim vrtom. 10 minut od
kolodvora, se prodaja. Vpraša-
ti v Račah št. 10. 24399-11

TRISTANOVANJSKA HIŠA
velik vrt, s sadnim drevjem,
se poceni prodaja ali da v na-
jem. Obrežna cesta 25, Stu-
denci. 24384-11

LEPA HIŠA
z vrtom in njivo ter pose-
stvo z vinogradom. Vpraša-
se pri Črncec, D. M. Brezje
št. 51, pet minut od cerkve
proti gozdu. 24489-11

MANJŠA HIŠA
z vrtom v Čopovi ulici 16,
Pobrežje—Maribor, takoj na-
predaj. Cena okrog 63.000 di-
narjev, sicer po dogovoru. Na-
slov v ogl. odd. »Večernik«
24420-11

Prodaja se enodružinska
ZIDANA HIŠA
4 km iz Maribora. Cena 20
tisoč din. Vprašati v krčni
frizurari, Ptujška cesta, Leva-
čič. 24425-11

VRTNO PARCELO
prodam blizu kolodvora Stu-
denci. Naslov v ogl. odd.
»Večernik«
24490-11

Prodaja se
LEPA HIŠA
z vrtom in njivo ter pose-
stvo z vinogradom. Vpraša-
se pri Črncec, D. M. Brezje
št. 51, pet minut od cerkve
proti gozdu. 24489-11

TENIS NOGOMET TURIZEM LAHKA ATLETIKA
Jas. Paš
Maribor, Slovenska ul. 4
Telefon 21-92

TRIDELNO OKNO
primerno za delavnico, se
ugodno prodaja. Naslov v ogl.
odd. »Večernik«
24388-15

HMELOVKE
in polhmelovke, par sto, pro-
dam ugodno, tudi posamezne
komade. Samo danes od 17.
do 19. ure. Kurilniška c. 1.
24426-15

POHIŠTVO-OPREMA
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja
beseda 1 din

**SPALNICE, IEDNICE KU-
HINJE**
vseh vrst v najmodernejših
lastnoročnih izdelavih dobite
v zalogi pohištva Aleksandro-
va c. 48. 4311-1

Prodajam
HIŠO
z 1 in pol orala zemlje v št.
ljiu, 15 minut od postaje ob
banovinski cesti. Ivan Pak,
št. 116. 24486-11

Prodaja se
HIŠA
z gostilno, trgovino, gospo-
darskim postopjem, zelenjad-
nim vrtom. Oddaljena 10 km
od Maribora, 10 minut pa od
postaje. Hiša sposobna za
vsako večje podjetje. Ponud-
be na ogl. odd. »Večernik«
pod »Hiša z gostilno«
24480-11

ZAGA
in mlina z lastno vodno močjo
v Podgorju pri Slovenjgrad-
cu napredaj. Naslov v ogl.
odd. »Večernik«
24493-11

OBRT-TRGOVINA
do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja
beseda 2 din

KOVČKI
ročne torbice, aktovke, list-
nice, denarnice, nogometne
žoge, nahrbtniki, gamaše, na-
gobčniki za pse itd., vse
v veliki izbiri priporoča Kra-
vos, Maribor, Aleksandrova
c. 13. 24154-13

Oddam v najem
1500 m² ZEMLJE
ugodno za vrtnarstvo. Po-
izve se v točilnici. Koroška
cesta 4. 24403-11

V najem oddam
TRGOVINO
z mešanim blagom, na zelo
prometni točki na deželi, zra-
ven šole, oddam takoj ali po-
zneje. Za prevzem blaga po-
treben kapital 20.000 din ali
pa dobro jamstvo. Naslov v
ogl. odd. »Večernik«
24430-11

PONIKLANJE
pokrovanje predmetov vseh
vrst dobro in poceni pri »Ru-
da«. Maribor, Trstenjakova
ulica 5. 6177-1

TRGOVCI!
Cvetlični med, vosek in la-
orehova jedra
kupite najceneje v Medarni,
Ljubljana, Židovska ulica 15.
22541-13

DELAVSKE OBLEKE
raznovrstne trpežne nove
čevlje, otroške, moške in
damske obleke vseh veliko-
sti, perilo, pohištvo nudi naj-
ceneje »Grajska starinarina«,
Vetrinjska 10. 24443-13

STEDILNIKE
vseh vrst in posamezne dele
ima na razpolago po nizkih
cenah in solidni izdelavi klu-
žavničarstvo. Vojašniška uli-
ca 14, Maribor. 23221-13

Pozor!
ZABOJČKI
za odpošiljanje paketov vseh
velikosti in ročni voziček na-
predaj pri M. Vrhunc, Mari-
bor, Cankarjeva 22. 24471-13

STROJI
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja
beseda 1 din

Moderni
SODAVIČARSKI STROJ
skupno s sifonskimi in poka-
ličnimi steklenicami ter za-
boji poceni napredaj. Ponud-
be na ogl. odd. »Večernik«
pod »24205«. 24205-14

Rabljen
TISKARSKI STROJ
(Reform-Tiegel), nov l. 1926,
močno grajen, teža nad 2000
kg, format 47×35 cm, zelo
pripraven za kartonazo, z
motorjem, regul. napajanjem
in z vsem potrebnim pribor-
om, se prodaja. Cena, pod
katero se stroj ne prodaja, 25
tisoč din. Naslov v ogl. odd.
»Večernik«. 24483-14

Prodajam električni
KAVNI MLIN
aparat za izdelavo smetane
(schlaga) vse novo, Ponudbe
na oglašni oddelku »Večerni-
ka« pod »Mahlkönig«. 24537-14

GRADIVO
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja
beseda 1 din

PONIKLANJE
pokrovanje, posrebljenje itd.
najbolje in najceneje izvršuje
tvrdka Dolenc-Skrinjar in
drug, Maribor, Miklošičeva
ulica 6. 24022-15

Načenejše kupite
MIZARSKI IN STAVBENI
LES.
kakor tudi ves les za plate
in brajde — kurivo, cement,
apno, poličanski pesek. Tr-
govina Kraser, Studenci
23557-15

KUPUJEM
po najvišji dneoni ceni kro-
jaške, šivilske, pletilske, vol-
nene opadke staro žemper-
volno, čunje, juto vreče itd.
Kovačič, Tyrševa ul. 35. Biv-
še strojne tovarne 24528-18

KOMPLETNO
TRIDELNO OKNO
primerno za delavnico, se
ugodno prodaja. Naslov v ogl.
odd. »Večernik«. 24388-15

HMELOVKE
in polhmelovke, par sto, pro-
dam ugodno, tudi posamezne
komade. Samo danes od 17.
do 19. ure. Kurilniška c. 1.
24426-15

POHIŠTVO-OPREMA
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja
beseda 1 din

**SPALNICE, IEDNICE KU-
HINJE**
vseh vrst v najmodernejših
lastnoročnih izdelavih dobite
v zalogi pohištva Aleksandro-
va c. 48. 4311-1

Prodajam
HIŠO
z 1 in pol orala zemlje v št.
ljiu, 15 minut od postaje ob
banovinski cesti. Ivan Pak,
št. 116. 24486-11

Prodaja se
HIŠA
z gostilno, trgovino, gospo-
darskim postopjem, zelenjad-
nim vrtom. Oddaljena 10 km
od Maribora, 10 minut pa od
postaje. Hiša sposobna za
vsako večje podjetje. Ponud-
be na ogl. odd. »Večernik«
pod »Hiša z gostilno«
24480-11

ZAGA
in mlina z lastno vodno močjo
v Podgorju pri Slovenjgrad-
cu napredaj. Naslov v ogl.
odd. »Večernik«. 24493-11

OBRT-TRGOVINA
do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja
beseda 2 din

KOVČKI
ročne torbice, aktovke, list-
nice, denarnice, nogometne
žoge, nahrbtniki, gamaše, na-
gobčniki za pse itd., vse
v veliki izbiri priporoča Kra-
vos, Maribor, Aleksandrova
c. 13. 24154-13

PONIKLANJE
pokrovanje predmetov vseh
vrst dobro in poceni pri »Ru-
da«. Maribor, Trstenjakova
ulica 5. 6177-1

TRGOVCI!
Cvetlični med, vosek in la-
orehova jedra
kupite najceneje v Medarni,
Ljubljana, Židovska ulica 15.
22541-13

DELAVSKE OBLEKE
raznovrstne trpežne nove
čevlje, otroške, moške in
damske obleke vseh veliko-
sti, perilo, pohištvo nudi naj-
ceneje »Grajska starinarina«,
Vetrinjska 10. 24443-13

PONIKLANJE
pokrovanje predmetov vseh
vrst dobro in poceni pri »Ru-
da«. Maribor, Trstenjakova
ulica 5. 6177-1

TRGOVCI!
Cvetlični med, vosek in la-
orehova jedra
kupite najceneje v Medarni,
Ljubljana, Židovska ulica 15.
22541-13

DELAVSKE OBLEKE
raznovrstne trpežne nove
čevlje, otroške, moške in
damske obleke vseh veliko-
sti, perilo, pohištvo nudi naj-
ceneje »Grajska starinarina«,
Vetrinjska 10. 24443-13

STEDILNIKE
vseh vrst in posamezne dele
ima na razpolago po nizkih
cenah in solidni izdelavi klu-
žavničarstvo. Vojašniška uli-
ca 14, Maribor. 23221-13

Pozor!
ZABOJČKI
za odpošiljanje paketov vseh
velikosti in ročni voziček na-
predaj pri M. Vrhunc, Mari-
bor, Cankarjeva 22. 24471-13

STROJI
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja
beseda 1 din

Moderni
SODAVIČARSKI STROJ
skupno s sifonskimi in poka-
ličnimi steklenicami ter za-
boji poceni napredaj. Ponud-
be na ogl. odd. »Večernik«
pod »24205«. 24205-14

Rabljen
TISKARSKI STROJ
(Reform-Tiegel), nov l. 1926,
močno grajen, teža nad 2000
kg, format 47×35 cm, zelo
pripraven za kartonazo, z
motorjem, regul. napajanjem
in z vsem potrebnim pribor-
om, se prodaja. Cena, pod
katero se stroj ne prodaja, 25
tisoč din. Naslov v ogl. odd.
»Večernik«. 24483-14

Prodajam električni
KAVNI MLIN
aparat za izdelavo smetane
(schlaga) vse novo, Ponudbe
na oglašni oddelku »Večerni-
ka« pod »Mahlkönig«. 24537-14

GRADIVO
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja
beseda 1 din

PONIKLANJE
pokrovanje, posrebljenje itd.
najbolje in najceneje izvršuje
tvrdka Dolenc-Skrinjar in
drug, Maribor, Miklošičeva
ulica 6. 24022-15

Načenejše kupite
MIZARSKI IN STAVBENI
LES.
kakor tudi ves les za plate
in brajde — kurivo, cement,
apno, poličanski pesek. Tr-
govina Kraser, Studenci
23557-15

KUPUJEM
po najvišji dneoni ceni kro-
jaške, šivilske, pletilske, vol-
nene opadke staro žemper-
volno, čunje, juto vreče itd.
Kovačič, Tyrševa ul. 35. Biv-
še strojne tovarne 24528-18

KOMPLETNO
TRIDELNO OKNO
primerno za delavnico, se
ugodno prodaja. Naslov v ogl.
odd. »Večernik«. 24388-15

HMELOVKE
in polhmelovke, par sto, pro-
dam ugodno, tudi posamezne
komade. Samo danes od 17.
do 19. ure. Kurilniška c. 1.
24426-15

POHIŠTVO-OPREMA
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja
beseda 1 din

**SPALNICE, IEDNICE KU-
HINJE**
vseh vrst v najmodernejših
lastnoročnih izdelavih dobite
v zalogi pohištva Aleksandro-
va c. 48. 4311-1

Prodajam
HIŠO
z 1 in pol orala zemlje v št.
ljiu, 15 minut od postaje ob
banovinski cesti. Ivan Pak,
št. 116. 24486-11

Prodaja se
HIŠA
z gostilno, trgovino, gospo-
darskim postopjem, zelenjad-
nim vrtom. Oddaljena 10 km
od Maribora, 10 minut pa od
postaje. Hiša sposobna za
vsako večje podjetje. Ponud-
be na ogl. odd. »Večernik«
pod »Hiša z gostilno«
24480-11

ZAGA
in mlina z lastno vodno močjo
v Podgorju pri Slovenjgrad-
cu napredaj. Naslov v ogl

Veliko izbiro čisto volnenega blaga

dobite po znanih nizkih cenah

za damske in moške spomladanske plašče, obleke, kostume ter nepremočljivi hubertus loden, blago za uniforme. Vse krojaške potrebščine dobite samo v

Češkem magazinu

Maribor (pri glavni policiji)

LOČENKA
stara 30 let, z gostilniško koncesijo in nekaj gotovine, se želi seznaniti z gospodom istega položaja. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Blondinka«, 24502-19

POŠTNI KONTROLOR
42 let, prijeten in skromen, z mesečnim dohodkom din 3500.— združen s pokojnino. Uslužben v Zagrebu. Poročil bi vdovo, gospodično z dežele ali mesta. Diskretne ponudbe z din 10.— v znamkah le poslati na »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66. 24456-19

Steznike

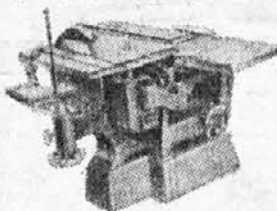
po meri dobite samo v prvovrstni in zato edino upravičeni specialni trgovini (delavnici)

Novi naslov:
L. Rocmut, Meljska cesta 1

DRŽAVNI URADNIK
39 let, rim. kat., samski, prijeten, strogo soliden, značajan, mesečna plača din 3000.— želi poročiti slovensko gospodično, vzorne preteklosti iz bogate in ugledne obitelji. — Ponudbe in informacije poslati z din 10.— v znamkah na: »REZOR«, Zagreb, pošta 3. 24462-19

DRŽAVNI URADNIK
samski, rim. kat., 30 let, prijeten in eleganten, krasnega značaja, s pravico na pokojnino, želi poročiti gospodično Slovenko, od 18. do 24 let. Ponudbe sprejema in daje informacije proti prednakazilu din 10.— v znamkah diskretno: »REZOR«, Zagreb, pošta 3. 24463-19

INŽENIR
zagrebške banke uprave, Slovenec, 38 let, rim. kat., so liden, srednje postave, krasnega značaja, želi poročiti do 20. do 30. leta, simpatične zunanosti. Ponudbe in informacije z din 10.— v znamkah pošljite diskretno: »REZOR«, Zagreb, pošta 3. 24464-19

STROJI

Stroji za obdelavo lesa!

Stroje za obdelavo lesa, kakor za mizarstvo, kolarstvo, sodarstvo i. t. d., ter žagane naprave dobavi v najboljši izvedbi

Robert Raznožnik
LJUBLJANA
Pražakova ulica 8-1.
Tel. 40-42

MLAD TRGOVEC
z lastno dobrodočo trgovino na deželi, Slovenec, značajan, marljiv, strogo soliden, 30 let, želi poročiti dobrostoječo gospodično Slovenko z doto. Informacije dajeja proti prednakazilu din 10.— v znamkah diskretno: »REZOR«, Zagreb, pošta 3. 24465-19

MLAD DIJAK
Hrvat, sin siromašnih staršev išče plemenito in bogato družino, katera bi ga študirala, po dovršenih študijah bi vrnil potrošeni denar. Ponudbe sprejema diskretno in daje informacije: »REZOR«, Zagreb, pošta 3. 24466-19

Gostilničarski in MESARSKI OBRNIK
Slovenec, lastnik krasnega posesa v hotelom, gostilno in mesnico na deželi, 38 let star, zdrav, krepak, simpatičen, soliden, želi poročiti dobrostoječo gospodično Slovenko z doto. Resne ponudbe sprejema in daje informacije diskretno: »REZOR«, Zagreb, pošta 3. 24457-19

PEČARSKI MOJSTER
in posestnik, Slovenec, lastnik izvrstno ideočega podjetja v Sloveniji na deželi, 30 let, simpatičen, soliden, želi poročiti dobrostoječo gospodično Slovenko z doto. Resne ponudbe sprejema in daje informacije diskretno: »REZOR«, Zagreb, pošta 3. 24458-19

KAPITAN
trgovske mornarice, aktiven, uniformiran, stalna državna služba, 40 let, s pravico na pokojnino, eleganten in prijeten, želi poročiti krasno slovensko gospodično z doto, od 25 do 35 let. — Ponudbe sprejema in daje informacije proti nakazilu din 10.— v znamkah: »REZOR«, Zagreb, pošta 3. 24450-19

GOSTILNIČARSKI OBRNIK
Slovenec na Dolenjskem, samski, 50 let, zdrav, krepak, simpatičen, želi poročiti lepo in dobro gostilničarko ali trgovko na deželi. Soliden, značajan in marljiv. Ponudbe sprejema in daje informacije diskretno: »REZOR«, Zagreb, pošta 3. 24460-19

Soliden KMETSKI DELAVEC
Slovenec, marljiv, samski, 43 let, mesečna plača din 1000.— želi poročiti slovensko mladenko, kuharico, hišnico in slično z nekoliko prihranki. Ponudbe sprejema in daje informacije diskretno: »REZOR«, Zagreb, pošta 3. 24461-19

Specijalna delavnica za previjanje, popravljanje elektromotorjev in dinam. Izvršujem inštalacije na pogon in luč, na skladišču ves elektromaterial ter motorji za pogon in dinam za luč.

Fr. Perčinlić
elektropodjetje, Ljubljana, Gosposvetska cesta 16. Telefon 23-71.

TRGOVEC-GOSTILNIČAR
star 35 let, z vrednostjo 300 tisoč din, bi želel spoznati gospodično ali vdovo brez otrok s premoženjem do 150 tisoč din. Le resne ponudbe pod »Hitra močitev« na ogl. odd. »Večernika«. 24484-19

GLASBILA
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

PIANINO
ali glasovir od zasebnika, Bololen, Slovenska ulica 27. 24452-20

GLASOVIR
krasen glas, skoro nov, kavkaški oreh, za 8000 din, Barvarska 7. 24451-20

POUK
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Dama poučuje NEMŠČINO
Dopise pod »Sreča« na ogl. odd. »Večernika«. 24414-21

VOZILA
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Prodaj B. M. W. MOTOR
s prikolico radi selitve. Nasl. v oglašnem oddelku »Večernika«. 24424-22

Moderni šlagerji za ples
in petje edino na ploščah

Glavno zastopstvo: Meinel & Herold, Maribor. Zahtevajte brezplačne sezname

Ugodno prodaj MOTORNO KOLO
500 cm, z elektr. zaganjačem, zelo dobro ohranjeno. Pinterič, Slovenska ulica 24, Maribor. 24470-22

Zlato in srebro.
briljante, zastavljane listke išče nujno za nakup
M. Ilgerjev sin.
Maribor, Gosposka 15

Kupim rabljeno, dobro ohranjeno
MOŠKO KOLO
turno ali sportno. Vprašati Gosposvetska 70, Pobrežje pri Mariboru. 24468-22

Prodaj dobro ohranjen globok
OTROŠKI VOZIČEK
Aleksandrova cesta 16. 24447-22

Prodaj lep
SPORTNI VOZIČEK
Aleksandrova 45 (menjalnica) 24446-22

Globok
OTROŠKI VOZIČEK
se prodaja po ugodni ceni. Simič Ljuba, Aškerčeva 19, Pobrežje. 24437-22

Prodaj
MOŠKO KOLO
Nova vas, Zelena ulica 21. 24434-22

Kupim
MOTORNO KOLO
150 do 250 cm v dobrem stanju. M. Ivančič, Cirkovce. 24431-22

MOŠKO KOLO
prodaj. Vprašati v podstrešnem stanovanju, Aleksandrova 33, Studenci. 24409-22

MOŠKO KOLO
dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na Plaušteiner, Spod. Radvanjska c. 49. 24401-22

Krom-številke, črke in stojala za izložbe
9.50
RADAN
Zagreb, Masarykova 13
Prospekti na zahtevo.

Kupim zložljivi
SPORTNI VOZIČEK
Štok, Slomškova 17. 24524-22

MOŠKO IN ŽENSKO KOLO
se prodaja Vprašati foto-trgovina Vlašič, Jurčičeva ul. 8. 24477-22

AVTO
Opel, Kadet, tipa 1940, malo vožen, v izvrstnem stanju, prodaj takoj. E. Urschitz, Ptuj. 24485-22

Globok
OTROŠKI VOZIČEK
se prodaja. Tovorniška ul. 6, Zg. Radvanje. 24517-22

PRIDELKI
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Prodaj 700 litrov
DOBREGA VINA
po 11 din. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 24495-23

Jabolka
po 2 in 4 din kg
lepe mašanke, bobovec in druge vrste po 6—8 din kg. Samo od 5 kg naprej prodaja dnevno
Josipina Bole
sadje in zelenjava na veliko, MARIBOR, Koroska c. 20 dvorišče

Specijalno trgovino
dam takoj v najem; trgovina je dobro upeljana na najprometnejši točki Maribora, za prevzem zaloge potrebno din 300.000.— Ponudbe poslati Čekada, Maribor, Stritarjeva 44.

TELEFON 29-07

ŽIVALI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

MLADEGA PSA
volčjaka, kupim. Naslov v ogl. odd. »Večernika«.

Kupim mladega
PSA OVČARJA
z rodovnikom, samokres in daljnogled — Trieder. Ponudbe na oglašni oddelk »Večernika« Ptuj pod »Haloze«. 24527-24

OPOZORILA

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

PODPISANA
Rudolf Marija izjavljam da, do sedaj moj mož Rudolf Franc ni plačal nobenih dolgov za me in jih tudi ne bo. Za laži in klevete, ki ji hrazširja, se pa bova zmenila pred sodiščem. 24530-25

Milostiva gospa

Ali želite dobro prilagojeno se modrček ali higieničen steznik brez ribje kosti in gumija tedaj se potrudite k
„Luna“
Maribor, samo Glavni trg 24, kjer Vas bomo poceni z veliko izbiro postregli

RAZNO

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

POZOR!
Vsakovrstne rabljene stroje, orodje in železne, litinske ter druge kovinske predmete, cunje, papir, gumi in steklovino kupuje po najvišjih dnevnih cenah trdka

JUSTIN GUSTINČIČ
Maribor, Kneza Koclja ulica št. 14, telefon 21—30, ter po družnici vogal Ptujške in Tržaške ceste, telefon 24—94. 22955-28

JAVNA DRAŽBA
V neposredni bližini Prevali v Mežiški dolini okraj Dravograd, se prodaja na dražbi dne 5. aprila 1941 lepo kmečko posestvo. Cenilna vrednost 321.000 din. Najmanjši ponudbe 214.000 din. Vsa odgovorna pojasnila daje: Hramilnica in posojilnica, Prevalje. 24396-26

Najnovejši modeli

Najnižje cene Ceniki franco
otroških vozičkov, dvokoles in delov, sivalnin strojev, prevoznih triciklov, pnevmatike pr
F. Batjel-a nasl. Stane Bergant, Maribor
Aleksandrova cesta 26 • Telefon št. 26-14

MOŠKI

PRI ŽIVČNI SLABOSTI
poskusite **Okasa Tablete**
Orig. zalog 110 — din
Dobro se vsaki lekarni.
Po želji pošljemo literaturo
Potujemo diskretno
DELINI
BEOGRAD • KNEZ MIHAJLOVA 1
Ogl. rep. pod 5. br. 2248-1128

STRIŽENJE DIN 4.—
Britje poceni 3 din. Brez odlašanja obiščite najcenejšo brivnico »Rapid«, Meljska 1. 24014-28

ODPADKE CUNJ
papirja in usnja kupuje po najvišji ceni B. Železnik, Maribor—Pobrežje. Nakupovalnici: Maribor, Kopališka 28 in vogal Ptujške-Tržaške ceste. Telefon 27-43. 23953-28

Prodaja se
AVTOMATSKI BILJARD
z marmornato ploščo za 2500 din. Frankopanova ulica 55. 24496-28

DAM 6 LETNEGA FANTKA
za svojega ali v službo k boljši družini Vprašati Aljaževa ul. 16, Maribor. 24482-28

VOJAKI — REKRUTI!
Vse potrebščine dobite v trgovini A. Franko, Maribor, Valvazorjeva 36, vogal Frankopanova 16. 24487-28

Odda se takoj večja množina
POMIJ
Vpraša se Gazič, Pohorska cesta 10. 24516-28

Zbirajte odpadke

Staro železo, baker, medenino, svinco, cink, star papir, cunje, krojaške odrezke, tekstilne odpadke, glaževino, ovčjo volno, govejo dlako kupuje vedno po najvišjih cenah Arbeiter, Dravska ul. 15. Te 26-23.

Štampiljke

Signicna barva

»Sofra«

za signiranje zabojev, vreč, sodov, kož, kamena itd

Štampiljke »gumija« in kovin

Gregorčičeva ulica 24

Maribor, telefon 25-11

Kauče.

naslonjače, otomane, dobavlja solidno in poceni

„Obnova“

F. Novak
Jurčičeva ul. 6

POSOJILNICA NARODNI DOM

Maribor z. o. j. na stare slovenske denarne zavode v Mariboru

REZERVE BLIZU DIN 12.000.000—

Pozor dame! Pozor!

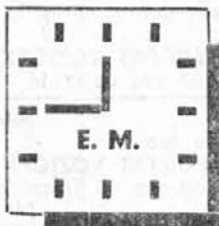
Naznanjam cenj. damam, da otvorim s 1. aprilom damski modni salon pod imenom

„IVANKA“

na Aleksandrovi cesti 18. II nadstropje (nad restavracijo Dermastja)

Priporočam se za izdelavo vseh v damsko garderobo spadajočih del, tudi zagotavljam z najnovejšimi kroji, prvovrstno izdelavo in zmernimi cenami. Vsako cenj. stranko bom popolnoma zadovoljila.

Se priporoča **IVANKA KOLMANIČ**

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča popravila

Otvoritveno naznanilo!

Cenj. občinstvu Maribora in okolice vljudno naznanjam, da sem otvoril na Glavnem trgu št. 18 nasproti avtobusne postaje

trgovino z urami in zlatnino

ter se vsem najvljudneje priporočam za cenjeni obisk!

MULEC ERVIN - URAR

Prodaja v Mariboru V. Weixl in sinova Jurčičeva 2

Oglašujte!

Za vinogradnike, vinske obrtnike in kmetijske ustanove!

Pripravljam novo izdajo dveh, že pred leti razprodanih knjig.

Drugo, predelano in pomnoženo izdajo knjige „Vinarstvo“

Tretjo, predelano in pomnoženo izdajo knjige „Kletarski vedež“

Cena vsaki knjigi bo po sedanjih razmerah kvečjemu približno toliko ko iz prejšnje izdaje, in sicer za naročnike, ki eno ali drugo ali obe knjigi že zdaj naročijo. Ravna se tudi po številu zanimancev v prednaročbi. V poznejši prodaji bosta knjigi dražji.

NAROCBE SPREJEMA za založnika pisec:

ANDREJ ŽMAVČ, ravnatelj vinarske šole v p., Maribor, Gregorčičeva 22

Novo črno Unionsko pivo

je danes

že povsod v prometu

14 komadov

skoraj novih

reflektorjev

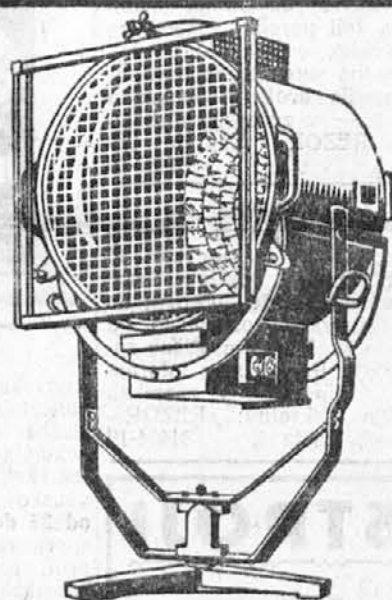
s 50 cm Ø

za ateljeje

prodaja po RM 100—

Krötlinger, Wien 62

Halbgasse 3

Za velikonočne praznike Vas vabijo

Medijske toplice

termalno kopališče in letovišče. Okrevališče za živčne, slabokrvne in očne bolezni. Izvrsten odpočitek za duševne delavce. Prvovrstna kuhinja, po želji tudi dietična. Prekrasen kraj z lepo romantično okolico in sprehodi. Ugodne prometne zveze. Ob praznikih avtobusna zveza do letovišča. Za predpriprave popust.

Vaš uspeh: mali oglasi v „Večerniku“!

Pisemski papir

v veliki izbiri in najugodnejše nudi

TISKOVNA

DRUŽBA Z O. Z.

Maribor, Cankarjeva 1, telefon 25-45.